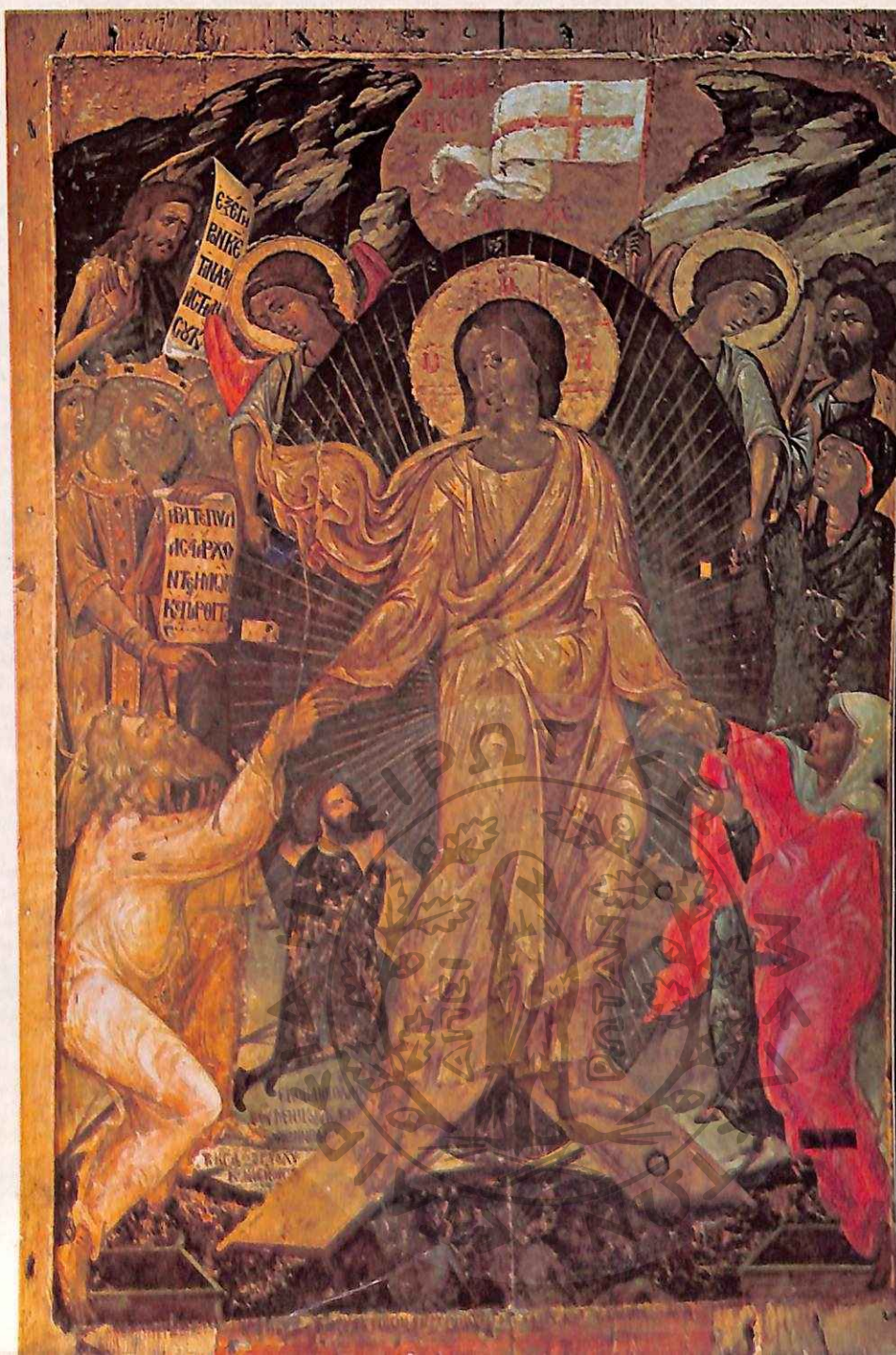

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1977

Χριστός 'Ανέστη

Μουσική:

ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Στίχοι: ΛΑΚΗ ΠΑΠΑΔΗΜΑ

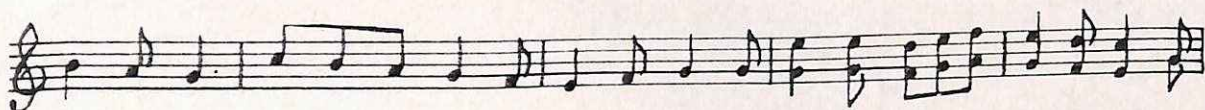
ΑΡΓΑ

Μοε.χο. βο. λα - νε χύ - ρω μας ετούς κάμ.πους τὰ λου. λού - διο
λα.μπουνετό φῶς οἱ ἐκ. κλη.διές λευ. κέσ λαμ.πά - δες καὶ - νε

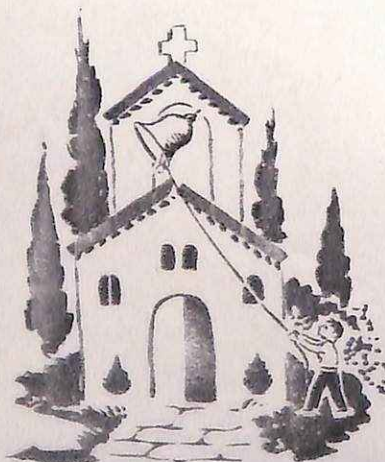
τὰ δὲν δ'ρα π'ρα-ει - νι - βα - νε γλυ.κό - λα.λα τρα.χού. δια ετῆ.νουνετὰ δὲν.δ'ρα
ετῆν ᾶ. νοι - ξιά.τι - κη βρα.δία κι ὅ.λων τὰ χεῖ.λη λέ - νε Χρι.ετός ᾶ - νε - ετῆ

τὰ που.λιά ᾶν - θι - σε πὰ.λή πα.εχα.λιά λαμ.πρή γιορ.τή με.γα - λη Χρι -
εὐ - ω - διά.εκορ.πά - ει τό.λι - βά - νι λαμ.πρή κυ.ρί - ου δό - ξα Χρι -

ετός ᾶ - νε - ετῆ, ᾶ - λη.θῶς ἡ φύ.εη ὅ - λη ψάλ - - λει.
ετός ᾶ - νε - ετῆ κι ὅ.ψαλ.μός ὡς τὰ οὐ ρά - νια φθά - - νει

ΠΑΝ. Ι. ΖΕΠΟΥ, 'Ακαδημαϊκού

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Στις 6 'Ιανουαρίου 1828 ὁ Καποδίστριας ἀποβιβάσθηκε στὸ Ναύπλιο καὶ στὶς 11 τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐφθάσε στὴν Αἴγινα. Ἀμέσως τότε ὠρκήσθηκε στὴν ἐκκλησία καὶ ἀρχισε τὸν πολὺπλευρον ἀγῶνα του. Ὅπως διηγεῖται ὁ Γεώργιος Τερτσέτης στὰ «Ἀπόλογα γιὰ τὸν Καποδίστρια», ὁ κυβερνήτης μόλις ἐφθάσε στὴν Αἴγινα, πηγαίνοντας στὴν ἐκκλησία, ἀπάντησε :

«γυναῖκες ἀναμαλλiάρες, ἄνδρες με λαβωματιῆς πολέμου, ὄρφανὰ γδυτὰ κατεβασμένα ἀπὸ τὲς σπηλιές».

Καὶ ὁ Καποδίστριας, ἀναπολώντας τὸ θλιβερὸ αὐτὸ θέαμα, ἐξέσπασε καὶ εἶπε λίγῳ ἀργότερα στὸν συνομιλητὴ τοῦ Γεώργιον Μαυρομιχάλη, τὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς κατοπινούς δολοφόνους του, ποὺ τὸν ἐπεσκέφθη τότε, κατὰ τὸ 1828, στὴν Αἴγινα :

«δὲν ἦτο τὸ συναπάντημά μου φωνὴ χαρᾶς, ἀλλὰ θρήνος· ἡ γῆ ἐβρέχετο ἀπὸ δάκρυα· ἐβρέχετο ἡ μερτιά καὶ ἡ δάφνη τοῦ στολισμένου δρόμου ἀπὸ τὸ γιὰ εἰς τὴν ἐκκλησία· ἀνατρίχιαζα, μοῦ ἔτρεμαν τὰ γόνατα, ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ ἔσχιζε τὴν καρδιά μου· μαυροφορεμένες, γέροντες μοῦ ἐζητοῦσαν νὰ ἀναστήσω τοὺς ἀπεθαμένους τους, μανάνες μοῦ ἐδεῖχναν εἰς τὸ βυζὶ τὰ παιδιὰ τους καὶ μοῦ ἔλεγαν νὰ τὰ ζήσω καὶ ὅτι δὲν τοὺς ἀπέμειναν παρὰ ἐκεῖνα καὶ ἐγώ...».

Εἶπε τότε καὶ ἄλλα πολλὰ ὁ Καποδίστριας στὸν Μαυρομιχάλη, κατὰ τὴν διήγησιν τοῦ Τερτσέτη. Καὶ ἀνάμεσα σ' αὐτὰ τοῦ ἐτόνισε :

«...ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα σας ἕνας ὁμογενὴς περισσύτερος, δὲν ἤφερα ξένους ὀπλοφόρους, συνοδεία μου ἔχω μόνο τὴν πειθῶ, τὸ φίλεργο καὶ τίμια γηρατειά... Ὡς ψάρι εἰς τὸ δίχτυ σπαράζει εἰς πολλοὺς κινδύνους ἀκόμη ἡ ἐλληνικὴ ἐλευθερία· μοῦ ἐδώσατε τοὺς χαλινούς τοῦ κράτους· τίνος κράτους; μετροῦμε εἰς τὰ δάκτυλα τὴν ἐπικράτειά μας, τ' Ἀνάπλι, τὴν Αἴγινα, Πόρο, Ὑδρα, Κόρινθο, Μέγαρο, Σαλαμίνα. Ὁ ἱμνολογὸς κρατεῖ τὰ κάστρα καὶ τὸ μεσόγειο τῆς Πελοποννήσου, ὁ Κιουτάγιας τὴ Ρούμελη, πολλὰ

νησιὰ βασανίζονται ἀπὸ αὐτεξούσιον στρατιωτῶν καὶ ἀπὸ πειρατεῖαν, τὰ δύο μεγάλα καράβια σας εἶναι ἀραγμένα ξαματάτωτα εἰς τὸν Πόρο, ἡ Ἀθήνα ἔφαγε πέρυσιν τοὺς ἀνδρειοτέρους τῶν ἐλλήνων· ποῦ τὸ θησαυροφυλάκιον τοῦ ἔθνους;...».

Καὶ ἀφοῦ διεκτραγώδησε τὸ χάος τοῦ τόπου, ποῦ τὸν ἐκάλεσαν νὰ κυβερνήσει, ὁ Καποδίστριας εἶπε στὸν συνομιλητὴν του :

«δὲν λυποῦμαι, δὲν ἀπελπίζομαι, προτιμῶ αὐτὸ τὸ σκῆπτρο τοῦ πόνου καὶ τῶν δακρύων παρὰ ἄλλο· ὁ Θεὸς μοῦ τὸ δώσει, τὸ παίρνω, θάλει νὰ με δοκιμάσει· εἶμαι ἀπὸ τὴ φυλὴ σας· εἰς ἕνα μνημα μαζί με σᾶς θὰ θαρτῶ· ὅ,τι ἔχω, ζωὴ, περιουσία, φίλιες εἰς τὴν Εὐρώπῃ, κεφάλαια γνώσεων... τὰ ἀφιερώνω εἰς τὴν κοινὴν πατρίδα· ἄς ὑψώσω τὸ μεγαλεῖόν της, ὥστε ὅποιος θελήσει, δυσκόλως νὰ τὸ ταπεινώσει· στερεωμένο εἰς ρίζες ἀρετῆς εἶναι ἀκαταμάχητο».

Ἐπρόσθεσε ἀκόμη, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔκαμαν ἔργα πολεμικὰ ἀθάνατα, ἀλλὰ τώρα πρέπει νὰ εἰμεθα λιτοί, ἀπρέπει νὰ φυτεύομε δένδρα, νὰ ἀνοίγομε δρόμους, νὰ παλεῖομε μετὰ θηρία τοῦ δάσους, νὰ δέσουμε τὴν κοινωνία μας με νόμους συμφώνους μετὰ τὸ ἔθνος μας· οὔτε ὀπίσω, οὔτε ἐμπρός τοῦ καιροῦ μας... μέτρο μας καὶ ἄστρο εἰς δεξιὰ ἐλληνικὰ θεραπεία ἐλληνική μετὰ τὸ στόμα μας, ὅχι ὡς οἱ χειροῦργοι τῆς Εὐρώπης κρόττοντας, ἀλλὰ μετὰ τὸ στόμα μας νὰ βυζάνιομε τὸ ἔμψυον τῆς πατρίδος μας, διὰ νὰ τὴ γιάνομε».

Καὶ ἐτελείωσε τὴν συνομιλία τοῦ ὁ Καποδίστριας προφητικὰ καὶ με ἐλπίδα καὶ αἰσιοδοξία :

«ἂν δὲν μᾶς ἀποστραφεῖ ὁ μεγαλοδύναμος καὶ ἀξιοθῶνς τὴν εὐλογία του, τὰ ἀεροθαλάσσια μας θὰ στολισθοῦν ἀπὸ εὐμορφες πολιτεῖες, ἡ σημαία ἡ ἐλληνικὴ θὰ δοξάζεται εἰς τὰ πελάγη, ἡμερὰ δένδρα θὰ ἀνθίζουν εἰς τὰ ἄγρια βροῦνὰ καὶ οἱ ἐρμηκεῖς θὰ πληθύνουν ἀπὸ κατόικους... Ἐνὰ μόνον φοβοῦμαι καὶ με δέρνει ἡ ὑπόψια, τρέμω τὴν ἀπειρία σας· ἂν ἡ νέα κυβέρνησις τύχει νὰ συγκρουσθῇ με συμφερον-

τα ξένων δυνάμεων, ἂν πλανηθεῖ ὁ ἐλληνισμὸς σας καὶ σηκωθεῖ ἀπὸ τὰ διὰ μεταξὺ μας, ὥστε ἐσὺς νὰ μὴ διαβάσετε εἰς τὴν καρδίαν μου, θολωθοῦν καὶ ἐμεῖ οἱ ὀφθαλμοί, ποῖος ἡξεύρει;... ποῦ θὰ πᾶμε, τί θὰ γενοῦμε; Ἐτινάξατε τὸ καβούκι τῶν ἀλλοφύλων, ἀλλ' οἱ πλεκτάνες τῆς διπλωματίας ἔχουν κλωστὲς πλανήτριες, φαρμακερές, κλωστὲς θανάτου, ἀφαντες, καὶ ἐσεῖς δὲν τὲς ἐννοεῖτε· κατεβαίνω πολεμιστῆς εἰς τὸ στάδιον, θὰ πολεμήσω ὡς κυβερνήσις, δὲν λαθεύομαι τὸν ἔρωτα τῶν προνομίων ποῦ εἶναι φυτευμένος εἰς ψυχὰς πολλῶν, τὰ ὄνειροπολήματα τῶν λογιωτάτων, ξένων πρακτικῆς ζωῆς, τὸ φιλόποπτο, κυριαρχικὸ καὶ ἀνήμερο ἄλλοθεντῶν ἀνδρῶν : ἡ νίκη θὰ εἶναι δική μας, ἂν βασιλεύει τὴν καρδίαν μας, θεὸς ζηλότυπος, μόνον τὸ αἶσθημα τὸ ἐλληνικὸ· ὁ φιλήκοος τῶν ξένων εἶναι προδότης· Εἴθε οἱ νέοι τῆς Ἑλλάδος νὰ εἶναι βοηθοὶ μου καὶ πρῶτος ἐσὺ...»

Εἶναι μνημεῖο συνταρακτικὸ ἡ συνομιλία αὐτὴ τοῦ Κυβερνήτη μετὰ τὸν λεβέντη νέον Γεώργιον Μαυρομιχάλη. Ἄν ἔχει ἀποδοθεῖ με ἀκρίβεια ἀπὸ τὸν Τερτσέτη, ἡ συνομιλία αὐτὴ δίνει ζωταντὴ τὴν εἰκόνα τῆς ἐρμηώσεως καὶ τῆς καταστροφῆς ποῦ ἦνεν ὁ Καποδίστριας κατὰ τὴν ἀριζὴν του, ἀλλὰ καὶ παρασταίνει τοὺς ἐλπιδοφόρους ὁραματισμούς του διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀκόμη μαχομένου καὶ τεμαχισμένου κράτους ποῦ ἐκλήθη νὰ κυβερνήσει. Παραίνει καὶ συμβουλεύει ὁ Κυβερνήτης, ζητεῖ τὴν συνδρομὴν τῶν μεγάλων ἀγωνιστῶν, τῶν προκρίτων καὶ τῶν ἁλίων βασανισμένων ἀνώνων, στρέφεται δὲ μ' ἐλπίδα καὶ αἰσιοδοξία πρὸς τοὺς νέους, τῶν ὁποίων ζητεῖ τὴν βοήθειαν καὶ συμπαραστάσιν. Πιστὸς χριστιανός, ἀποθέτει τὴν ἐλπίδα του στὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ βεβαιώνει ὅτι θὰ δώσῃ καθε ἐκείνη τῆς ζωῆς του καὶ ὅτι θὰ καταβάλῃ καθε μόχθον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου του, ἐνὸς ἔργου ποῦ ὁραματίζεται καθαρὰ ἐλληνικόν, ἀπληλαγμένον ἀπὸ κάθε ξενολατρείαν. Ἡ συνομιλία του μετὰ τὸν Γεώργιον Μαυρομιχάλη εἶναι ἐκφραση τοῦ ἀρραβῶνα καὶ τοῦ συμβολαίου τοῦ μετὰ τὴν πατρίδα. Μετὰ τὴν πατρίδα, ποῦ θὰ ἀπληθεύσῃ ὁλόφυγα ἐπὶ τῆς γῆς, ὁπότε θὰ μὴ ἔλθῃ ἡμερὰ μετὰ τὴν ἡμέρα τῆς θυσίας του.

BIBLIOTHECA
ΔΩΡΕΑ
ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.85
ΑΡΙΘ. 36199
(Απόσπασμα)

ΧΑΛΚΙΝΑ ΕΡΓΑ

Καθώς γνωρίζουμε ο χαλκός σαν μέταλλο ήταν γνωστός από αρχαιότατης εποχής. Από 5.000 ετών περίπου χρησιμοποιήθηκε από τους ανθρώπους είτε αλυσίδες, είτε ανάμικτος με άλλα μέταλλα για την κατασκευή κοσμημάτων και διαφόρων άλλων σκευών.

Η αρχαιολογική σκαπάνη έχει φέρει στο φως μέχρι σήμερα πάρα πολλά αρχαιολογικά ευρήματα όπως π.χ. χάλκινα όπλα, σκεύη καθημερινής χρήσεως, αντιστοιχούν και αγάλματα διαφόρων μεγέθους, τα οποία αποδεικνύουν σ' έμάς σήμερα την μεγάλη άκμηση

Πυγμαλχος.

και τελειότητα της τέχνης των χαλκουργών της αρχαιότητας.

Είναι αλήθεια, ότι ο τρόπος με τον οποίον ιστορείται το κάθε θέμα εις τα χάλκινα έργα της αρχαιότητας δημιουργεί εις τον σύγχρονο παρατηρητήν πολύ μεγάλη εντύπωση. Τοῦτο συμβαίνει, γιατί τὰ έργα αὐτά ἦσαν δημιουργημένα ἀπὸ τὸ ξεχείλισμα τῆς ζωῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ ἀπὸ μιᾶς ἡμερῆς ἀντίληψης, πού εἶχαν, τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῆς ιδέας τοῦ ὁραίου.

Ένα ἀπὸ τὰ ὁρμητικότερα ἔργα τοῦ χαλκοπλάστη Σιλανίου εἶναι τὸ χάλκινο κεφάλι τοῦ π γ γ μ α χ ο υ. Σήμερα σώζεται στὸ Ἑθνικὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο. Ὁ πυγμαλχος ἔχει κοντὰ σγουρὰ μαλλιά πού τὰ βλέ-

Ἀθηνά.

πομε ἀκατάστατα νὰ ἐνώνονται μετὰ τὸ κοντὸ σγουρὸ τοῦ γένι. Τὰ μισόκλειστα μάτια τοῦ αἰγίζουν βλοσυρὰ μετὰ φρόνδια, μετὰ ἀποτέλεσμα τὸ πρόσωπό του γενικὰ νὰ ἐκφράζει μιὰ θαναυσότητα.

Ὁ τζόκεϋ.

Τὸ ἔργο αὐτὸ τοῦ χαλκοπλάστη Σιλανίου μᾶς φανερῶνει μετὰ συναρπαστικὸν τρόπον τὸν ἀγῶνα τοῦ καλλιτέχνη μετὰ τὴν ποιητικὴν ἐξαύλωση καὶ ἐξύμωση, πού ἀποπνέουν οἱ μορφές.

Ὁ Σιλανίων ἦτο ἕνας χαλκοπλάστης αὐτοδίδακτος.

ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΣ ΘΥΡΥΛΟΣ

Ο φιλόσοφος Πυθαγόρας ο Σάμιος είχε μεγάλην φήμην διὰ τὴν σοφίαν του εἰς τὴν ἐποχὴν του. Ἐθεωρεῖτο ὄχι μόνον σοφός, ἀλλὰ καὶ προφήτης καὶ πρόσωπον μυστηριώδες. Ἐτιμήθηκε εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας, τιμᾶται δὲ καὶ σήμερον ἀπὸ τοὺς ὁπαδοὺς διαφόρων ἑταιρειῶν τῆς Δύσεως.

Ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εἶχεν ὁπαδοὺς καὶ ἀντιπάλους καὶ τὰ περὶ αὐτοῦ ἀνέκδοτα καὶ οἱ θρύλοι δὲν ἔχουν τέλος. Οἱ σύγχρονοί του Ἕλληνες τῆς Σάμου, τῆς Μικρασιατικῆς παραλίας, ἀλλὰ

ἤμιασε γύρω στὸ 328 π.Χ., τὸ δὲ χάλκινο κεφάλι τοῦ πυγμαλχου τοῦ θὰ πρέπει νὰ κατασκευάσθηκε στὴν Ὀλυμπία γύρω στὸ 330 π.Χ.

Ένα ἐπίσης θαυμάσιο ὁρειχάλκινο ἔργο, πού μαγνητίζει κυριολεκτικὰ τίς χιλιάδες τῶν ἐπισκεπτῶν τοῦ Ἑθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου εἶναι ἕνα μικρὸ ἀγῶρι τὴν ὥρα πού καλπάζει σὲ κάποιο ἀτίθασο ἄλογο. Ἡ κίνησις πού ἔχει προσδώσει σ' αὐτὸ ὁ χαλκοπλάστης εἶναι χαρακτηριστικὴ τῆς προόδου τῆς χαλκοπλαστικῆς Τέχνης.

Ὁ μικρὸς τζόκεϋ μετὰ τὸ ἀριστερὸ τοῦ χέρι λυγισμένο κρατᾷ τὰ ἀπομεινάρια ἀπὸ τὰ χαλινάρια τοῦ ἀλόγου του. Στὸ σῶμα του φορεῖ χλαμίδα πού ἀνεμίζει ἀπὸ τὸν καλπασμό. Σήμερα δὲν σώζονται τὰ μάτια, πού καθὼς φαίνεται θὰ ἦσαν πρόσθετα στὸ ὁρειχάλκινο ἔργο.

Ὁ μικρὸς τζόκεϋ τοῦ Μουσείου θρόνηκε στὸν βυθὸ τῆς θάλασσας κοντὰ στὸ Ἀρταμῖσιον. Ἡ κατασκευὴ του χρονολογεῖται γύρω στὸν 2ον π.Χ. αἰῶνα.

Μεταξὺ ὅμως τῶν πρὸ ἀντιστοιχούντων χάλκινων ἀγαλμάτων εἶναι ἡ Ἀθηνᾶ τοῦ Πειραιῶς, πού ἀνακαλύφθηκε ἐντελὴς τυχαίᾳ τὸ 1959 στὸν Πειραιᾶ. Εἶναι πράγματι ἀγαθὸν ὑπερφυσικοῦ μεγέθους, ἀριστουργηματικῆς τέχνης. Ὁ χαλκοπλάστης παρουσιάζει τὴν Ἀθηνᾶ νὰ φορεῖ στὸ κεφάλι τῆς ἀπτικὸν κράνος καὶ στὸ σῶμα τῆς μακρὸν χιτῶνα, πού πέφτει βαρὺς σχηματίζοντας κἀθετες πτυχώσεις.

Ἡ γλυκύτητα τοῦ προσώπου τῆς θεᾶς μετὰ τὰ ἐκφραστικὰ τῆς μάτια καὶ τὰ μισόκλειστα χεῖλη τῆς ἐντυπωσιάζει ἀράνταστα τὸν σύγχρονον παρατηρητή.

Εἶναι γεγονός, ὅτι τέτοια ἔργα ὡς τὴν Ἀθηνᾶ τοῦ Πειραιῶς δὲν ἐκφράζουν μόνον τὴν δεξιότητα τοῦ καλλιτέχνη, ἀλλὰ ἐκφράζουν πάντοτε τὴν ἱστορίαν καὶ τὸν πολιτισμὸν ἐνὸς καὶ μόνου λαοῦ, τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, καὶ ἀποτελοῦν τὰ πρὸ πιστὰ ντοκουμέντα, πού ἀποδεικνύουν τὴν πολιτιστικὴν τους στάθμην.

Στὰ ἔργα αὐτὰ τῆς χαλκοπλαστικῆς Τέχνης τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καθρεπτίζεται ὅλη ἡ ἐπίδρασις πού ὑπέφερε σ' αὐτοὺς ἀπὸ τὸ φυσικὸ περιβάλλον τῆς χώρας των, μετὰ τὸν ἀνοικτὸ ὁρίζοντα, τὴν καταγάλαν θάλασσα καὶ τὸν ξάστερον οὐρανόν.

καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐταξίδευαν πολὺ. Συνήθως μετέβαιναν εἰς τὴν Κάτω Ἰταλίαν καὶ τὴν Σικελίαν, αἱ ὁποῖαι εἶχαν ἐκεῖ περισσοτέρους Ἕλληνας ἀπ' ὅσους εἶχεν ἡ ἡπειρωτικὴ Ἑλλάς. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος πού ἡ Κάτω Ἰταλία μετὰ τὴν Σικελίαν ἐλέγοντο «Μεγάλη Ἑλλάς».

Όταν ὁ Πυθαγόρας εὐρίσκετο εἰς τὴν Ἰταλίαν, εἰς τὴν ἐκεῖ πόλιν Μεταπόντιον, συνέβη τὸ γεγονός, πού ἀναφέρει ὁ Ἑρμιππος.

Ὁ Ἑρμιππος ἀναφέρει ὅτι ὅταν ἐφθασεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ὁ Πυθαγόρας, κατεσκεύασε μίαν κα-

Ὁ Πυθαγόρας.

τοικίαν ὑπόγειον. Κατέβη εἰς αὐτὴν καὶ ἐκλείσθη μέσα ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Ἐκεῖ διέμεινε χωρὶς φαγητὸν καὶ ποτόν. Εἰς τὴν μητέρα του παρήγγειλε νὰ γράψῃ εἰς ἕνα χαρτὶ ὅ,τι συνέβαινε εἰς τὴν πόλιν κάθε ἡμέραν καὶ νὰ τὸ ρίπτῃ εἰς τὸ ὑπόγειον ἀπὸ μίαν τρύπα. Ἐπειτα ἀπὸ πολλὸν χρόνον ἀνέβη ἀπὸ τὸ ὑπόγειον ἰσχυρὸς καὶ σχεδὸν ὡς σκελετός. Τὴν ἐπομένην ἐπῆγε κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Δήμου καὶ εἶπεν εἰς τοὺς συμπατριώτας του ὅτι ἔρχεται ἀπὸ τὸν Ἄδην. Καὶ διὰ νὰ πεισθοῦν τοὺς ἐδίδαξε ὅσα εἶχαν συμβεῖ εἰς τὴν πόλιν των (αὐτὰ πού τοῦ εἶχε διαβιβάσει μετὰ σημειώματά τῆς ἡ μητέρα του). Οἱ συμπολίται του κατεσυγκινήθησαν, ἤρχισαν νὰ κλαίουν καὶ ἐπίστευσαν ὅτι ὁ Πυθαγόρας εἶχε κάτι τὸ θεῖον καὶ ὑπερφυσικόν καὶ τοῦ ἐφέροντο μετὰ σεβασμόν.

ΜΑΡΚΟΣ Ο ΕΥΓΕΝΙΚΟΣ

Υπό ΑΘ. Ι. ΔΕΛΗΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
τ. Καθηγητού Πανεπιστημίου

Ο Μάρκος ο Ευγενικός (1392 - 1444 ή 45) έζησε και έδρασε εις μίαν ταραχώδη εποχήν δια τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος καὶ διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν. Ὁ δέκατος πέμπτος αἰὼν ὑπῆρξε, τόσον διὰ τὴν χειμαζομένην Βυζαντινὴν Αὐτοκρατορίαν, ὅσον καὶ τὸν φθίνοντα ἐν διαστάσει Παπισμὸν, ὁ αἰὼν τῆς ἐκατέρωθεν ἀναζητήσεως πολιτικῶν ἀνταλλαγμάτων, ἥτοι ἀφ' ἐνὸς μὲν προστασίας ἐκ τοῦ ἐπερχομένου τουρκικοῦ κινδύνου καταλύσεως τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἐνισχύσεως τῆς θέσεως τοῦ Παπισμοῦ ἐκ τῶν κινδύνων τῆς ἐσωτερικῆς ἀναταραχῆς τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας.

Καὶ οἱ Ἀνατολικοὶ καὶ οἱ Δυτικοὶ ἐσκέφθησαν ὅτι διὰ τῆς ἐνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, τῆς Ὀρθοδόξου δηλαδὴ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς τῆς Δύσεως, θὰ ἐπέρχετο ἐνίσχυσις ἀμφοτέρων. Οἱ Βυζαντινοὶ ἠσθάνοντο τὴν τουρκικὴν λαίλαπα ἐπερχομένην, κάθε βοήθεια ἐκ δύσεως ἦτο δεκτὴ καὶ ἀναγκαία. Ἡ βοήθεια ὅμως αὕτη εἶχεν ὡς προϋπόθεσιν παραχωρήσεις ἐκ μέρους τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς εἰς τὸν χώρον τῶν δογμάτων. Διὰ τῆς Συνόδου τῆς Φερράρας - Φλωρεντίας (1438 - 39) τὰ πολιτικὰ ἀνταλλάγματα θὰ ἐπετυγχάνοντο ἐναντὶ μιᾶς λίαν ἀμφιβόλου Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνώσεως ἐκ προοιμίου καταδεδεικασμένης εἰς παταγώδη ἀποτυχίαν, οὐχὶ μόνον λόγῳ τοῦ βεβιασμένου καὶ ἐπιπλάστου αὐτῆς, ἀλλὰ κυρίως λόγῳ τῆς ἀνυπαρξίας δογματικῆς ἐνότητος, ἥτοι ταυτοῦτος ἐν τῇ πίστει.

Ο Μάρκος, Ἐπίσκοπος Ἐφέ-

σου, ὁ Ευγενικός ὑπῆρξεν ἡ κυριαρχοῦσα φυσιογνωμία τῆς Συνόδου τῆς Φερράρας - Φλωρεντίας. Ἦτο ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ ὅχι εἰς βάρος τῆς ἰδικῆς τοῦ Ἐκκλησίας. Ἐνωρὶς διεπίστωσε ὅτι ἐκ μέρους τῶν Λατίνων δὲν ὑπῆρχε διάθεσις εἰλικρινοῦς συζητήσεως τῶν δογματικῶν διαφορῶν, παρὰ μόνον ἀπαίτησις ὅπως οἱ Ἕλληνες ἐγκαταλείψουν καὶ νοθεύσουν τὰ ὀρθόδοξα δόγματα τῶν. Ἐνῶ οἱ πάντες συμφωνοῦν καὶ ὑπέγραψαν ὁ Μάρκος ἠρνήθη νὰ ὑπογράψῃ τὸ ἐνωτικὸν ἔγγραφο, καταστάς οὕτω σηματοφόρος τῆς ἀνθενωτικῆς μερίδος. Διὰ τῆς στάσεώς του αὐτῆς ἔσωσε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἠγωνίσθη μόνος του. Ἐτήρησε στάσιν ἐναντὶ τῆς Ρώμης τὴν ὁποίαν εὗρον σύμφωνον οἱ ἀκολουθησαντες αἰῶνες τῶν ὀρθοδόξων γενεῶν. Κατέστη ἥρωας τῆς ὀρθοδοξίας, καταρρίψας τὸ ἐπὶ τῆς ἀμμου τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων ἀνεγερθὲν οἰκοδόμημα τῆς ἐνώσεως ἐν Φλωρεντίᾳ.

Ἡ παιδεία τοῦ ἀνδρός, ἡ ἀνεσις μετὰ τῆς ὁποίας ἐκινεῖτο καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς Συνόδου εἰς τὸν χώρον τῶν συζητουμένων θεμάτων, συνεπικουροῦμενα ὑπὸ τῶν ἐμφύτων αὐτοῦ ἱκανοτήτων, οἷα ἦσαν ἡ εὐφυΐα, ἡ διαλεκτικὴ δεινότης, ἡ ἱκανότης περὶ τὸ λέγειν, ἡ εὐθυκρίσια, ἡ τόλμη καὶ ἄλλα συνιστοῦν τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς προσωπικότητός του, ἡ ὁποία δὲν ἦτο εὐκόλουν νὰ ὑποταγῇ εἰς τὴν παρῶθιν τοῦ θεολογικοῦ μίσους καὶ τῆς ἐμπαθείας, ὡς οἱ Δυτικοὶ ἰσχυ-

ρίζονται, ἀλλὰ παρέχουν τὰ ἐχέγνα τῆς δικαιοσύνης τῆς στάσεώς του κατὰ τὰς δυσκόλους διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ τὸ ἔθνος στιγμὰς τῶν ἐν Φερράρα - Φλωρεντίᾳ πνευματικῶν διαξιφισμῶν.

Ἐπιτυχέστατα ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ποίησις παρουσιάζει τὸν Μάρκον ὡς ἄλλον Ἀτλαντὰ ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ ὁποίου ἐκρατήθη ἡ ὀρθοδοξία: «Κρατεῖ μὲν Ἀτλας μυθικὸς ὦμις Πόλον, κρατεῖ δ' ἄλλῃθως Μάρκος ὀρθοδοξίαν».

Ὁρθῶς παρατηρήθη ὅτι ὁ ἀνατολικὸς καὶ ὁ δυτικὸς κόσμος ὑπῆρξαν δύο κόσμοι διάφοροι καὶ ἀπλησίαστοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ ἐνότης τῆς θρησκείας δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ γεφυρώσῃ τὸ ἐνυπάρχον χάσμα. Ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν, διὰ τῆς ἀφομοιωτικῆς ὁρμῆς του, προσεπάθη νὰ ἀπορροφήσῃ, νὰ συγχωνεύσῃ εἰς τοὺς κόλπους του τὸν ἄλλον, ὁ ἄλλος δὲ εὗρίσκετο διαρκῶς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παλαίῃ διὰ τὴν αὐτοτελείαν του. Ὁ ἀνατολικὸς κόσμος ἐν τῇ διηνεκείᾳ πάλη τοῦ διὰ τὴν αὐτοτελείαν τῆς θρησκείας του, ἠγωνίζετο καὶ διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ἐθνικοῦ του. Διότι ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἡ ἔννοια τῆς θρησκείας ἀνέκαθεν ἦτο στενῶς συνδεδεμένη μετὰ τῆς Ἑθνικῆς καὶ φυλετικῆς αὐτοῦ συνειδήσεως. Ὁ ἀνατολικὸς ὀρθόδοξος κόσμος, ἐλευθέρως ἀναπτυχθεὶς, οὐδέποτε ἀπεδέχθη οἰανδήποτε ὑποταγήν, οὔτε ἐθνικὴν, οὔτε θρησκευτικὴν, οὔτε πνευματικὴν.

Ἡ ὑψηλὴ θέσις τὴν ὁποίαν δικαίως κατέχει εἰς ἡμᾶς ὁ Μάρκος ὁ Ἐφέσου, ἐνισχυομένη ὑπὸ τῶν περὶ αὐτοῦ συγχρόνων ἐπιστημονικῶν σπουδῶν, μαρτυρεῖ τὸ μέγεθος, τὴν σημασίαν καὶ τὰς ἱστορικὰς καὶ ἐθνικὰς ἐπινοήσεις τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ μέλλοντος καὶ τῆς ἀκεραύτητος τῆς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ὀρθοδόξῃ ἀποτεθησαυρισμένης ἀληθείας. Τὰ σπέρματα τῶν ἀγῶνων αὐτῶν εἶναι πλέον ἢ ἐκδηλὰ κατὰ τοὺς μετὰ τὴν ἄλωσιν χρόνους. Ὁ μέγας Ἕλλην θεολόγος καὶ ἱεράρχης, διαισθανόμενος τὴν ἐπερχομένην ὑποδούλωσιν τοῦ ἔθνους εἰς τοὺς Τούρκους καὶ τὴν ἐναντίον τῶν Ὀρθοδόξων μῆνιν τῶν Λατίνων, θεωρεῖ τὸ ἔργον αὐτοῦ ὡς μὴ ὀλοκληρωθὲν καὶ παραδίδει τὴν πυρσὸν τοῦ ἀγῶνος εἰς τὸν Γεώργιον Σχολάριον, τὸν ἐκ τῶν ἱκανωτέρων, ὅπως συνεχίσῃ τοῦτο ἐπιτυχῶς.

Γράμματα στοὺς μικροὺς Ἐρυθροσταυρίτες

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Παιδάκια μου,

Ἐχετε προσέξει πῶς ὁ δρόμος, ὁ δρόμος ποὺ περπατᾶμε, μοιάζει λίγο μὲ σκηνὴ θεάτρου; Στὸ δρόμο δὲν κόβεις εἰσιτήριο γιὰ νὰ δεῖς τὸ ἔργο. Τὸ βλέπεις τζάμπα. Ἐκεῖ ἐμεῖς εἴμαστε καὶ οἱ θεατῆς καὶ οἱ ἡθοποιοί. Π.χ. ἐκεῖ ποὺ πᾶμε μπορεῖ νὰ σκουτάγουμε καὶ οἱ ἄλλοι ν' ἀρχίσουν νὰ γελοῦν ἢ ν' ἀνησυχῇσουν καὶ νὰ τρέξουν νὰ μᾶς βοηθήσουν. Αὐτὸ εἶναι μιὰ σκηνὴ ἀπὸ τὴν καθημερινὴ ζωὴ. Τὸ ἔργο ποὺ μᾶς προσφέρει ὁ δρόμος ἔχει τίτλο: «Ὁ κόσμος πᾶει κ' ἔρχεται»... Δὲν συμφωνᾶτε;

Ἐγὼ βλέπω ἐσένα, ἐσύ βλέπεις ἐμένα, ἐμᾶς μᾶς βλέπουν καὶ μᾶς παρατηροῦν οἱ ἄλλοι. Ἡ φασαρία τῶν ἀνθρώπων ἀνακατεύεται μὲ τὸ θόρυβο τῶν αὐτοκινήτων. Τὰ κορναρίσματα ἀνακατεῦνται μὲ τὶς φωνὲς τοῦ μανάβη. Καὶ τὸ πέταγμα τῶν περιστερῶν, ποὺ ἔγιναν κ' ἐκεῖνα τώρα τελευταῖα δημότες τῶν μεγάλων πόλεων, πνίγεται μέσα στὶς ἐξατμίσεις ποὺ βγάζει μιὰ ἐξαλλή μοτοσυκλέττα.

Οἱ δρόμοι τῆς Ἀθήνας ἔχουν ἀγρίεψι. Πολλὲς φορὲς σοῦ δίνουν τὴν ἐντύπωση ζούγκλας. Ἦ αὐτιά μας ὑποφέρουν ἀπὸ τὸ θόρυβο. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ περπατοῦν δίπλα μας φωνάζουν ἢ εἶναι ἐκνευρισμένοι, σοῦ ρίχνουν ἀγριεὲς ματιές, ἂν τύχει καὶ τοὺς σκοιντήσεις κατὰ λάθος. Γι' αὐτὸ ἐσεῖς, ποὺ εἴστε ἀκόμα μικρά καὶ αὔριο θὰ κυκλοφορεῖτε στὶς μεγάλες λεωφόρους σὰν «μεγάλοι», πρέπει ἀπὸ τώρα νὰ μάθετε νὰ περπατᾶτε ἤσυχά καὶ προσεκτικὰ. Νὰ πηγαίνετε ἴσια στὴ δουλειά σας, νὰ εἴστε μετρημένα, νὰ μὴ χαζεύετε ἀσκοπα, νὰ μὴ χάνετε καιρὸ, νὰ εἴστε ὑποδείγματα.

Ἐνα παιδί ποὺ περπατᾶει καὶ πορεύεται μὲ εὐπρέπεια στὸ δρόμο εἶναι μιὰ «ἐλπίδα» μέσα στὴ ζούγκλα ποὺ σᾶς ἔλεγα. Θὰ μὲ ρωτήσετε: Καὶ τὸ θέατρο ποὺ βλέπουμε τζάμπα; Ὑπάρχει καὶ τὸ πραγματικὸ θέατρο, ποὺ γιὰ νὰ τὸ δεῖς, πρέπει νὰ πληρώσεις εἰσιτήριο. Σ' αὐτὸ τὸ θέατρο νὰ πηγαίνετε.

A.B.

Ὁ θρησκευτικὸς λυρισμός

M A P I A !

Καθὼς οἱ οὐρανοὶ μὲ τρόμο βλέπουν, αἱ Μυροφόροι ἀντὶ «ὕβρεως στεφάνι» καρδιάς τὰ μωσχολούλουδα τοῦ δρέπουν, ἡ ἀγάπη τους μὲ μύρα νὰ τὸν ράνει.

Πρώτη ἡ Μαγδαληνὴ στὸ μνήμα φθάνει, ὁ πόνος τῆς κ' ἡ ἀγάπη ποὺ ἀνατρέπουν τοῦ φύλου τῆς τοῦ νόμου. Τί ἂν πεθάνει; Ὅλα τὰ βλέπει στὴ φθορὰ νὰ ρέπουν.

Μὰ ἰδοὺ ποὺ ὁ τάφος ἀφθαρσία ἀγγέλλει, ὡς οἱ ἐν λευκοῖς τὴν ρώτησαν Ἀγγέλοι: «Γύναι τί κλαίεις;» Κι ὁ Κύριος, «Μαρία!»

ὡς «λέγει αὐτῇ, μὴ μοῦ ἀπτοῦ» στὸν Πατέρα, στοὺς ἀδελφούς μου εἶπέ, ἀναβαίνω. Ἡμέρα ἀνέτειλε χαρᾶς, λαμπρῆ, αἰωνία.

ΘΕΟΔ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ἡ ΜΕΤΑΛΛΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΤΕΧΝΗ

ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΥ (15ος αἰ.): Ο ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Καλλιτεχνικὴ φωτογραφία ΓΕΩΡ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΗΜΕΡΑ ΑΓΑΠΗΣ

Ήταν τὸ πιὸ ὠραῖο φουστάνι πού εἶχε φορέσει μέχρι τότε ἡ Δάφνη. Ήταν ἄσπρο καὶ ρόζ μεταξωτό. Τὸ ἀπόγευμα τῆς Λαμπρῆς, ὅταν πήγαινε στὴν «Αγάπη» ἐμοιάζε μὲ ζωντανὴ μπομπονιέρα. Ήταν σὰν ἓνα κουφέτο πού περπατοῦσε καμαρωτὸ στὸ δρόμο. Τῆς τὸ εἶχε ράψει ἡ μητέρα τῆς λίγες μέρες πρὶν ἀπὸ τὴ Μεγάλὴ Βδομάδα καὶ τὸ κρέμασε σὲ μιὰ ἀχαρὴ κρεμάστρα. Ἔτσι ὅπως ἔγερνε ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, δὲν ἦταν καθόλου κομψό. Ἐπάνω τῆς ὅμως μιλοῦσε.

Λαχταροῦσε νὰ τὸ βάλει στὸ σῶμα τῆς καὶ νὰ φανεῖ ἡ ὁμορφιά του ὅπως στὶς πρῶτες μπροστὰ στὸν καθρέφτη.

— Σὰν γύφτικο σκεπάρνι καμαρώνεις, τὴν πείραζε ἡ μητέρα τῆς.

Κ' ἡ Δάφνη, γιὰ νὰ μὴν ἐκτεθεῖ ἀνεπανόρθωτα στὰ μάτια τῆς σὰν κορίτσι φιλάρεσκο καὶ χαζό, ἔριχνε κλεφτὲς ματιές στὸν καθρέφτη ὅταν ἐκείνη ἦταν ἀποροφημένη μὲ τὸ στρώσιμο τοῦ ποδογυροῦ.

— Θὰ κάνω μπᾶμ μὲ τὸ φουστανάκι μου, σκεφτόταν ἡ Δάφνη. Ὁνειρευόταν τὴ στιγμή πού θὰ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ σπίτι μὲ τὴ λαμπάδα στὸ χέρι γιὰ νὰ πάει στὴν ἐκκλησιά. Τὰ πρόσωπα τῶν φιλενάδων τῆς θὰ ξαφνιάζονταν χαρούμενα. Ὁ θὰ τῆς εὐχόνταν «μὲ γειά σου», θὰ τῆς ἔλεγαν «τί ὁμορφο πού εἶναι», θὰ τὴ ρωτοῦσαν «ποῖός σου τὸ 'ραψε;» κ' ἐκείνη θὰ χαμογελοῦσε: «Ἡ μαμά μου, μοῦ τὸ ἔκανε δῶρο γιὰ τὸ Πάσχα».

Μέχρι τώρα — πῶς νὰ τὸ κάνουμε; — τὰ φουστάνια τῆς δὲν ἦταν τόσο σπουδαῖα. Ήταν λιγάκι παιδικὰ. Τοῦτο δῶ τὸ ρόζ — ἄσπρο εἶχε ἓνα στυλ μεγαλίστικο, καὶ αὐτὸ ἦταν κάτι πού τὴν ξετρέλαινε. Ἐπιτέλους εἶχε μεγαλώσει κ' ἤρθε ἡ ὥρα νὰ βάλει κ' ἐκείνη ἓνα μεσάτο

φουστάνι, νὰ φανεῖ ἡ λεπτὴ καὶ λυγρὴ τῆς μέση. Κάθε τόσο ἔσιαζε τὸ φόρεμά τῆς, τὸ χάιδευε καὶ τὸ ἔστρωνε ρίχνοντάς του εὐτυχισμένες ματιές. Πρόσχε ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι τὴν ἐβλεπαν καὶ αὐτὸ τὴν ἔκανε νὰ κοκορεύεται.

Ὅλα πήγαιναν καλὰ στὴ λειτουργία. Αὐτὸ τὸ ἀπόγευμα τῆς Ἀγάπης, Κυριακὴ τοῦ Πάσχα, τῆς ἄρεσε πολὺ. Τὰ καντήλια ἔφεγγαν ζωηρὰ πάνω στὰ σκοτεινόχρωμα πρόσωπα τῶν ἁγίων δίνοντάς τους μιὰ παράξενη ἀπόκοσμη ζωντάνια. Τὰ χρυσοκέντητα ἄμφια τῶν παπάδων ἔλαμπαν γιορταστικὰ κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῶν πολυελαίων. Γύρω γύρω δώδεκα ἱερεῖς ἔψελαν τὰ εὐαγγέλια σ' ὅλες τὶς γλώσσες τοῦ κόσμου.

Ἡ Δάφνη θυμόταν αὐτὰ πού τὸς εἶχαν μάθει στὸ σχολεῖο γιὰ τὶς χριστιανικὲς ἀγάπες. Γιὰ τοὺς πρῶτους χριστιανούς, πού ἔτρωγαν ὅλοι μαζί γιὰ νὰ βοηθοῦν τοὺς φτωχοὺς καὶ νὰ θυμούνται τὴν οἰκογενειακὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ μὲ τοὺς μαθητὲς του.

Ξαφνικά, αἰσθάνθηκε ὅτι κάτι δὲν πήγαινε καλὰ. Σὰν νὰ μύριζε καμένο. Ὁσφράνθηκε μὲ τὴ μύτη τῆς σὰν γάτα καὶ πράγματι. Κάτι εἶχε πάρει φωτιά. Καὶ τὸ θῆμα ἦταν ἐκείνη, ἡ Δάφνη!

— Τὸ φόρεμά μου, ἔκανε μὲ ἀπόγνωση, σιγανὰ καὶ πνιχτὰ γιὰ νὰ μὴν ἀκουστῇ μέσα στὴν ἐκκλησία. Θὰ ἤθελε νὰ φωνάξει δυνατὰ καὶ ἀπελπισμένα ὅταν τὸ κατάλαβε καὶ γύρισε νὰ δεῖ τί συμβαίνει.

— Ἀχ, τί ἔκανα, ἀκούστηκε ἀπὸ πίσω τῆς μιὰ φωνή.

Ήταν ἡ συμμαθήτριά τῆς ἡ Σία, πού ἐκείνη τὴ μέρα εἶχε τὴν ὀνομαστικὴ τῆς γιορτή. Τὴν ἔλεγαν Ἀναστασία καὶ φόραγε κ' ἐκείνη τὸ καλὸ τῆς φόρεμα. Καθὼς χάζευε πίσω ἀπὸ τὴ Δάφνη τοὺς παπὰδες πού ἔλεγαν τὰ εὐαγγέλια σὲ ἄγνωστη γλώσσα, ξεχάστηκε καὶ ἄγγιξε μὲ τὴν ἀναμμένη λαμπάδα τῆς τὸ φλόγιο τοῦ φουστάνιου τῆς. Ἐκεῖνο τὸ μικρὸ στιγμιαῖο ἄγγιγμα ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ κάνει στὸ τριανταφυλλέριο τῆς φόρεμα μιὰ μεγάλη, περιποιημένη τρύπα.

Ἡ Δάφνη ἔφυγε τρέχοντας ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ καὶ βγῆκε ἔξω στὸν κῆπο. Κλαίγοντας κάθισε σ' ἓνα παγκάκι. Ἀπὸ τὶς ἀπότομες κινήσεις πού ἔκανε εἶχε σπάσει κ' ἡ λαμπάδα τῆς. Ἡ Σία ἔτρεξε πίσω τῆς.

— Συγχώρεσέ με, δὲν τὸ 'θελα, δὲν τὸ 'θελα. Σοῦ τὸ ροκίζομαι. Δὲν πρόσεχα, καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω σ' ἀκούμπησα μὲ τὴ λαμπάδα.

Μὰ ἡ Δάφνη εἶχε σκοτεινιάσει σὰν οὐρανὸς πού περιμένει μεγάλη μπόρα. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἀγάπης εἶχε γεμίσει τὴν ψυχὴ τῆς κακία. Ἀν μποροῦσε ἐκείνη τὴ στιγμή θὰ τῆς ξερίζωνε τρίχα τρίχα τὰ μαλλιά τῆς.

— Εἶσαι χαζὴ καὶ βλάκας! τῆς φώναξε κατὰμουτρα καὶ τὴν ἄφησε σὺζυλη.

Σκεφτόταν: Ἐπίτηδες τὸ 'κανε. Ζήληψε γιὰ τὸ φόρεμά τῆς δὲν εἶναι τόσο ὠραῖο σὰν τὸ δικό μου. Ζήληψε καὶ μοῦ τὸ 'καψε.

Ἡ μητέρα τῆς, πού τὴν ἄκουγε νὰ λέει αὐτὰ τὰ λόγια, στενοχωριόταν περισσότερο γιὰ τὴν κόρη τῆς παρὰ γιὰ τὴ ζημιὰ πού ἔγινε στὸ φόρεμα, πού στὸ κάτω κάτω ἦταν ἔργο τῶν χειρῶν τῆς κ' εἶχε κάνει τόσον κόπο νὰ τὸ φτιάξει. Τῆς χάιδεψε τὰ μαλλιά καὶ κάθισε δίπλα τῆς στὸ κρεβάτι.

— Θυμᾶσαι, Δάφνη, τῆς εἶπε ἀπαλά, τὴν ἐκδρομὴ πού κάναμε στὴν Κόρινθο;

— Τί σχέση ἔχει ἡ ἐκδρομὴ μας στὴν Κόρινθο

μ' αὐτὸ πού ἔπαθα σήμερα; εἶπε μέσα σὲ κλάματα καὶ ὀργὴ ἡ Δάφνη.

— ἔχει καὶ παραέχει. Θυμᾶσαι πού σοῦ ἔδειξα τὸ βῆμα ἐκεῖ στὴν ἀρχαία ἀγορὰ τῆς Κορίνθου; Ἐκεῖ δὲν εἶχε ἀνέβει γιὰ νὰ διδάξει τοὺς Κορινθίους ὁ Ἀπόστολος Παῦλος;

— Ἐ, καί; ἔκανε θυμωμένη ἡ μικρὴ.

— Γιὰ ποῖο πρᾶγμα μιλοῦσε στοὺς Κορινθίους ὁ Ἀπόστολος Παῦλος;

— Δὲν θυμᾶμαι, μάθημα θὰ μοῦ κάνεις τώρα; εἶπε κακιασμένα.

— Τοὺς μιλοῦσε γιὰ τὴν ἀγάπη. Τὸ ξέχασες;

— Τὸ ξέχασα!

— Ναί, μὰ τότε σοῦ εἶχαν κάνει μεγάλη ἐντύπωση τὰ λόγια του: «Ἄν μιλῶ, τοὺς ἔλεγε, ὅλες τὶς γλώσσες τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀγγέλων καὶ δὲν ἔχω μέσα στὴν ψυχὴ μου ἀγάπη, εἰμαι σὰν χαλκὸς πού ἔχει καὶ κύμβαλο πού ἀλαλάζει. Ἄν τὰ ξέρω ὅλα καὶ ἂν ἡ πίστη πού ἔχω μπορεῖ νὰ μετακινήσει βουνὰ καὶ δὲν ἔχω στὴν ψυχὴ μου ἀγάπη, εἰμαι ἓνα μηδενικό. Ἡ ἀγάπη εἶναι μακρόθυμη, ἡ ἀγάπη κάνει καλὸ, ἡ ἀγάπη δὲν φθονεῖ, δὲν αὐθαδιάζει, δὲν σκέφτεται τὸ κακό. Τὰ ἀνέχεται ὅλα, ὅλα τὰ πιστεύει, γιὰ ὅλα ἐλπίζει, ὅλα τὰ ὑπομένει. Τρία εἶναι τὰ μεγαλύτερα ἀγαθὰ: ἡ πίστη, ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ ἀγάπη. Καὶ τὸ σπουδαιότερο ἀπ' αὐτὰ εἶναι ἡ ἀγάπη». Πού εἶναι ἡ δική σου ἡ ἀγάπη, Δάφνη; Ἀξίζει γιὰ ἓνα φουστάνι νὰ σκέφτεσαι τόσο κακὰ πράγματα γιὰ τὴ φιλενάδα σου; Ἀκόμα καὶ ἂν τὸ ἔκανε ἐπίτηδες, πρέπει νὰ τὴ συγχωρέσεις. Σήμερα εἶναι ἡ μέρα τῆς ἀγάπης.

— Ἐμένα μοῦ κάηκε τὸ φουστάνι μου. Δὲν τὸ χάρηκα καθόλου. Τί μέρα ἀγάπης νὰ νιώθω;

— Θὰ τὸ δώσουμε νὰ μᾶς τὸ διορθώσουν καὶ οὔτε γάτα οὔτε ζημιὰ.

— Αὐτὸ θὰ πεῖ ἀγάπη; Νὰ σοῦ κάνουν ζημιὰ, καὶ ἂντε δὲν πειράζει, ἔλα νὰ τὸ ξεχάσουμε;

— Ἀγάπη εἶναι μιὰ μεγάλη ἀρετὴ, πού κανονίζει τὶς σχέσεις ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους ἔτσι, ὥστε ὁ πλησίον μας νὰ εἶναι ὁ ἴδιος μας ὁ ἑαυτός. Ἄν λοιπὸν ἡ Σία εἶναι ὁ ἴδιος σου ὁ ἑαυτός, θὰ θυμῶνες ποτὲ μὲ τὸν ἑαυτό σου γιὰ μιὰ ἀπροσεξία πού ἔκανες;

— Ὁχι, φυσικά.

— Λοιπὸν;

— Τί λοιπὸν; Διορθώνεται εἶπες τὸ φόρεμα;

— Καὶ βέβαια διορθώνεται. Διόρθωσε κ' ἐσὺ τὴν ψυχὴ σου, γιὰτὶ δὲν μπορῶ νὰ σὲ βλέπω ἔτσι κακιασμένη. Πολὺ μοῦ κακοφαίνεται. Δὲν σοῦ πάει. Γίνεσαι ἄσκημη. Καὶ δὲν σ' ὁμορφαίνει οὔτε τὸ κομψότερο φόρεμα.

— Τί νὰ κάνω τώρα;

— Νὰ βγάλουμε τὸν φλόγιο, νὰ βάλεις μιὰ ἄλλη ζώνη, καὶ νὰ πᾶς χαρούμενη νὰ πᾶς χρόνια πολλὰ στὴ φίλη σου πού γιορτάζει. Ἀναστασία δὲν τὴν λένε τὴ Σία;

— Ναί!

— Πάρε καὶ αὐτὰ τὰ λουλούδια νὰ τῆς πᾶς, ἀπὸμένα.

— Ἐγὼ λέω νὰ τῆς πᾶω μιὰ βελόνα καὶ μιὰ κλωστή νὰ μοῦ ράψει τὴν τρύπα, εἶπε γελώντας ἡ Δάφνη.

— Ἐσὺ νὰ πᾶς νὰ τὴ φιλήσεις, κ' ἡ βελόνα κ' ἡ κλωστή εἶναι δικιά μου δουλειά.

— Κ' ἡ ἀγάπη, παιανοῦ δουλειά εἶναι;

— Ἡ ἀγάπη εἶναι γιὰ ὅλους μας. Τρέχα τώρα.

Β. ΚΟΥΡΙΑ: «ΑΓΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΧΑΡΕΣ»

Πενήντα σχεδὸν χρόνια ἐνεργοῦ ἐπιστημονικῆς θητείας στὸ Νοσοκομεῖο τοῦ Ε.Ε.Σ. ἀποτελοῦν καὶ μόνον τοὺς ἔναν ἐξαιρετικὸ τίτλο γιὰ ἓνα γιαιρό. Καταλαβαίνει κανεὶς πόσο σημαντικώτερος γίνεται αὐτὸς ὁ τίτλος, ὅταν προστεθοῦν σ' αὐτὸν οἱ τίτλοι τοῦ Ἱνστιτούτου καὶ ὕστερα Ἐκτάκτου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Διευθυντοῦ Πανεπιστημιακῆς Κλινικῆς, Διευθυντοῦ Χειρουργικῆς Κλινικῆς τοῦ ἰδιοῦ Νοσοκομείου καὶ μέλους πολλῶν ξένων ἐπιστημονικῶν ἐταιρειῶν, ἀπὸ τὶς ἐπιφανέστερες.

Πρόκειται γιὰ τὸν κ. Βασίλη Γ. Κούρια πού, ὕστερα ἀπὸ τὴν μακρόχρονη ἐνεργὸν ὑπηρεσία του, ἔχει ὀνομασθῇ Ἐπιστημονικὸς Σίμβουλος καὶ Ἐπίτιμος Διευθυντὴς Χειρουργικῆς Κλινικῆς τοῦ Νοσοκομείου. Ὅταν, στὰ 1975, ἐγινότασε τὰ 70 χρόνια τῆς ζωῆς του, οἱ παλιοὶ του Συνεργάτες καὶ πολλοὶ διαπρεπεῖς ξένοι Συνάδελφοί του συνέταξαν καὶ τοῦ πρόσφεραν ἓναν τιμητικὸ τόμο, ἀφιερωμένον στὸ ἐπιστημονικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔργο του. Τώρα, ἐξέδωσε ὁ ἴδιος ἓναν ἄλλον πολυσέλιδο καὶ πλούσια εἰκονογραφημένον τόμο, μὲ τὸν τίτλο «Ἀγωνίες καὶ χαρὲς - Ἀναμνήσεις ἑνὸς χειρουργοῦ». Εἶναι ἡ αὐτοβιογραφία του, μιὰ γλαφυρὴ ἐξιστόρηση τῶν περιστάσεων τῆς ζωῆς καὶ τῆς σταδιοδρομίας του, μὲ πολλὲς ἱστορικὲς παρεκβάσεις πού πλαισιώνουν καὶ τὸ δυὸ του καὶ τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Ε.Ε.Σ. τὸ ἔργο.

«Γλαφυρὴ ἐξιστόρηση» ἔχαρακτήρισα τὴν αὐτοβιογραφία τοῦ κ. Κούρια ὅμως εἶναι κατὰ ἀόριμα καλύτερο: εἶναι μιὰ συγκινητικὴ ἀφήγησις προσωπικῶν ἐμπειριῶν καὶ ψυχικῶν ἀντιδράσεων, πού συνδέονται μὲ ἀνθρώπους τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ κοινωνικοῦ περιβάλλοντός του καὶ μὲ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του. Αὐτὸ τὸ τελευταῖο — οἱ οἰκογενειακὲς του σχέσεις — εἶναι καὶ τὸ πλέον ἀνθρώπινον στοιχεῖο τῆς αὐτοβιογραφίας, γιὰτὶ κάνει αἰσθητὰ τὰ πλούσια νάματα ἀγάπης πού ἀναβροῦν ἀπὸ μιὰ εὐαίσθητη ψυχὴ.

«Ἡρῶν' ἀπ' ὅλα — γράφει ὁ ἴδιος στὸν Πρόλογό τοῦ Βιβλίου — τὸ θεωρῶ ἀνάγκη καὶ καθῆκον οἰκογενειακὸ ν' ἀρῇσῶ στὰ παιδιὰ μου καὶ στὰ παιδιὰ τους μιὰ σύντομη ἐξιστόρησις τῆς ζωῆς μου... καὶ ἐπομένως νὰ γίνων καλὺτεροι ἀπὸ ἐμένα, ὥστε ἡ προσφορά τους στὸ κοινωνικὸ σύνολο — καθήκον αὐτὸ κάθε ἀνθρώπου — νὰ εἶναι ὅσο γίνεται μεγαλύτερη καὶ πλέον οὐσιαστικὴ».

Αὐτὴ εἶναι ἡ εὐχὴ καὶ τοῦ ὑπογράφοντος καὶ ὅλων ἐκείνων, πιστεύω, πού θὰ διαβάσουν τὴν αὐτοβιογραφία τοῦ ἐξαιρετοῦ ἐπιστήμονος καὶ ἀνθρώπου.

ΣΤ. ΣΠΗΛ.

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

Με λουλούδια λαμπερόχρωμα κ' ευωδιαστά μοιάζουνε κάποια κείμενα εμπνευσμένα από την πιο μεγάλη και την πιο χαρμόσυνη γιορτή του Χριστιανισμού που λέγεται Πάσχα. Και λέγεται έτσι, καθώς ισχυρίζονταν οι παλιοί θρησκευτικοί συγγραφείς, όχι γιατί οι Έβραίοι χρησιμοποιούσαν αυτή τη λέξη για τη δική τους τη γιορτή, που την κάνανε για να πανηγυρίσουν το λυτρωμό τους από την αιγυπτιακή σκλαβιά, καθώς τώρα γενικά πιστεύεται. 'Αλλά γιατί κατά τα πρώτα χριστιανικά χρόνια οι πιστοί της αληθινής θρησκείας τιμούσανε μαζί τα Πάθη του Χριστού και την 'Ανάστασή του. Λέγανε Πάσχα σταυρώσιμο και Πάσχα αναστάσιμο. Σαφής χωρισμός της γιορτής του Πάσχα σαν ημέρας πένθους από κείνη της Λαμπρής δεν υπήρχε. Πιστευαν ότι η λέξη Πάσχα έγινε από το ρήμα πάσχω. 'Αργότερα, πιθανώτατα κατά τον τέταρτον αιώνα, ονομάστηκε Πάσχα ή μέρα της Λαμπρής.

Είναι άπειράριθμοι οι έκκλησιαστικοί ύμνοι και λόγοι που έχουν συνθέσει ανωθεν προικισμένοι μελωδοί και ρήτορες για να δοξολογήσουν την 'Ανάσταση. Κι άμετρητα είναι τα λογοτεχνικά έργα που γράφτηκαν από πιστούς δικούς μας και ξένους. 'Αλλά κ' η Δημοτική μας Μούσα δεν έμεινε ασυγκίνητη από το άφραστο θαύμα. Οι σχετικές ανθολογίες περιέχουν πολλούς πασχαλινούς στίχους. Με άφελεια, αλλά και με θρησκευτικό πάθος τραγουδάει ο λαϊκός ποιητής την ανοιξιάτικη μέρα που μαζί με τον Κύριο ανασταίνεται κ' η μαργωμένη από τη χειμωιά πλάση:

«'Ηρθε το Μέγα Σάββατο, ήρθ' η Μεγάλη Πέφθη, ήρθε κ' η Λαμπροκυριακή με τον καλό το λόγο. 'Η μάνα αλλάζει τον ύγιο κ' η αδερφή τον ζώνει, ζώνει το χρυσοζούναρο, χρυσό, μαλαματένιο. Και κίνησαν και πάλιν, και πάλιν να μεταλάβουν», λέει ένα δημοτικό τραγούδι της Μακεδονίας. Κ' ένα άλλο, που θεωρείται πανελλήνιο, έξυμνει την όμορφη της πλάσης αυτές τις αγίες ημέρες και μιλάει για τον πόθο του ξενιτεμένου να ξαναϊδέι τον τόπο του:

«Τώρα Μεγάλη Πασχαλιά, τώρα καλός μας χρόνος. Τώρα η γής στολίζεται μ' έννια λογίων λουλούδια, με πράσινα, με κόκκινα, μ' όζια και με γαλάζια. Τώρα ο ξένος βούλεται στον τόπο του να πάει...»

Ένας Μοραΐτης λαϊκός τραγουδιστής αναφέρειται στον τρόπο που οι Χριστιανοί υποδέχονται τη μεγάλη μέρα:

«Σήμερα Πάσχα και Λαμπρή, σήμερα αλλάζει ο κόσμος. Σήμερα αρχόντοι και φτωχοί βάζουνε τα καλά τους και πάνε στην 'Ανάσταση και στο Χριστός 'Ανέστη»

Ο πιο μεγάλος απ' όλους τους έκκλησιαστικούς ρήτορες αγίος 'Ιωάννης ο Χρυσόστομος, που έζησε

από τα μέσα του 4ου αιώνα ως τις αρχές του 5ου, με τέτοια λόγια καλεί τους Χριστιανούς να γιορτάσουνε το Πάσχα:

«...Εισέλθετε πάντες εις την χαράν του Κυρίου ημών και πρώτοι και δεύτεροι τον μισθόν απολαύσατε. Πλούσιοι και πένητες μετ' άλλήλων χορεύσατε. 'Εγκρατείς και ράθυμοι την ημέραν ταύτην τιμήσατε. Νηστεύσαντες και μη νηστεύσαντες, εύφρανθήτε σήμερον...»

Λυρικός είναι ο πασχαλινός λόγος ενός κληρικού που έζησε από το 1644 ως το 1697, του Φρ. Σκούφου:

«Στραφήτε, ω Χριστιανοί, να ιδείτε τον δεσπότην Χριστόν, όπου, κινώντας την δύναμιν δλην του θανάτου, ανεστήθη τροπαιοφόρος. Και αν επικράνητε εις το πάθος, χαρείτε τώρα εις τον θρίαμβον. 'Ιδέτε όχι πλέον ακάνθας, αλλά άστέρες του στεφανώνουν την κορυφήν. Δεν τρέχει πλέον αίμα αλλά δόξα από τις πληγές. Δεν φαίνεται ως το πρότερον γυμνός εις ένα ξύλον, αλλά, στολισμένος με τα κάλλη του ούρανού, ακτινοβόλος άστράπτει».

Ο 'Ηλίας Μηνιάτης μιá Λαμπρή των πρώτων χρόνων του 18ου αιώνα έκανε στο 'Αργος ένα από τα πιο μεστά κηρύγματά του. Είπε ανάμεσα σ' άλλα πολλά:

«'Ανέστη Χριστός, και ένεκρώθη ο θάνατος. 'Ανέστη Χριστός, και έλύθη η φθορά. 'Ανέστη Χριστός, και άνέτειλεν η άθανασία. 'Ανέστη Χριστός, και πάλιν ήνέωκται ο Παράδεισος: που σου 'Αδη το νίκος; 'Ημείς πίπτομεν ως θνητοί, μα ήμείς αναστενόμεσθην ως άθάνατοι: ήμείς κλειόμεσθην εις φυλακήν σκοτεινού μνήματος, μα εκεί φθάνει να μάς ζωογονήσει της δεσποτικής 'Αναστάσεως το μακάριον φώς: ήμείς αναμένομεν θάνατον, μα ήμείς προσδοκώμεν άθάνατον ζωήν, της οποίας άρραβώνα μάς έδωσεν η 'Ανάστασις του Σωτήρος. Χριστός 'Ανέστη».

Ο έθνικός μας ποιητής Διον. Σολωμός έψαλε την 'Ανάσταση με στίχους που δεν είναι μόνο δείγματα γνήσιου ψυχικού κραδασμού και σπάνιας δεξιοτεχνίας, αλλά και συγκινητικής ανθρωπιάς:

«Χριστός 'Ανέστη! Νέοι, γέροι και κόρες, όλοι, μικροί - μεγάλοι, έτοιμαστήτε μέσα στις έκκλησιές τις δαφνοφόρες με το φώς της χαράς συμαζωχθήτε: ανοίξετε άγκαλιές ειρηνόφορες όμπροστά στους 'Αγίους, και φιληθήτε: φιληθήτε γλυκά χείλη με χείλη, πέστε Χριστός 'Ανέστη, έχθροι και φίλοι...»

Έξαισιες είναι οι σελίδες που ένέπνευσε η 'Ανάσταση στον πιο μεγάλο νεοέλληνα πεζογράφο 'Αλέξ. Παπαδιαμάντη. 'Ιδου ένα απόσπασμα από το διήγημά του «Παιδική Πασχαλιά»:

«...Γλυκειά Πασχαλιά! ή μήτηρ της χαράς! Γλυκειά μήτηρ! της Πασχαλιάς ή ένσάρκωσις!

'Αλλ' ο Χριστός ύπεσχέθη να πεί με τους έκλεκτούς του καινόν το γέννημα της άμπέλου έν τη βασιλεία του Πατρός του, και οι ύμνωδοί έψαλλαν:

(Συνέχεια στη σελίδα 28)

ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΑΥΓΟ ΤΗΣ ΦΡΑΓΚΟΚΟΤΑΣ

Πασχαλινό διήγημα

Πόσο όμορφη και πόσο μεγάλη ήταν η πασχαλινή λαμπάδα που 'χε χαρίσει στη Ρίτσα ή νουνά της! Πλατιές άσπρες και κόκκινες κορδέλες τη στολίζανε και το μπόι της έφτανε το παιδί ίσαμε τον ώμο.

Καθότανε και την καμάρωνε τόσην ώρα, και συλλογιζότανε πως την άλλη μέρα, που θα πήγαινε στην έκκλησία για την 'Αγάπη, θα τη ζήλευαν όλα τ' άλλα παιδιά. Γιατί βέβαια κανένα απ' αυτά δε θα κρατούσε τέτοια λαμπάδα.

Η μητέρα της βρισκότανε στην κουζίνα, όταν άκούστηκαν χτυπήματα στην έξωπορτα.

— Για κόϊτα ποιός είναι, της είπε.

Άφησε με προσοχή το δώρο της σε μιá γωνιά, και πήγε ν' ανοίξει.

Μία λιγνή, συμπαθητική γερόντισσα την καλημέρισε και τη ρώτησε δειλά:

— Μονάχη είσαι, μικρούλα;

— Όχι, είναι μέσα ή μάνα μου. Ο πατέρας κι ο μεγάλος μου άδερφός, ο 'Αλέκος, είναι στη δουλειά, κ' ή Μαρία, που με περνάει τέσσερα χρόνια, έχει πάει για ψώνια.

— Μπορώ να μπώ; ρώτησε ίκετευτικά ή ξένη.

— Πώς, πώς. Περάστε.

Την έμπασε μέσα ξεφωνίζοντας:

— Μητέρα, σε ζητάνε.

Η νοικοκυρά άκούστηκε από την κουζίνα να λείι πως παρακαλεί την κυρία να περιμένει στη σάλα όσο να συγυριστεί.

— Καθίστε, γιαγιά, είπε ή Ρίτσα στη γερόντισσα, που της έριχνε τρυφερές ματιές γιατί της είχε κάνει έντύπωση ο καλός της τρόπος.

Κάθισε, τη φώναζε κοντά της και τη ρώτησε πόσο χρόνων ήτανε κι αν πηγαίνει σχολείο.

— Έπτά, άπάντησε. Είμαι στη δεύτερη του Δημοτικού.

— Να ζήσεις σαν τα ψηλά βουνά, παιδάκι μου, έκανε κρατώντας την από το χέρι.

Όταν ή μητέρα μπήκε στη σάλα ή ξένη της είπε:

— Να με συμπαθάτε για την ένόχληση, χρονιάρá μέρα. Μένω σ' ένα σπιτάκι μισή ώρα από δώ. Πολλά καλά έχω άκούσει για σás και για τοúτο πήρα το θάρρος να 'ρθω. Έχω άγγόνα παντρεμένη στα Τρίκαλα, που γέννησε προχτές. Θέλω να πάω κοντά της, αλλά δε μόρεσα να οικονομήσω τα ναύλα. Θα με ύποχρεώσετε αν με δανείσετε. Πιστεύω ότι θα μ' άξιώσει ο Θεός να ξεπληρώσω το χρέος μου...

— Εύχαρίστως, και μη νοιαζόσαστε καθόλου για την έξόφληση, άποκρίθηκε πρόθυμα ή μητέρα της Ρίτσας.

Πήρε από το συρτάρι το πορτοφόλι και της έδωσε τα διπλά απ' όσα χρειάζοντανε.

Συγκινημένη ή γερόντισσα, εύχαρίστησε θερ-

μά και σηκώθηκε να φύγει. Τότε ή Ρίτσα γύρισε στη μητέρα της και είπε:

— Δεν της δίνουμε κάτι για το δρόμο;

— Ναι, ναι. Έχεις δίκιο, άπάντησε και πήγε στην κουζίνα να ετοιμάσει ένα πακέτο με χταπόδι που 'χε βράσει για το μεσημέρι, έλιές, ψωμί και πορτοκάλια.

— Έσύ, παιδάκι μου, είσαι θησαυρός! Είπε ή

ξένη στη μικρή όταν οι δύο τους έμειναν μόνες. Γι' αυτό και θα σου χαρίσω κάτι που 'χα για το μεγάλο μου δισέγγονο.

Έβγαλε από τη βαθεία της τσέπη ένα κόκκινο αυγό που τό 'χε διπλώσει με πολλά χαρτιά και της τό 'δωσε.

— Εύχαριστώ, μα έχουμε βάψει πολλά, ψιθύρισε το κοριτσάκι χωρίς ζήπιασιá.

— Κανένα όμως σαν και τοúτο. Είναι φραγκόκοτας. Έχεις ιδέα από τέτοιο πουλί;

— Όχι.

— Λοιπόν, είναι μεγαλούτσικο, έχει χρώμα στα χτί κι όλα του τα πούπουλα είναι γεμάτα από άσπρες βούλες. Οι πτερούγες του είναι κοντές σαν ψαλιδισμένες και το στόμα του κοκκινοκίτρινο. Κάνει αυγά λίγο μικρά σαν της πουλακίδας, αλλά πολύ σκληρά. Πάρ' το και θα με θυμηθείς. Μα να μην το χαρίσεις σε κανένα, μήτε να είπεις ότι δεν είναι από κότα.

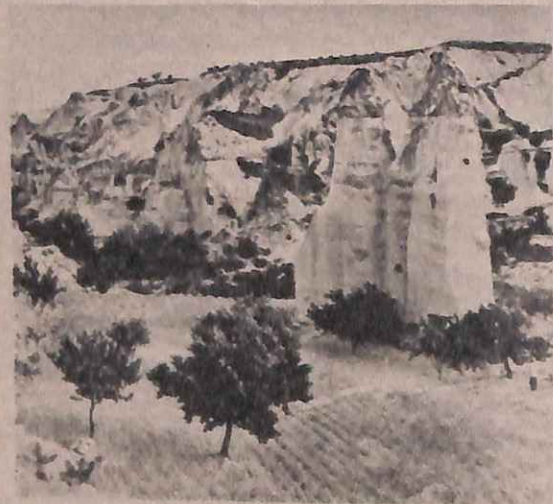
Με τα τελευταία λόγια έφτασε ή νοικοκυρά κρατώντας το δέμα. Όταν τό πήρε ή γερόντισσα έφυγε μουντουρίζοντας εύχες.

Υπάρχει ή συνήθεια να παίρνει ο νικητής το αυγό της Λαμπρής που έσπασε με το δικό του. Το πόσα αυγά μάζεψε ή Ρίτσα όσο ετοιμάζονταν τα

(Συνέχεια στη σελ. 28)

ΤΑ ΣΠΗΛΛΙΑ ΤΗΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΘΡΥΛΟΙ ΤΟΥΣ

Νοτιοδυτικά της περιφέρειας Γκέλβερι της Καππαδοκίας κοντά στον ποταμό Μελενδίζ σου, είναι το χωριό 'Ιλίσου που περιβάλλεται από τους όμώνυμους βράχους και σημαίνουν χλιαρό νερό. Πράγματι, πολύ είναι και ζεστό το νερό που βγαίνει από πηγή (άγιασμα), πάνω στην οποία έχει κτισθεί εκκλησία τιμώ-

Τοπίο στο Κόμαρι.

μενη στο όνομα της άγιας Βαρβάρας. Το νερό επιστεύεται ότι είναι άγιασμα και συχνά πήγαιναν χριστιανοί και Τούρκοι προσκυνητές για να λουσθούν εκεί.

Το Περίστρεμμα

Έπτά χιλιόμετρα από τη δεξιά όχθη του ποταμού Μελενδίζ σου είναι το χωριό Περίστρεμμα ή Μπελίσμα, όπως τ' ονοματίζουν οι Τούρκοι, μ' εξήντα περίπου σπίτια. Στην τοποθεσία Καράκεδικ του Περιστρέμματος είναι έρεπια από την εκκλησία του 'Αγίου Γεωργίου. Σώζεται ακόμη το ιερό βήμα, που

είναι λαξευμένο πάνω στο γρανιτένιο βράχο, και η έξης κτητορική επιγραφή: «Ούτος ο πάνσεπτος ναός του 'Αγίου ενδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου έπεσκευάσθη, καθώς όράται, δια συνδρομής Βασιλείου... Ρωμαίων βασιλεύοντων και Κυρίλλου αρχιερατεύοντος επί ήγουμενίας 'Ιωάννου, έτος θεογονίας, 'αυβ'» (1052). Μ' αυτή την εκκλησία συνδέεται και τούτος ο θρύλος: Κάποτε μπήκαν οι Τούρκοι στο Περίστρεμμα για να μολέψουν τους όρθόδοξους χριστιανούς. Οι κοπέλλες του χωριού για να γλυτώσουν από τη βάρβαρη τουρκική επιθετικότητα σκαρφάλωσαν επάνω στο βράχο, μπήκανε μέσα στην εκκλησία και άμπάρωσαν τα πορτοπαράθυρα. Σάν το κατάλαβαν οι Τούρκοι τούς κυνήγησαν κι ανέβηκαν επάνω. Τότε ή πιδ μεγάλη από τις γυναίκες πήρε φως απ' την καντήλα της Παναγιάς, έβαλε φωτιά στα ρούχα της και κάηκε ολοζώντανη. Το ίδιο έκαναν κι οι νεώτερες ακολουθώντας το παράδειγμά της, για ν' αποδειχθεί για άλλη μια φορά ότι ή τιμή για τις 'Ελληνοπούλες είναι πιδ πάνω από την ζωή. Σώζονται, λέει, μέχρι σήμερα τα καψίματα στον βράχο.

Το Σέλμε

Λίγο πιδ πάνω από το Περίστρεμμα, στην όχθη του ίδιου ποταμού Μελενδίζ σου, μέσα σε μια κατάφυτη κοιλάδα βρίσκεται το λιθόκτιστο χωριό Σέλμε, ζωσμένο κι αυτό από γρανιτένιους βράχους. Στον πιδ ψηλό βράχο, που μοιάζει πολύ μ' άνεστραμμένο δόντι, είναι σκαμμένη μια σαρκοφάγος. Μέσα σ' αυτή βρίσκονται επτά λείψανα χριστιανών άγιων που μαρτύρησαν, όπως ιστορείται στα χρόνια των εικονομάχων. Κατά την ανταλλαγή (έξοδο) των χριστιανικών πληθυσμών που ακολούθησε την καταστροφή του 1922 οι Τούρκοι δέν άφησαν να φύγουν τα λείψανα των χριστιανών άγιων από το χωριό. 'Ακόμη και σήμερα σκαρφαλώνουν Τούρκοι επάνω στον βράχο και ζώνουν τη σαρκοφάγο με κεριά, γιατί πιστεύουν βαθιά πως τα ιερά λείψανα είναι προστασία γι' αυτούς και πηγή εύλογίας για τον τόπο. 'Αναφέρεται ακόμη πως γίνονται γύρω στη σαρκοφάγο και μαγικοθρησκευτικές πράξεις από άτεκνες γυναίκες Τούρκων που θέλουν ν' αποκτήσουν παιδιά. Πηγαίνουν δηλαδή οι γυναίκες αυτές στη σαρκοφάγο και αφού προσευχηθούν σχίζουν ένα κομμάτι ύφασμα από το φόρεμά τους και από το μέρος της κοιλιās και το κρεμούν για 40 ημέρες. 'Επανερχονται και παίρνουν πίσω το ύφασμα, που πολλές φορές έχει μεταβληθεί σε κουρελάκι, και το φορούν κατάσαρκα έχοντάς το για φυλακτό.

'Η Σορσοβού

Στά Β.Α. του Γκέλβερι βρίσκεται ή Σορσοβού, το χωριό με τις χίλιες λαξευτές εκκλησίες. 'Από μελέτη που έχει γραφτεί για την περιοχή παίρνουμε τις πληροφορίες ότι οι Τούρκοι έχουν την παράδοση πως το χωριό τους άλλοτε ήταν Γιουνανιστάν ('Ιωνία - 'Ελλάδα), και ότι χριστιανοί 'Ελληνες (Γιουνάνηδες - 'Ιωνες) είχαν κάνει πολλές λαξευτές εκκλησίες. 'Αργότερα οι χριστιανοί αναγκάστηκαν να τουρκέψουν. Διηγούνται επίσης την παράδοση, ότι το γειτονικό τους χωριό Νένεζι χτίστηκε πριν από 120

ΘΕΜΟΥ ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ

ΨΑΡΕΜΑ ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ

Ο Γιαννάκης είναι πολύ εύχαριστημένος. 'Ο μεγάλος του αδερφός, ο Λέανδρος κι ένας του φίλος, ο 'Ανδρέας, θά τον πάρουν μαζί τους σ' ένα περίεργο ψάρεμα που θά γίνει... με τα πόδια! Τραβάνε, κ' οι τρεις για τη θάλασσα. Πρώτη φορά μαθαίνει ο Γιαννάκης ότι γίνεται ψάρεμα με τα πόδια, κ' είναι πολύ περίεργος να τ' όδει. Μά του φαίνεται και πολύ άστοιχο αυτό το ψάρεμα και δέν παύει να γελά καθώς προχωρούνε.

Περίπου χρόνια στα έρείπια παλιάς πολιτείας που λεγόταν Ναζιός. 'Εκεί ζούσε ο μεγάλος «παπάς» των Ρωμαίων, ο 'Ενεζιός. 'Ανέβαινε συχνά στα βουνά Νένεζι ντάγ, όπου είχε το κτήμα του, και συνομιλούσε με το φίλο του τ' Ρωμιο βασιλιά του Κάισερι (Καίσαρειας), που ήταν στο 'Ερτζιές ντάγ (τον 'Αργαίο). Πολλές φορές τον καλούσε στο χτήμα του κ' έκαναν «μεγάλο Μπαϊράμι». Οι άνάμικτες αυτές χριστιανοτουρκικές παραδόσεις μās κάνουν να σκεφθούμε, ότι ο μεγάλος παπάς των Ρωμαίων είναι μάλλον ο Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός και ο βασιλιάς του Κάισερι ο Μέγας Βασίλειος, και ή Ναζιός, το σημερινό Νένεζι, ή πατρίδα του Γρηγορίου Ναζιανζούς. Πάντως εδώ δέν πρόκειται να κάνουμε θέμα επιστημονικής έρευνας τ' αν ή Σορσοβού κατέχει τη θέση της Ναζιανζού. Αυτό που πρώτιστα μās ενδιαφέρει είναι οι θρύλοι και οι παραδόσεις του λαού. Και αυτές διηγούνται τ' ακόλουθα μαζί με τα ύπολειμματά των λαξευτών εκκλησιών, αφιερωμένων σε άγνωστους άγιους στις βάσεις γρανιτένιων βράχων που μοιάζουν με σεληνιακά τοπία ή έργα μοντέρνας γλυπτικής: «Μισή ώρα Ν.Α. της Σορσοβούς, όπου σώζονται πολλά έρείπια, ήταν άλλοτε πολιτεία που βούλιαζε από σεισμό. Στά παλιά χρόνια, καθώς θέλουν οι θρύλοι, ήρθε στην πολιτεία εκείνη ο Χριστός μεταμορφωμένος σε ζητιάνο, για να δοκιμάσει τούς ανθρώπους. Κανείς δέν έδινε βοήθεια μόνο μια φτωχή νιόπαντη γυναίκα τον λυπήθηκε και του έδωσε ψωμί. Της είπε τότε ο Χριστός να πάρει το μικρό παιδί της και να φύγει άμέσως, χωρίς όμως να κοιτάξει πίσω της, γιατί θά της γινότανε κακό. 'Η γυναίκα όμως δέν άκουσε τὰ λόγια του Χριστού. 'Ανηφορίζοντας στο ύψωμα γύρισε πίσω και είδε το χωριό της που βούλιαζε και γινότανε λίμνη. Μεταμορφώθηκε και κείνη άμέσως σε βράχο απ' όπου ανάβλυσε πηγή, τ' Γκελιν πουναρί, πηγή της νύφης, όπως λέγεται σήμερα. 'Ο βράχος, όπως είναι διαμορφωμένος, διακρίνεται σαν γυναικεία μορφή. Στάζει το νερό από εκεί σταλαγματιά, σταλαγματιά. Είναι τὰ δάκρυα της νύφης, λένε, που κλαίει τ' χαμό του χωριού της».

— Χί, χί! κάνει κάθε τόσο. 'Ακούς ψάρεμα με τα πόδια!.. Και δός του γέλια.

— Μά γιατί σου φαίνεται τόσο παράξενο; τ' όδει ο 'Ανδρέας. Τὰ πόδια είναι ικανά να καταπιαστούν με πολλές δουλειές.

— Πές μου λοιπόν μια δουλειά που γίνεται με τα πόδια!

— Θά σου πω τρεις: 'Εχεις προσέξει αυτόν που τροχάει τὰ μαχαίρια;

'Ε λοιπόν να ο πρώτος που δουλεύει με τα πόδια. 'Ολη ή δουλειά γίνεται με τ' όδι, γιατί με τ' όδι γυρίζει ο τροχός. 'Επειτα έχουμε τ' όν ποδηλάτη. Κι αυτός τὰ πόδια του χρησιμοποιεί. Και τώρα

Σχεδ. Ε. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

θά σου πω μ' άλλη σπουδαία δουλειά που γίνεται με τα πόδια: τ' πάτημα των σταφυλιών. Για να βγει ο μούστος, πατούμε τὰ σταφύλια στα πατητήρια.

—Ναι, ναι, λέει ο Γιαννάκης.

— Τώρα λοιπόν θά ιδείς και πως πιάνονται καβούρια κι όστρακα και ψάρια με τα πόδια.

—'Αυτομονώ να τ' όδω, φωνάζει ο Γιαννάκης, κι ανοίγει βήμα. Φτάνουνε στη θάλασσα. Μια ώραία άμμουδιά απλώνεται μπροστά τους, σκεπασμένη με άμμο κι άσπρα βότσαλα. Είναι γαλήνη κι ο βυθός φαίνεται καλά. Είναι κι αυτός στρωτός και σκεπασμένος με άμμο και με λίγα βότσαλα. 'Απάνω στην άμμο κι ανάμεσα στα βότσαλα βλέπει κανείς κάτι περίεργες τρυπίτσες. Μπουμπουλήθρες ανεβαίνουν κάθε τόσο από τ' όδο.

—'Εδώ θά ψαρέψουμε, λέει ο 'Ανδρέας και βγάζει τα ρούχα του και μένει με τ' όδι.

Τ' όδο κάνει κι ο Λέανδρος. 'Επειτα μπαίνουν κ' οι δύο στο νερό, προχωρούν όσο που τ' όδο φτάνει στη μέση τους κ' εκεί σταματούν όρθιοι κι αρχίζουν να σκαρλίζουν τ' όν άμμουδερό βυθό με τα πόδια, όπως σκαρλίζει ή κότα τ' όδο. 'Ο Γιαννάκης παρακολουθεί περίεργος. Κάποτε άκούει τ' όδο να λέει στον 'Ανδρέα:

— Βρήκα την πρώτη!

— Τί βρήκες; ρωτάει ο Γιαννάκης.

— Τώρα θά ιδείς, απαντάει ο Λέανδρος, και σηκώνει σιγά - σιγά τ' όδο του πόδι, ενώ σκύβει και

βουτάει το δεξί του χέρι στο νερό. Το χέρι αγγίζει τα δάχτυλα του ποδιού, και κάτι παίρνει από εκεί. "Επειτα το πόδι ξαναγυρίζει στη θέση του, ο Λέανδρος στέκει όρθιος, και βγάζοντας το χέρι από το νερό ρίχνει στο Γιαννάκη μια ωραία αχινάδα.

— Νά, αυτό βοήθα του λέει, κι αρχίζει πάλι ν' ανακατεύει το βυθό με το δεξί του πόδι. Σε λίγο του πετάει δεύτερη αχινάδα.

— Βάλε κι αυτή στο σακκούλι, του φωνάζει.

— Νά, βάλε μαζί κι αυτό, λέει ο 'Ανδρέας, και πετάει στο Γιαννάκη ένα γραμμωτό θαλασσινό κυδώνι.

Περνάει έτσι καμιά ώρα και το σακκούλι μισογεμίζει από αχινάδες και κυδώνια.

— Πώ! πώ! Πόσα πιάσαμε! φωνάζει ο Γιαννάκης.

— Μπά! λέει κοροϊδευτικά ο Λέανδρος. Βάζεις και τον έαυτό σου μέσα, βλέπω. Μα εσύ δεν έπιασες κανένα!

— Τώρα που έμαθα την τέχνη θ' αρχίσω να πιάνω κ' εγώ, λέει ο Γιαννάκης.

— Άμ δέν είναι τόσο εύκολο, του απαντάει ο 'Ανδρέας. Πρέπει τα πόδια σου να μάθουν να ξεχωρίζουν τα δστρακα από τα βότσαλα. Κ' έπειτα πρέπει να μάθουν να τα πιάνουν.

— Κ' εκτός απ' αυτό, λέει ο Λέανδρος, πρέπει να ψηλώσεις ακόμα λίγο, για να μπορέσεις να πατώνεις στους μέρος που βρίσκονται οι αχινάδες και τα κυδώνια.

Οι δυο ψαράδες ανασκαλεύουν λίγο ακόμα το βυθό κι έπειτα βγαίνουν έξω και κάθονται χάμου στην άμμουδιά για να ξεκουραστούν.

— Και τώρα τί θα κάνουμε; ρωτάει ο Γιαννάκης.

— Σε λίγο θα πάμε για γλώσσες, λέει ο Λέανδρος.

— Θα τις βρούμε κι αυτές στην άμμο, έξω στα ρηγά, μα σε άλλο μέρος, προσθέτει ο 'Ανδρέας.

Σε λίγο ξεκινάνε και πάνε σε άλλη άμμουδιά. 'Ο Γιαννάκης κάθεται πάλι απ' έξω κ' οι άλλοι δυο μπαίνουν στο νερό, μα δέν προχωρούν πολύ. Προχωρούν όσο που φτάνει το νερό στα γόνατά τους. 'Ο καθένας τους κρατάει στο χέρι ένα πηρούνι. 'Ο Γιαννάκης παρακολουθεί περίεργος. Αυτοί τον κοιτάνε καθώς προσέχει τις κινήσεις τους και χαμογελούνε. Οι κινήσεις αυτές δέν είναι παρά ένας απλός βηματισμός στην άμμο, στη στρωτή άμμο του βυθού. Βηματίζουν, προχωρούν σιγά - σιγά, σαν να κάνουν περίπατο σε καμιά πολιτεία. Κι όλο λένε και καμιά κουβέντα.

— Έ πότε θ' αρχίσετε; ρωτάει ο Γιαννάκης.

— Αρχίσαμε κι ελας, απαντάει ο 'Ανδρέας.

— Μα εγώ δε βλέπω να κάνετε τίποτα!

— Τα πόδια μας εργάζονται, λέει ο 'Ανδρέας με γέλιο.

'Ο Γιαννάκης προσέχει τα πόδια τους και αντιλαμβάνεται ότι, καθώς περπατούν, πιέζουν την άμμο με τα πόδια τους.

— Μα τί κάνετε τέλος πάντων; ρωτάει.

— Τί κάνουμε; απαντάει ο αδερφός του. Ψάχνουμε για γλώσσες. Σου έχω πεί και άλλοτε ότι οι γλώσσες χάνονται μέσα στην άμμο, όπως χωνόμαστ' εμείς κάτω απ' το πάπλωμα.

— Έ, καλά, αυτό το ξέρω.

— Τώρα λοιπόν εμείς, εξακολουθεί ο Λέανδρος, περπατούμε πάνω στο πάπλωμα κι όπου βρούμε γλώσσα την πατούμε με το πόδι.

— Και δέν φεύγει;

— Όχι, δέν φεύγει, γιατί μόλις τη νιώσουμε από το τράνταγμα που κάνει, πατούμε πιδ γερά και φέρνουμε και το άλλο πόδι κοντά και την κρατούμε ακίνητη κάτω από τις πατούσες μας.

— Κ' έπειτα; ρώτησε ο Γιαννάκης.

— Έπειτα μπηγούμε το πηρούνι ανάμεσα στα δυο μας πόδια και την καρφώνουμε.

— Περνάτε το πηρούνι από τη χαραμάδα που σχηματίζουν τα δυο πόδια, καθώς βρίσκονται κοντά - κοντά; Έτσι γίνεται έ;

— Ακριβώς.

— Ωραία, ωραία. Θα 'ρθω κ' εγώ να κάνω το ίδιο, λέει το παιδί, κι άμέσως ξυπολιέται, σηκώνει το παντελόνι του ως τα γόνατα και μπαίνει στο νερό.

— Καλέ, τί κάνεις εκεί; του φωνάζει ο Λέανδρος.

— Ψάχνω για γλώσσες, απαντάει σοβαρά - σοβαρά ο Γιαννάκης.

— Μα εσύ δέν έχεις πηρούνι.

— Δέν πειράζει. Μοῦ δανείζεις το δικό σου, όταν έρθει η ώρα.

— Μπράβο! Καλή έπιτυχία! του φωνάζουν με κέφι οι άλλοι.

Τώρα κ' οι τρεις σουλατσάρουν στην άμμο του βυθού. 'Αργό, προσεχτικό, έρευνητικό είναι το βάδισμά τους. Σε κάθε τους βήμα πιάζουν με το πόδι την άμμο και περιμένουν ν' ακούσουν τα τράνταγμα της γλώσσας κάτω από το πέλμα τους. 'Η τύχη πέφτει πρώτα στον 'Ανδρέα. Αυτός άκουσε πρώτος το τράνταγμα κ' έσκυψε άμέσως και κάρφωσε τη γλώσσα με το πηρούνι. Είναι μια μικρή σταχτοκίτρινη γλώσσα με πλακατώ σώμα, μικρούτσικα μάτια και ρύγχος μυτερό. 'Ο 'Ανδρέας την ξεκαρφώνει και την πετάει στην άμμουδιά.

— Τώρα είναι η σειρά μου, λέει ο Γιαννάκης. 'Ανδρέα, να είσαι κοντά για να μου δώσεις το πηρούνι.

— 'Ανδρέα, Γιαννάκη! ακούγεται η φωνή του Λέανδρου πίσω τους. Έλάτε να ιδείτε κάποιον που μάς κάνει αντίπαξη.

— Τ' είναι, τ' είναι; ρωτάει ο Γιαννάκης, που πλησιάζει πρώτος.

— Νά, κοιτάξε εκεί, ένα μέτρο μπροστά από το δεξί μου πόδι, λέει ο 'Ανδρέας και του δείχνει με το δάχτυλο. Σκύβει το παιδί, κοιτάζει και φωνάζει:

— Ένας κάβουρας. Ένας κάβουρας που παλεύει με τη γλώσσα!

— Τώρα εγώ θα τους πιάσω και τους δυο, λέει ο 'Ανδρέας, και βουτάει το χέρι του και τους πιάνει.

— 'Ο κάβουρας αυτός, εξηγεί στο Γιαννάκη ο Λέανδρος, κυνηγάει τις μικρές γλώσσες, όπως τις κυνηγάμε κ' εμείς, με τη διαφορά πως αυτός, αντί να χρησιμοποιεί πηρούνι, βάζει σ' ένεργεια τις δαγκάνες του. Όταν νιώσει τη γλώσσα κάτω από τα πόδια του - και τη νιώθει πάντοτε γιατί η γλώσσα σαλεύει - μπηγεί άμέσως τις δαγκάνες του στην άμμο και την πιάνει.

— Μπράβο σου κάβουρα! φώναξε ο Γιαννάκης. Τα κατάφερες καλύτερα από μάς!

— Γιατί καλύτερα; ρώτησε ο Λέανδρος.

— Γιατί εμείς, δηλαδή εγώ κ' εσύ, ως την ώρα έρχόμαστε πιδ κάτω κι από τον 'Ανδρέα κι από τον κάβουρα. Αυτοί πιάσανε κ' εμείς τίποτα!

Νέοι Δρόμοι

ΤΕΣΣΑΡΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΠΑ... ΕΝΑ

Το τελευταίον «μοντέλο» αυτοκινήτου «Ford», το «Prima», κατεσκευάσθη υπό των έργαστασίων «Ghia» της «Ford» του Τορίνου τη συνεργασία του Κέντρου Μελετών της εται-

ρίας «Dearborn» των ΗΠΑ. Το «Prima», εις την βασικήν του μορφήν, είναι διθέσιον ήμιφορτηγόν, εις διάστημα όμως όλων λεπτών της ώρας δύναται να μετατραπή εις διθέσιον «σπώρ-κουπέ», εις οικογενειακόν αυτοκίνητον με όπισθίαν τρίτην θύραν και εις «στέισον βάγκον». 'Η μετατροπή του έπιτυγχάνεται με την προσθήκη φορητών χαλυβιδίων έξαρτημάτων, τα όποια προσαρμόζονται με απλά «μάνταλα».

ΜΙΑ ΑΓΚΥΡΑ ΠΟΥ ΣΤΕΡΕΩΝΕΤΑΙ ΜΟΝΗ ΤΗΣ

Ένας νέος τύπος άγκυρας, με την ονομασίαν «Χαϊντροπίν», κατεσκευάσθη εις την Βρετανίαν. 'Η «Χαϊντροπίν» αποτελείται από ένα άπλουϊν κώνον, ο όποιος βυθίζεται με την κορυφήν του προς τον βυθόν, συνδέεται δε μετά του σκάφους, εκτός της άλυσου, και με δύο σωλήνας. Κατά την άγκυροβόλησιν, μόλις η κορυφή του κώνου έλθει εις επαφήν με τον βυθόν, εκτοξεύεται διά του ενός σωλήνος ύδωρ υπό πίεσιν, το όποιον εκσκαπτει το βυθόν, ή δε άγκυρα, διά του ίδιου της βάρους, εισχωρεί έντός του σχηματιζομένου «δρύμματος». 'Η «άλασπη» που δημιουργείται άντλείται μέσω του δευτέρου σωλήνος. 'Η δύναμις συγκρατήσεως της άγκυρας εις τον βυθόν, προκαλείται από την άμμον, που συσσωρεύεται επ' αυτής.

Διά την ανέλκυσιν της άγκυρας εκτοξεύεται διά του σωλήνος ύδωρ υπό πίεσιν, το όποιον διασκορπεί και εκδιώκει την συσσωρευθείσαν επί της άγκυρας άμμον.

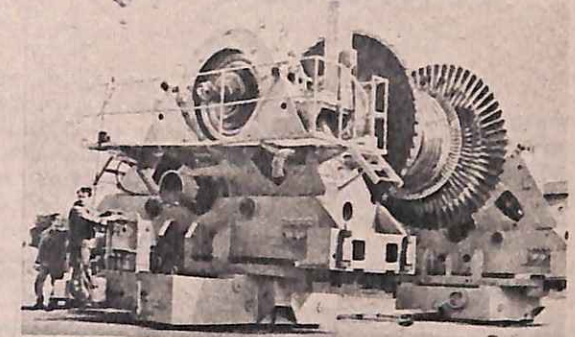
'Η «Χαϊντροπίν» ένδεικνυται διά την άγκυροβόλησιν πλωτών έξεδρών άντλήσεως πετρελαίου εις μεγάλα βάθη.

ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΑ «ΕΝΔΟΣΚΟΠΙΚΗ» ΣΥΣΚΕΥΗ

Μία νέα ιατρική συσκευή κατεσκευάσθη εις ΗΠΑ. Αυτή μετατρέπει τα ήχητικά κύματα, τα διερχόμενα διά του σώματος, εις φωτεινά τοιαύτα, τα όποια προβάλλονται επί οθόνης τηλεοράσεως. Εις το έν λόγω σύστημα, το όποιον άνεπτυχθη υπό του δόκτορος David Holbrooke του Νοσοκομείου των Παίδων του 'Αγίου Φραγκίσκου, το μέλος του σώματος, που πρόκειται να φωτογραφηθή, τοποθετείται έντός ύδατος, μέσω του όποιου διέρχονται ήχητικά κύματα. 'Η συσκευή, ονομαζομένη «ΑΙΔ», εξαλείφει τους κινδύνους άκτινοβολίας, ώστε να είναι δυνατή ή φωτογράφησις των μεταβολών έσωτερικών ιστών και των αιματοφόρων άγγείων, και έπιτρέπει την μελέτην των κινουμένων μελών του σώματος, ως και την έπισήμανσιν πολύ μικρών όγκων του στήθους, που σημειώνονται διά των άκτίων Χ.

Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΜΗΧΑΝΗ ΖΥΓΟΣΤΑΘΜΙΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

'Η εικονιζομένη μηχανή ζυγοσταθμίσεως είναι ή μεγαλύτερα εις τον κόσμον, κατεσκευάσθη δε και λειτουργεί εις το

Ντάρμσταντ της Δυτικής Γερμανίας. Δι' αυτής, θα είναι δυνατή ή ζυγοσταθμίσις τεραστίων στροφένων. Με άνώτατον βάρος 300 τόννων του προς ζυγοσταθμίσιν άντικειμένου, ή ταχύτης του ανά πρώτον λεπτόν δύναται να φθάση τας 4.500 στροφάς. 'Η μηχανή είναι εις θέσιν να εξακριβώση μίαν άνισότητά βάρους 200 γραμμαρίων, εις δρομέα 200 τόννων.

«ΗΛΙΑΚΟΝ» ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ - ΘΕΡΜΟΜΕΤΡΟΝ ΧΕΙΡΟΣ

Εις μίαν έκθεσιν εις την Βασιλείαν της Έλβετίας έξετέθη προσφάτως θερμολησικών χρονόμετρον χαλαζίου. Το είκονι-

ζόμενον ωρολόγιον-χρονόμετρον χειρός δίδει - εκτός των ώρων, πρώτων λεπτών και δευτερολέπτων, των ημερών και των μηνών - και την θερμοκρασίαν του περιβάλλοντος και του σώματος. Τοῦτο έχει άπείριστον άντοχήν και δέν άπαιτεί συντήρησιν, την δε άπαιτουμένην διά την λειτουργίαν του ενέργειαν λαμβάνει από τον ήλιον ή από τεχνητήν πηγήν φωτός.

(Από την «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ»)

Ο ΘΕΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΦΛΩΡΟΥ

Η γειτονιά που έμενε η οικογένεια του Φλώρου ήταν μια ήσυχη γειτονιά, με μικρά σπίτια, που το καθένα τους είχε μπροστά του έναν χαριτωμένο κηπάκι. Και τώρα που είχε έρθει το Πάσχα, μωσκοβολούσε η γειτονιά από το πλήθος των ωραίων και πολύχρωμων λουλουδιών. Οι νοικοκυρές είχαν ετοιμάσει τα πασχαλινά τους τσουρέκια, είχαν βάψει τ' αυγά τους, που τα είχαν αγοράσει από ένα μεγάλο αυγοπωλείο, και περίμεναν την Ανάσταση. Την Ανάσταση περίμενε και ο Φλώρος με πολλή ανυπομονησία. Θα πήγαινε με τους γονείς του τα μεσάνυχτα του Μ. Σαββάτου στην Έκκλησία, θα άναβε το κεράκι του μόλις ακουγόταν από τα χείλη του παπᾶ εκείνο το τόσο συγκινητικό και χαρούμενο «δεύτε λάβετε φῶς» και θα γύριζε τρεχάτος με τους δικούς του στο σπίτι, όπου τους περίμενε το άνοστασιμο τραπέζι με τη μαγειρίτσα, φροντισμένο από την καλή γιαγιά Μαργαρίτα. Η καθεμένη, ήταν πολύ ήλκωμένη και δε μπορούσε να βγει από το σπίτι. Μά εκείνο που περίμενε με την πιο μεγάλη ανυπομονησία ο Φλώρος, ήταν η στιγμή που θα άρχιζε το τσουγκρίσιμα των αυγών! Θα παίρνουν όλοι τους από ένα καλοβαμμένο αυγό, ο πατέρας, η μητέρα, ο θείος Χρίστος, και τα τρία του αδέρφια, και με χαρούμενες φωνές και ευχές «Χριστός Ἀνέστη, Χριστός Ἀνέστη» θαρχίζαν να τσουγκρίζουν με τις μύτες των αυγών, χτυπώντας ο ένας το αυγό του άλλου, ως ότου άναδεχτεί ο νικητής της βραδιάς. Αυτός που θα το κατέφερνε να κρατήσει άρραγστο το αυγό του.

Και πόσο ήθελε να έβγαινε πάντα νικητής ο Φλώρος! Αυτά συλλαγίζονταν το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου στο μπαλκονάκι το φορτωμένο από τόσες μυρστικές γλάστρες. Όλα έλαμπαν γιορτάσιμα, περιμένοντας το μεγάλο βράδυ. Ἀξαφνα σ' εκείνη την κατάφωτη σιωπή, ένας γέρος πρόβαλε από το βάθος του δρομάκου. Κρατούσε στον ώμο του ένα μεγάλο κοφίνι σκεπα-

μένο άχυρα, και φώναζε με την συρτή σαν κουρασμένη από τα χρόνια φωνή του:

— Έδω, έδω, τα αληθινά αυγά του Χριστού! Αυγάααα! Ἀληθινά, ζωντανά, φρέσκα αυγάααα! Βγάτε νοικοκυράδες να πάρετε αυγά γερά αυτού του παλιού καιρού, αυγά που τα ελόγησε ο Χριστός! Πάρτε από τα αυγά του μπάρμπα - Δημουλά! Δεν είναι σαν τ' αυγά τα άνοστα του όρνιθοτροφείου, δεν είναι αυγά της βιομηχανίας! Είναι αυγά με πικρό άσπράδι και κατκόκκινο κροκό, νόστιμο, ψαχνωμένο, αυγά από τις κότες του μπάρμπα Δημουλά!

Διέσχισε άργά-άργά το δρομάκι ο γεράκιος, με κόπο, διαλαλώντας την καλή τουπραματία. Μά καμια γυναίκα δεν του φώναζε να σταθεϊ. Όλες είχανε προμηθευτεί αυγά από το «Μέγα Σύγχρονον Παραγωγικόν Κέντρον Πουλερικῶν και Ὡν ὁ Τζιμης». Πόσο λυπόταν τον καημένο το γεράκι ο Φλώρος - αυτόν τον καθυστερημένο αυγοπώλη, που κανέναν δεν συγκινούσε η φωνή του. Κι άξαφνα σκέφτηκε: «Λές; Μήπως... μήπως αν είχα το βράδυ ένα τέτοιο αυγό, το αληθινά αυγό του Χριστού, αν... αν το είχα, θα τους τσάκιζα όλους στα τσουγκρίσματα; Ναι, ναι, αυτό είναι! Στάσου να δεις... Θα τα κανονίσω με τη γιαγιά μου!»

Σαν άστραπή τρέχει στο γραφειάκι του, που σ' ένα συρταράκι μάζεψε τις λίγες του οικονομίες! Τις μετρά, ήταν κάπου εκατόν είκοσι δραχμές. Μονομιάς πετιέται στο δρόμο, σταματάει το γεράκι και του λέει: «Μπάρμπα - Δημουλά, δός μου τριάντα αυγά! Γρήγορα!» Παίρνει τ' αυγά σε μια σακούλα, αφήνει το γέρο κατὰπληχτο, και τρέχει στη γιαγιά του, όπου της ξομολογείται το σχέδιό του. «Κρύψε αυτά τα αυγά όπου θέλεις! Θα μού βάψεις μόνο ένα, αυτό - της έδειξε ποί - και το βράδυ στο τραπέζι, θα μού το δώσεις κρυφά! Γιατί μ' αυτό το αυγό του Χριστού, θα τσουγκρίσω με τους άλλους και θα τους σπάσω όλους».

Η γιαγιά, που άγαπούσε πολύ το Φλώρο της, όχι μόνο δεν του χάλασε το χατήρι, αλλά μετά το μεσημέρι, όταν οι άλλοι πήγαν να πλαγιάσουν λίγο, έτρεξε στην κουζίνα, έβαψε κατὰκόκκινο, σαν γαρύφαλο, το «αυγό του Χριστού», κ' έκρυψε τ' άλλα αυγά. Ἀμ' αυτά, θα τους κάνω μια άρραία τούρτα, είπε μέσα της. Γιατί αλήθεια, αυτά τ' αυγά που αγοράζουμε κάθε μέρα, δεν έχουν ούτε γεύση, ούτε χρώμα! Μά εγώ, είμαι γυναίκα του παλιού καιρού! Και στον καιρό μας όλα τα πράγματα ήταν πιο γνήσια, πιο νόστιμα. Τα εύλογεσε ο Χριστός. Πω - πω, ένα ψαμί που τρώγαμε τότε...».

Είναι περιττό να σᾶς πούμε τι έγινε το βράδυ στο τραπέζι της Ἀνάστασης! Ο Φλώρος, κρατώντας το αυγό του Χριστού, δεν άφησε άσπαστο κανένα άλλο αυγό! Ήταν κάτι που δεν είχε ξαναγίνει στο σπίτι τους. Και τα πιο γερά αυγά, νικούσαν μια, δυό, τρεις φορές, και τέλος ράγιζαν. Μά αυτό το αυγό! Από σίδερο ήταν! Όλοι μείναν κατὰπληχτοι. Το παίρνανε στα χέρια τους, το πασπατεύανε σαν να μην ήταν βέβαιοι για τη γνησιότητά του. Και κανείς δεν μπορούσε να εξηγήσει το αίνιγμα. Το πρόσωπο του Φλώρου από τον ένθουσιασμό του είχε γίνει πιο κόκκινο από το αυγό του. Στο τέλος, κατὰλαβε πώς δεν ήταν σωστό να τους κρύψει την αλήθεια. Και τους διηγήθηκε όλη την ιστορία του μπάρμπα - Δημουλά.

— Μπάρμπο παιδί μου, του λέει ο πατέρας του. Σε συγχάιρω. Και δεν σε συγχάιρω γιατί απόψε βγήκες νικητής - βέβαια, καλό είναι κι αυτό - αλλά γιατί με τό να διαθέσεις τις λίγες σου οικονομίες και να αγοράσεις από τα αυγά του γεράκου, έκαμες πασχαλιάνικα μια πολύ καλή πράξη. Μια πράξη απ' αυτές που αγαπά να κάνουμε όλοι ο Χριστός. Γι' αυτό και σε βοήθησε να κερδίσεις...

— Άκουστε, προσθέτει και η μητέρα του, άμα ξαναπεράσει ο γεράκιος, να τον προτιμήσουμε. Θα ψωνίζουμε απ' αυτόν αυγά. Θα τον συστήσω μάλιστα σε όλες τις γειτονισσες! Έλατε, Χριστός Ἀνέστη! Ἀς τσουγκρίσουμε ακόμη μια φορά. Ξανατσουγκρίσαν. Πάλι νίκησε ο Φλώρος. Η γιαγιά πήρε το αυγό και το έβαλε ανάμεσα στα εικονίσματα. Ήταν το «αυγό του Χριστού».

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΙΩ. ΚΟΥΚΟΥΖΕΛΗ

Η ζωή του Κουκουζέλη, έστω τ' απομεινάρια της μνήμης δεν χάθηκαν ολότελα. Η συνήθεια ν' αφήνει τη σκέψη του να ταξιδεύει δεν τον εγκατέλειψε. Στριφογύριζαν μπροστά τα μάτια του οι σκιές των περασμένων. Εκείνος ο Εὐδόξιος. «Τί έγινες, καλέ μου φίλε;». Ο πατέρας του, γιγαντώσωμος άγρότης, ριζωμένος στην τραχιά γή σαν το δέντρο. Δεν του έμοιαζε καθόλου ο μικροκαμωμένος καλόγηρος. Της μητέρας του έμοιαζε, της καλλιφωνής μοιρολογίστρας με τα δακρυσμένα μάτια. Τραγουδίστρια στις γιορτές, σπιτική άγρια εύαίσθητη και άμορφη.

Φτώχεια στο σπίτι και σκληρή δουλειά. Ἀραγε στενοχωρούσε τους άπλους ανθρώπους - πατέρα και μητέρα - που ζούσαν με τόση αγάπη, το βάρος που τους έδωσε η γέννησή του;

— Τους στενοχωρούσα, καταστάλαξε ο τσοπάνος. Ἀν δεν τους στενοχωρούσα γιατί να μ' αφήσουν να ξενητευτώ;

Τρομερός ο χωρισμός. Σαν το πουλί που φεύγει από τη φωλιά χωρίς καλὰ καλὰ να ξέρει να πετάει. Το φοβήθηκε το πρώτο φτερούγισμα ο Ιωάννης σαν να έπεσε στο κενό όταν έφτασε στη Βασιλεύουσα. Μεγάλα τα σπίτια, τεράστια και καλλιμάριμα τα κρατικά μέγαρα. Δυό θάλασσες. Ο κλειστός Κεράτιος ήσυχος, καλοτάξιδος κι η Μαύρη θάλασσα άνειρήνευτη κι άγριεμένη. Τον πρώτο καιρό πήγαινε και καθόνταν στην άερογιαλιά της και την έβλεπε να φεύγει και να ξαναγυρίζει θυμωμένη.

Μπαίνει στη σχολή να σπουδάσει. Περιμένει να του στείλει ο πατέρας του από το υστέρημά τους. Ξέναι και οι συμμαθητές του. Πλουσιόπαιδα από τις Ἀνατολικές έπαρ-

χίες φτάνανε με άμαξια φορτωμένα τρόφιμα, τυλιγμένα σε χρυσούφαντες μπατανίες για να μην ξεπαγιάσουν στο ταξίδι. Αυτός ήρθε με το κάρο που το σέρνανε χοντρά βόδια, βραδυκίνητα. Ντυμένος με άγροτικά ρούχα και τα πόδια του φασκωμένα ως το γόνατο, με γουρνοτσάρουχα. Τον κοροϊδεύουν που τον βλέπουν να τρώει κάθε μέρα χόρτα.

— Δεν αλλάξεις φαγι' εσύ, Ιωάννη;

— Τί να φάγω;

— Κάτι άλλο. Δεν βλέπεις; Παρακολουθούσε τα πλούσια τραπέζια με τα φρούτα και τα γλυκίσματα, άχνιστά πιάτα που τα σερβίριζαν υπηρέτες που έρχονταν ξεπίτηδες κοντά στο μεσημέρι πληρωμένοι από τη σχολή.

— Και σήμερα θα φᾶς κουκιά και ζέλια (κουκιά και χόρτα);

— Ναι.

— Κι έχτες δεν έφαγες τα ίδια;

— Κι έχτες και αύριο. Αυτά μού στέλνει ο πατέρας μου.

— Γι' αυτό σε λένε Κουκουζέλη;

— Κουκουζέλη;

Πρώτη φορά το άκουγε. Θύμωσε. Τα άλλα παιδιά γέλασαν κοροϊδευτικά. Ἀπατραβήχτηκε σε μιά άκρη και έκλαψε. Από την ήμερα εκείνη έχασε το όνομά του. Κουκουζέλης. Έτσι τον φώναζαν πια και μαθητές και δάσκαλοι. Έτσι τον φώναζαν και οι γονείς των μαθητών. Κάποια μέρα άκουσε τον σκληρό λόγο. Γιορτή γονέων στο σχολείο. Στοιλισμένη αίθουσα. Πάλισαν και ρούχα και γουρνοτσάρουχα. Τον βάσανε και κάθισε παράμερα. Μπαίνουν δυό, καλοντυμένοι, ρίχνουν μια ματιά στο παιδί και λένε:

— Βγάλτε το έξω αυτό το ζητιανάκι.

— Μά είναι μαθητής. Ο πρώτος. — Και τί θα σπουδάσει; Δεν είπατε στους γονείς του πώς ή σπουδή θα του φορτώσει πόνους; Θα άηδιάσει τη ζωή, αν άντιληφτεί πώς δεν του προσπορίζει ή μόρφωση ούτε δουλειά ούτε χρήμα. Ο φτωχός είναι για τα ταπεινά.

— Τί να πῶ; Ο Έός δεν δίνει μυαλό στους φτωχούς.

— Αυτό είναι. Ἀφού όλα είναι κληρονομικά σ' αυτόν τον κόσμο γιατί να μην είναι και οι θέσεις και τα όφρικια; Βγάλτε το έξω.

Οι δυό άνθρωποι κάθισαν στις πρώτες θέσεις των καλεσμένων. Ο Ιωάννης άκουσε τα λόγια τους και ή πίστη του λύγισε. Σηκώθηκε άπάνω και βγήκε. Δεν ήθελε τις σπουδές του, τη ζωή του. Ήταν χαμένα τα χρόνια που πέρασαν και τα χρόνια που έρχονταν. Κατέβηκε τρέχοντας τις σκάλες, έφτασε στην έξωπορτα.

Άκουσε καλπασμούς αλόγων στο πλακόστρωτο. Χρυσοντυμένοι φρουροί στάθηκαν σε παράταξη. Το παιδί θαμπώθηκε από τα πολλά άμαξια και τα πλούτη. Σταμάτησε να κλαίει. Ἀκολούθησε την αυτοκρατορική πομπή. Ο αυτοκράτορας κοίταζε το καθαρό πρόσωπο του παιδιού, του χαμογέλασε, του χάιδεψε το σγουρόμαλλο κεφάλι. Ο Ιωάννης κρατώντας στα μικρά του χέρια το άστραχάν καπέλλο του χαμήλωσε τα μάτια σαν να μην έπρεπε να ιδεί το πρόσωπο του ύψηλου επισκόπου. Ἀλάφρωσε ή καρδιά του Ιωάννη. Ξέχασε και λόγια και ταραχή και ξαναμπήκε στην αθουσα. Τίποτ' άλλο δε θυμόταν ο μικρός μαθητής. Τίποτα. Χάθηκαν στην άγλή του όνειρου και πίκρες και βάσανα. Ένα θυμόταν, ένα: «Ιωάννη, στο έξζης είσαι ο προστατευόμενος του αυτοκράτορα...».

(Από το μυθιστόρημα «Ιωάννης Κουκουζέλης», που κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις «Τὸ ελληνικό βιβλίο».)

Ερυθροσταυρίτες! Φυτέψτε
δσα μπορείτε περισσότερα
δέντρα.
Βοηθήστε με όλες σας τις
δυνάμεις τα βουνά μας να
γίνουν καταπράσινα.

ΕΝΑ ΥΦΑΣΜΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Η μόδα του Μπλου - τζην κατά- κλυσε τον σύγχρονο κόσμο. Άλλοτε δεν ήταν παρά ένα ρούχο της δου- λειάς, που φορούσαν οι χωρικοί κ' οι εργάτες. Σήμερα το βλέπουμε να κυκλοφορεί παντού, στη δουλειά, και όπουδήποτε. Το δέχτηκαν στα παλάτια (ή πριγκίπισσα Άννα της Αγγλίας το φορούσε όταν την κτέ- νιζαν την ημέρα του γάμου της) και στα σαλόνια. Είδαν τον Μάρλο Μπράντο και τον συγγραφέα Νόρ- μαν Μάϊερ να το φορούν σε δεξιό- σεις που το επίσημο ένδυμα ήταν υποχρεωτικό. Το κυκλοφόρησαν λα- θραία στις χώρες της Ανατολής. Πουλιέται πανάκριβα μαύρη αγορά στη Ρωσία, φοριέται από άγρια και κορίτσια που γεμίζουν τις αύ- λες των σχολείων, σε σημείο που ν' αναρωτιέται κανείς μήπως είναι ντύσιμο υποχρεωτικό. Με μόνη έ- ξαίρεση τον Ανταρκτικό, αυτά τα διεθνή πανταλόνια κατασκευάζον- ται παντού. Η παγκόσμια παρα- γωγή δεν θ' αργήσει να φτάσει ένα δισεκατομμύριο το χρόνο.

Το 1973 τα ύφαντουργεία της Αμερικής έβγαζαν περισσότερα από 335 εκατομμύρια μέτρα την εβδο- μάδα. Υπήρξε αρκετό για να κά- νει τον γύρο της γης ως τον Ίση- μερινό, αλλά έλλειπαν 80 εκατομμύ- ρια μέτρα για να ικανοποιηθεί η ζήτηση. Ποῦ στηρίζεται αυτή η παγκόσμια μόδα;

Η μόδα που επικρατεί περισσό- τερο είναι εκείνη που ταυτόχρονα είναι φτηνή και κομψή. Αυτή την εξήγηση δίδει κάποιος βιομήχανος. Και τα τζηνς είναι αναμφισβήτητα κομψά και προστά. Μπορεί να πετύχεις μια ευκαιρία στο δημο- πρατήριο με 10 φράγκα ή να ντυ- θείς μ' ένα σύνολο μπλε - σινέλ με 1000 φράγκα.

Αλλά εκείνο που μετράει περισ- σότερο απ' όλα είναι πώς αυτή η

μόδα εκφράζει μια ιδέα, έναν ιδιαι- τερο τρόπο να εκδηλωνόμαστε με απλότητα. «Αυτός ο τρόπος ντυσί- ματος ανταποκρίνεται στον άφελή τρόπο ζωής που όλο και περισσό- τερο οι νέοι σήμερα ακολουθούν», λέει ο Βάλτερ Χάαζ, πρόεδρος της Εταιρίας Λεβής Στράους και Σία, που παρασκευάζει τα περισσότερα τζηνς στον κόσμο.

Όσο πιο αυτό το ρούχο γεννή- θηκε κατά την γραφική και περιπε- τειώδη εποχή της εξόρμησης για τον χρυσό στην Καλιφόρνια. Το 1850 ένας μετανάστης που λεγόταν Λε- βή Στράους, εγκαταλείποντας την Βαυαρία, την πατρίδα του, ξεμπαρ- κάρισε από ένα καΐκι στον Άγιο Φραγκίσκο για ν' αναζητήσει την τύχη του στα χρυσωρυχεία. Στις αποσκευές του κρατούσε ένα χοντρό καφέ ύφασμα πουχε σκοπό να το πουλήσει στους ανθρακωρύχους για να φτιάξουν σκηνές και σκεπάσμα- τα των καροτσιών τους. Σε λίγο όμως ανακάλυψε πως δεν είχαν ανάγκη από σκηνές, αλλά και πολ- λοί λίγοι διέθεταν γερὰ ρούχα, για ν' άντεχουν στις ταλαιπωρίες της δουλειάς τους. Με το χοντρό του ύφασμα ο επιχειρηματίας μας έφτια- ξε πανταλόνια που τα 'ραψε ένας τεχνίτης. Σε λίγο απλώθηκε η φήμη πως τα πανταλόνια Λεβή ήταν τα πιο γερὰ απ' όλα κυκλοφόρησαν και πουλήθηκαν πολύ καλά. Σί- γουρος πως κρατούσε πολύ καλό υλικό ο Λεβή, άνοιξε ένα εργαστήρι στον Άγιο Φραγκίσκο. Όταν το απόθεμα από το ύφασμά του εξαν- τλήθηκε, χρησιμοποίησε ένα χον- τρό βαμβακερό που τ'όλεσαν Ντε- νίμ, γιατί άλλοτε το υφαιναν στην Νίμ της Γαλλίας. Η επιτυχία της κατασκευής ήταν εξαιρετική. Δι- ηγούνται πως κάποιος σιδηροδρο- μικός έδωσε ένα παντελόνι Λεβή ανάμεσα σε δύο βαγόνια κι αυτό

άντεξε ως τον επόμενο σταθμό! Πιθανόν να υπερβάλλουν, βέβαιο ό- μως είναι πως αυτά τα γερὰ ρούχα έγιναν σε λίγο το ντύσιμο για τους εργάτες που κατασκευάζανε σιδη- ροδρομικές γραμμές, άνοιγαν δρό- μους στα δάση, καλλιεργούσαν τα χωράφια και χτίζανε πόλεις. Το 1950 το τζην είχε γίνει το φαβορί ντύσιμο των παιδιών για το παι- γνίδι, κ' οι νέοι άρχισαν να γυρεύουν επίμονα συγκαταθέσεις από γονείς και δασκάλους για να το φορούν στο σχολείο.

Τώρα βλέπουμε όχι μόνο το κλασικό μοντέλο στενό στην περιφέ- ρεια, με διπλά γαζιά και πολλές τσέπες, αλλά όλόκληρη σειρά ενάλ- λαγών στο ίδιο θέμα, πόδια έλεφαν- τα, φαρδιά μπατζάκια, μανικέτια με ρεβέρ, πλατείες ζώνες, κρυμμένες τσέπες ή παράξενα τοποθετημένες βελονιές χοντρές, ελαφρά υφάσματα, σ' όλα τα χρώματα της ιριδας. Οι νέοι αγαπούν το τζην και το φο- ρούν όπως και νάναι. Αν υπάρχει ένα σκίσιμο το σκεπάζουν με μια τρέσσα. Αν έχουν φθαρεί τα όπι- σθια κολλούν ένα παλιό κομμάτι. Τρίφτηκε κάτω το πανταλόνι; Το κόβουν κι αφήνουν τα ξέφτια να κυματίζουν. Τι κομψότης!

Μιάν ακόμη φορά η μόδα κυριάρ- χισε στην Αμερική. Το κίνημα αυτό δεν άργησε να ξεπεράσει τους ώκεανούς, και να επαναστατήσει το ντύσιμο σ' όλο τον κόσμο. Οι Ευρωπαίοι, μπουχτισμένοι πάντοτε από την ατμόσφαιρα των γουέστερν, θέλησαν να ακολουθήσουν τους Αμε- ρικανούς. Σήμερα το διεθνές ίδρυμα της εταιρίας Λεβή Στράους, με τα γραφεία του σε 35 χώρες και με εργοστάσια σε 12, παραγοποιεί κέρδη περίπου 750.000.000 δολλά- ρια το χρόνο. Στο σαλόνι ανδρικού ρουχισμού στο Λονδίνο, τον τελευ- ταίο Φεβρουάριο περισσότερες από 50 φίρμες εξέθεσαν τα είδη τους. Οι πώλησεις στο έσωτερικό της Κοινής Αγροάς ξεπέρασαν τα 100 εκατομμύρια πανταλόνια το χρόνο.

Παλιά η καινούργια, απλά η παρ- δαλά, τα τζηνς θα επικρατούν για πολλόν καιρό. Πέτυχαν αυτό που οι πολιτικοί δεν κατάφεραν: Οι κά- τοικοι του φτωχού μας πλανήτη δεν είναι άξιοι να μιλήσουν την ίδια γλώσσα. Αλλά τουλάχιστον δέχτη- καν να φορούν όλοι το ίδιο παντα- λόνι!

Απόδ. ΒΙΡΓΙΝΙΑΣ Ν. ΚΕΣΣΕ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΑ ΖΩΑ

Αν και ο άνθρωπος έχει δημιουργήσει ένα θαυ- μαστό πολιτισμό και έχει εφεύρει ένα πλήθος μηχαν- νών, που ικανοποιούν πάρα πολλές ανάγκες του, εν- τούτοις η εξάρτησή του από τα ζώα, ακόμα και σή- μερα, εξακολουθεί να είναι πολύ μεγάλη. Άλλα απο- τελούν η του παρέχουν ένα μικρό μέρος της τροφής του, άλλα χρησιμοποιεί ως βοηθούς του, με άλλα βρί- σκεται σε διαρκή ανταγωνισμό γιατί του προξενούν μεγάλες ζημιές και άλλα ζουν εις βάρος του. Αν λοιπόν στην σημερινή εποχή οι σχέσεις του ανθρώ- που προς τα ζώα είναι τόσο πολύπλοκες και η εξάρ- τησή του από αυτά τόσο μεγάλη, δεν είναι δύσκολο να φαντασθούμε τι γινότανε πριν από μερικές χιλιά- δες χρόνια.

Όπως μās λένε οι ειδικοί επιστήμονες, ο άνθρω- πος παρουσιάστηκε στη γη πριν από 300.000 χρόνια περίπου. Οι κίνδυνοι που τον απειλούσαν τότε σε κάθε βήμα του ήταν πάμπολλοι, τόσο από τα άγρια ζώα που ζούσαν τότε άφθονα σχεδόν παντού, όσο και από την καταστροφική δύναμη των στοιχείων της φύσεως, τους σεισμούς, τις πλημμύρες, τις θύελ- λες, τα χιόνια, τους πάγους κλπ. Εκτός όμως από τους κινδύνους αυτούς και ένα άλλο πρόβλημα, σπου- δαίο και σοβαρό, τον απασχολούσε διαρκώς: η εξασφάλιση της αναγκαίας τροφής. Βέβαια, οδηγημένος από το ένστικτο έχρησιμοποίησε πρώτ' απ' όλα τους καρπούς, τα φύλλα, τις ρίζες και τους σπόρους δια- φέρων φυτών, που δεν χρειάζονταν τίποτε άλλο, παρά μόνο τον κόπο να τα μαζέψει. Αυτό άλλωστε είδε να κάνουν και πολλά είδη ζώων, που είχαν εμφανισθεί πάνω στη γη πριν από τον άνθρωπο. Δεν είχε λοιπόν να κάμει τίποτε άλλο, παρά να μιμηθεί τα ζώα.

Αλλά οι καρποί και τα φύλλα και οι ρίζες και οι σπόροι των φυτών δεν υπάρχουν όλο το χρόνο. Έξ' άλλου αυτά αποτελούσαν, όπως είπαμε, τροφή και πολλών ειδών ζώων. Στην προσπάθειά του λοιπόν ο άνθρωπος να εξασφαλίσει τροφή, και μάλιστα κα- λύτερη, έμμηθη και πάλι τα ζώα. Είδη δηλαδή ότι πολλά από αυτά, εκείνα που έμεις ονομάζουμε αρ- πακτικά, έτρωγαν άλλα ζώα. Το ίδιο έκανε και αυτός.

Έτσι ο άνθρωπος από συλλέκτης καρπών και ριζών και σπόρων, που ήταν στην αρχή, έγινε σιγά- σιγά κυνηγός. Στην αρχή βέβαια τα ζώα που κυνη- γούσε ήταν μικρά και σχεδόν όλα ακίνδυνα γι' αυτόν. Με τον καιρό όμως άρχισε να κυνηγά ζώα μεγαλύτερα, δυνατότερα, γρηγορότερα. Ήταν βέβαια κατώτερος από αυτά στη δύναμη, στη γρηγοράδα, στην ευκινη- σία, αλλά ανώτερος σε κάτι άλλο: Είχε δυνατότερο μυαλό και με τη δύναμη του νου του άρχισε να χρησι- μοποιεί τα πρώτα όπλα, ρόπαλα — ένα χοντρό άκα- τέργαστο κλαδί δέντρου — και πέτρες. Εκτός απ' αυτά, άρχισε να χρησιμοποιεί και διάφορα τεχνάσματα για να τα συλλαμβάνει: έσκιαβε λάκκους στα περά- σματα για να πέφτουν μέσα και να τα σιοτώνει εύ- κολα. Έστηνε παγίδες, πολλοί άνθρωποι μαζί περι- κύκλωναν αγέλες ζώων, τα οποία ανάγκαζαν να κα- τρακλήσουν σε βράθρα, όπου πολλά σκοτώνονταν και γίνονταν τροφή του ανθρώπου.

Ακόμα και σήμερα υπάρχουν ανθρώπινες φυλές που ζουν αποκλειστικά από τη συλλογή καρπών και ριζών και από το κυνήγι, σε όρισμένες περιοχές της νοτιοανατολικής Ασίας, της Αυστραλίας, της κεντρι- κής Αφρικής και της νοτίου Αμερικής. Οι μέθοδοι που εφαρμόζουν είναι ακριβώς οι ίδιες, που εφαρμόζαν όλοι οι πρωτόγονοι άνθρωποι, πριν από χιλιάδες χρόνια.

Όταν ο άνθρωπος προόδευε στον πολιτισμό, το κυνήγι έπαψε βέβαια να είναι ένας από τους τρόπους, που χρησιμοποιούσαν οι πρωτόγονοι για την εξασφά-

Μια μικρή αγέλη από βίσονες ευρωπαϊκούς σε ένα εθνικό πάρκο της Πολωνίας. Ο ευρωπαϊκός βίσοντας μοιάζει πολύ με το βίσωνα της Αμερικής.

λιση τροφής. Μολαταύτα ο άνθρωπος επιδιίδεται ακό- μα και σήμερα στο κυνήγι είτε για να προστατεύσει τα ζώα του από τα άγρια και επικίνδυνα, είτε και μόνο για την προσωπική του ειχαρίστηση, θεωρώντας το κυνήγι ένα από τα πιο ευχάριστα σπόρ.

Δυστυχώς ο άνθρωπος στην προσπάθειά του να προστατεύσει τα κατοικίδια ζώα του και τις καλλιέρ- γειές του από τις ζημιές που του προξενούσαν τα άγρια ζώα, τα κυνήγησε ασυλλόγιστα ώστε πολλά από αυτά έχουν εξαφανισθεί από πολλές περιοχές της γης. Έτσι π.χ. εξαφανίσθηκαν από όλη την Εύ- ρωπή ο λύκος, η αρκούδα και ο ρύσος (λύγξ). Το ίδιο έχει συμβεί και σε άλλες ηπείρους. Στην Αμερική, π.χ., υπολογίζεται ότι κατά τις αρχές του 19ου αιώνα ζούσαν 60.000.000 βίσονες. Το 1889, δηλαδή σε 90 περίπου χρόνια, είχαν μείνει μονάχα 541 ζώα. Γι' αυτό η Κυβέρνηση της χώρας εκείνης αναγκάστη- κε να λάβει προστατευτικά μέτρα για το είδος αυτό, και σήμερα υπολογίζεται ότι υπάρχουν 30.000 βίσο- νες, που ζουν όμως στα διάφορα εθνικά πάρκα, που έχουν δημιουργηθεί.

Τέτοια προστατευτικά μέτρα έχουν ληφθεί και από άλλες Κυβερνήσεις σε διάφορες χώρες για πολλά είδη ζώων. Δυστυχώς όμως, παρά τα προστατευτικά αυτά μέτρα, πολλά ζώα βαδίζουν για εξαφάνιση. Έτσι γιατί ο άνθρωπος, φροντίζοντας μόνο για τον εαυτό του, έχει μεταβάλει το περιβάλλον που ήταν κατάλληλο για τα ζωικά αυτά είδη, τα οποία στο και- νούργιο δεν μπορούν να επιβιώσουν.

Σ Υ Γ Χ Ω Ρ Ε Σ Η

Τό ιστορικό του πονηρού δούλου, πού καταδικάστηκε τελεσίδικα επειδή δεν συγχώρεσε τόν σύνδουλό του, δημιουργεί για όλους μας ένα σοβαρό όσο και καυτό θέμα. Φυσικά όλοι άμαρτάνουμε καθημερινά μπροστά στον Θεό. Είναι τά άμαρτήματα τά φανερά καί τά άφανέρωτα, τά μικρά καί μεγάλα, τά θεληματικά καί τά άθελήτα. 'Ο Δαβίδ ίκέτευε τόν Κύριο : « Έκ τών κρυφίων μου καθάρισόν με καί από άλλωτριών φείσαι του δούλου σου». 'Ο 'Απόστολος Παύλος λέει : « Οὐδέν έμαυτῶ συνοίδα, άλλ' οὐκ έν τούτω δεδικαίωμαι».

Γιατί ό άνθρωπος, όσο κι άν φυλάγεται για να μην πέσει στην άμαρτία καί να μην καταστρατηγήσει τὸ Θείο νόμο, δεν μπορεί να καυχηθεί γι' άπόλυτη καθαρότητα κι άμειπτη εὐπαρουσίαση μπρός στον πανάσπιλο καί καθάρτατο Δημιουργό. «Τίς καυχήσεται άνήν ένχειν καρδίαν;» Καί «οὐδείς καθαρός από ρύπου, καν μίαν ήμέρα ή όδός αυτού επί τής γής». Είμαστε αδύνατοι, άμαρτωλή φύση, όπως ακριβώς καί κατά τὸ σωματικό οργανισμό παρουσιαζόμαστε εὐπρόσβλητοι στο μικρόβιο, στη νόσο, στην επιδημία, χωρίς για τούτο να φταίμε σε όλες τις περιπτώσεις.

'Ο Θεός είναι μακρόθυμος καί πολυέλεος καί «μετανοών επί κακίας ανθρώπων». 'Ετοιμος πάντα να συγχωρέσει, να παραβλέπει, να σβήσει με άπειρη μεγαλοψυχία χρέη δυσβάστακτα από κακίες καί άμαρτίες.

Μά τούτο δεν πρέπει να μάς καθουχάσει. 'Ο ίδιος ό Θεός είναι άδέκαστος καί άμείλικτος. Συγχωρεί άπόλυτα τόν άμαρτωλό πού μετανοεί έντιμα. Εαπολύει όμως τόν καταπέλτη τής φοβερής δικαιοσύνης του στον τράχηλο του σκληροτράχηλου άμετανόητου. 'Ανάγλυφα μάς τὸ άποδείχνει ή σχετική παραβολή.

Μύρια τάλαντα χάρισε ό δα-

νειστής στο χρεώστη, επειδή έπese καί τόν παρεκάλεσε. Μά όταν αυτός, μ' άνελέητο τρόπο, έπέθηκε ύστερα κατά του χρεώστη του σύνδουλου άπαιτώντας να του έξοφλήσει χρέος άνεπαίσθητο στη στιγμή καί άπειλώντας να τόν πάει φυλακή, μιά καί δεν τά είχε πρόχειρα, ό Κύριος παίρνει τὸ λόγο του πίσω, άνακαλεί τή χάρη. Παραδίνει τόν άχαράκτηριστο πονηρό δούλο στα κάτεργα καί τά μαρτύρια, άπαιτώντας τὸ χρέος του μέχρι καί λεπτοῦ!

Λοιπόν, τὸ να λέμε ότι όφείλουμε να άνεχόμαστε τά πάντα επειδή καί ό Θεός άνέχεται τά πάντα, είναι συμπεράσμα πολύ σφαλερό πού οδηγεί σε άτοπες τακτικές. 'Η γραμμή του υπέρτατου Κριτή είναι πεντακάθαρη. Παραβλέπει καί συγχωρεί τά πάντα. Σε περίπτωση όμως πού καί ό άμαρτωλός θα άναγνωρίσει τὸ σφάλμα του, θ' άπαρνηθεί τὸ κακό καί θα ζητήσει ειλικρινά μετανοιωμένος έλεος. Ποτέ ό Θεός δεν άμνηστεύει τόν άμετανόητο. Μας τὸ ξεκαθαρίζει : Κοντά του δεν έχει καμιά άπόλυτα θέση «πάν άκάθαρτον». "Αν ό "Ασωτος δεν έλεγε συντριμμένος τὸ «Πάτερ, ήμαρτον εις τόν ουρανόν καί ένωπίόν σου καί οὐκ είμι άξιος κληθῆναι υίός σου», ό πατέρας θα τόν έστελνε να πάει εκεί άπ' όπου ήρθε.

Λοιπόν, κρατάει κακία ό Θεός; θα πείτε ίσως. Μη γένοιτο να διαλογιστούμε τέτοιο βλάστημο στοχασμό για τόν Κύριο. «Θεός άπείραστος έστι κακῶν». Τότε λοιπόν πώς καταδικάζει;

'Ο Θεός εφαρμόζει τούτο ή εκείνο τὸ μέτρο με γνώμονα τήν αγάπη του με τή δικαιοσύνη του έναρμονισμένη. 'Αποκαθιστά τὸ δικαιο συχνά καί με τὸ ν' άπολογείται—ας πούμε—, να ζητάει τόν λόγο, να δίνει εξηγήσεις, να έλέγχει, να φιμώνει με τά άκαταμάχητα επιχειρήματά του τούς αντιρρησίες καί κακόπιστους έχθρούς

ΤΟ ΠΟΔΗΛΑΤΑΚΙ

Τρέχει τ' αυτοκινητάκι
υπερήφανα, γοργά
τὸ φτωχὸ ποδηλατάκι
μάταια τὸ κυνηγά
—'Όσο, όσο κι άν κοπιήσεις,
άδικα, δεν θα με φτάσεις.

Κι άρχισε ή κοροϊδία
στοῦ φτωχοῦ τήν τυραννία :

—'Εγὼ πιάνω τά εκατό,
κοίταξέ με πώς πετῶ!
"Αδικα, άδικα ξετρέχεις
μιά μπενζίνα πού δεν έχεις.

Ξάφνου τ' αυτοκινητάκι
ένα τσάφ! καί σταματᾷ.
Τοῦ τελείωσε ή μπενζίνα
μές στη μέση στην 'Αθήνα
κι ούτε τρέχει, ούτε πετᾷ!..

Τὸ ποδηλατάκι πλάι
δυὸ λογάκια τοῦ πετάει :

— Τή μπενζίνα μου τήν έχω
στα ποδάκια μου καί τρέχω
κοίτα, κοίτα πώς πετῶ
κι ἄς μην πιάνω τά εκατό!..

ΝΙΚΟΣ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΑΚΗΣ

του. 'Όλα όμως σαν πατέρας, σαν γιατρός, σαν ιδανικός παιδαγωγός. Μά στην περίπτωση πού ό άνθρωπος μείνει άσυγκίνητος καί αδιόρθωτος, ό Θεός τιμωρεί, χωρίς βέβαια μίσος ή απέχθεια, όπως καί ό γιατρός πού κόβει ένα σάπιο μέλος του οργανισμού άφου κάνει πρώτα τὸ πᾶν για να τὸ γιάνει.

Λοιπόν, πρέπει να κατανοοῦμε ό ένας τόν άλλο σαν συναρματωλοί. Να είμαστε «έτοιμοι προς άπολογία παντί τῷ αἰτούντι ή-μάς λόγον», άδέκαστοι μπρός στους άμετανόητους καταπατητές του Θείου Νόμου, ποτέ όμως με εμπάθεια καί έχθρα στην καρδιά.

Γ. ΦΤΕΡΗ

ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΤΗΣ

ΜΑΝΗΣ

Οί χωριανοί μου ήταν σκληραγωγημένοι έργατες πού παλεύανε όλο τὸ χρόνο με τήν τραχεία αλύπητη γῆ. Καί τά καζάντια τους άσημαντα. 'Αλλά ποτέ δε βαρυκομοῦσαν γι' αυτό, γιατί είχανε βαθύτατο σεβας στη γῆ τους, όσο καί να τους βασάνιζε.

Τά χέρια τους κρέμονταν βαριά από τις βαρείες εργασίες, καί τά παίρνανε μαζί, σαν κάτι πού άπόχτησε λίγο-λίγο δική του άνεξάρτητη ύπόσταση. 'Ετσι όπως παίρνανε φεύγοντας για τις δουλειές τους, τήν τσάπα, τὸ λουστάρη, ή τὸν κασμά. Κι όταν ακούμπαγαν άπάνου σε κάτι, ποτέ βιαστικά, αλλά άργά, σίγουρα κι άποφασισμένα, λέγατε πώς τὸ πήραν για πάντα στην έξουσία τους. Τόσο γερά κρατούσανε όλα τά πράγματα, από μιά συνήθεια πού δεν είχε ωστόσο για έλατήριο τήν κατοχή τους. Τήν έδημιούργησε ή ανάγκη πού ένιωθαν για να δαμάζουνε τά πάντα, επειδή βρόικανε τήν αντίσταση παντού. Μιά φορά έτσι χουφτιάσανε τὸ στελιάρη τής άξινας, τὸ σβέρκο του μουλαριού τήν ώρα πού τὸ σαμαρώνανε, τήν χερολάβα τ' αλετριού στο χωράφι.

Μόνο σαν έπιαναν φιλικά χέρια στο μαγαζί ή τήν Κυριακή έξω από τήν έκκλησία, αυτά τά σκληρά χωριάτικα χέρια μαλακώνανε. Τὸ ίδιο καί με τά μάτια. 'Αμα τά φώτιζε άξαφνα ή φίλια, έκοίταζαν τόν άλλο άνθρωπο, καθώς κοιτάζουνε τά παιδιά άλλα παιδιά.

Τὸ βράδυ οί ξωμάχοι γύριζαν από τά χωράφια με τά ζᾶ τους, λιγομίλητοι, άποσταμένοι κ'

εἰρηνικοί. Ποτέ δεν είδαμε σ' άνθρώπους πού κουράζονται με έργα τής πολιτείας, αυτή τή γαλήνια έκφραση. Νομίζατε πώς θα πηγαίνανε στον έσπερινό.

'Ηταν ή δροσερή ώρα πού λέμε ήλιοκαθίσματα. 'Η μέρα πήγαινε να θαμπώσει. Βασιλεύοντας ό ήλιος, άνθρώποι καί ζωντανά έπαιρναν τὸ πιά-χναρο για τὸ χωριό. 'Αναμεταξύ τους ή κοινή πολύωρη προσπάθεια είχε δημιουργήσει τώρα ένα δεσμό, σαν τής φιλικής συνεργασίας πού δεν υπήρχε όταν ξεκινούσαν για τὸ χωράφι τά ξημερώματα. Κ' έγύριζαν άγάλια-άγάλια μπροστά τά ζᾶ, πίσω οί άνθρώποι, ξεκοφτά στο πλάι οί ίσκιοι, μέσα σε μιά άτμόσφαιρα εἰρήνης, πού ό άγροτικός μόχθος τής έδινε ένα τόνο ιερότητος.

Φτάνοντας στα σπίτια οί χωριάτες έπιναν νερό κι αυτό ήταν ή μεγάλη ευδαιμονία τους. 'Εσήκωναν τὸ κανάτι μπροστά στο πρόσωπο καί καθώς ρουφούσαν με δίψα, τά καρύδια τους, τεντωμένα, λεπτότατα σχεδιασμένα κ' εύκίνητα, έπαιζαν μέσα στο λαϊμό.

'Όσο για τις γυναίκες, όλες στεγνές, βουβές κ' έτοιμες πάντα για ό,τι έχει σχέση με τήν αντιμετώπιση του κακού πού μπορούσε να τύχει στους δικούς τους, εκείνες έγύριζαν πιό νωρίς. 'Ερχονταν από τά μποστάνια, με τά καλάθια γεμάτα λαχανικά καί ήλιο. Γιατί ό ήλιος στη Μάνη μεταφέρεται, έχει υλική ύπαρξη, είναι σαν χεροπιαστός. Παίρνοντας τὸ καλοκαίρι ένα καρπό, τόν τινάζανε κ' ένιώθανε να σκορπᾷ ή άτμόσφαιρά του, ό ήλιος πού τόν τύλιγε.

Τή στιγμή πού ένίνονταν αυτά τά άπλά καί αιώνια έργα, όταν άδειαζε δηλαδή ένα κοφίνι με φρούτα, όταν οδηγούνταν τά ζῶα στον άχυρώνα, όταν έμπαινε στη θέση της ή σιδεροστιά, τὸ μάτι τών γυναικῶν έλαμπε από προσφορά καί σιγουράδα. 'Επειτα άνάβανε τὸ καντήλι, κι αυτό έδινε άξαφνα στο φτωχὸ σπίτι τήν αἴσθηση μιάς άόρατης παρουσίας, ένα βάθος από μυστήριο. Τότε, άφου έκαναν τὸ σταυρό τους, υποχωρούσανε μπροστά στις μαῦρες αὐστηρές Παναγίες χαμογελώντας με τή βαθύτερη ευλάβεια, όπως χαμογελοῦν οί γυναικείες φιγούρες στα διηγήματα του Παπαδιαμάντη, καθώς σκύβουν άπάνου στις λαμπριάτικες λαμπάδες τους.

Υπό Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΑΝ

27

Όταν, στα 1932, ο Έλλη-
νικός Έρυθρος Σταυρός ανέ-
λαβε, ως διάδοχος του Έπι-
κούρου Συνδέσμου «Ο Σω-
τήρ», το Σταθμό Πρώτων Βο-
ηθειών Αθηνών, ίδρυσε, για
την καλύτερη εξυπηρέτησή
του, Σχολή Έθελοντών Τραυ-
ματιοφορέων. Προορισμός της
Σχολής ήταν και είναι να εκ-
παιδεύει νέους στην παροχή
πρώτων Βοηθειών και στη με-
ταφορά τραυματιών, με τρόπο
που να μην εκτίθεται σε κίνδυ-
νο ή ζωή τους ως τη στιγμή
που θα παραδοθούν στα χέρια
των γιατρών, στο Σταθμό Πρώ-
των Βοηθειών ή στο Νοσοκο-
μείο. Τόν ίδιο καιρό έγινε
και η οργάνωση του σώματος
Έθελοντών Τραυματιοφορέων
πού, μαζί με τη Σχολή, έπηρε-
την έπαιση αζώμα και Σχο-
λή Σαμαρειτών του Έλληνι-
κού Έρυθρού Σταυρού.

Τα πρώτα χρόνια (1937 -
1954, με διακοπή 1941 - 1947),
ή Σχολή δεχόταν στις τάξεις
της και μαθήτριες και το σύν-
ολο των γυναικών αποφοίτων
έφθασε στις 723. Άλλα ή
φοίτηση θηλέων έπαψε από
τά 1955 και όσες είχαν πάρει
τό πτυχίο του Σαμαρείτη μετα-
τάχθηκαν, ύστερα από σύντο-
μη μετεκπαίδευση, στο Σώμα
των Έθελοντών Άδελφών του
Ε.Ε.Σ.

Στην Έθνική έποποιία του
1940 - 41 το Σώμα των Σαμα-
ρειτών, που αριθμούσε τότε
περί τά 1200 στελέχη, έπρό-
σφερε σπουδαίες υπηρεσίες
στα Στρατιωτικά Νοσοκομεία.

Άνάλογες υπηρεσίες έπρόσφε-
ρε και στις ένοπλες συγκρού-
σεις που ακολούθησαν τα επό-
μενα χρόνια, άλλα και στις
θεομηνίες, κυρίως σεισμούς,
που έπληξαν τη χώρα μας τα
τελευταία σαράντα χρόνια. Ά-
κόμη και σε ξένες χώρες που
γνώρισαν φυσικές καταστρο-
φές σ' αυτή την περίοδο (Λι-
βύη, Γιουγκοσλαβία, Ιορδα-
νία κλπ.) έγιναν αποστολές
Σαμαρειτών και οι υπηρεσίες
τους έπροκάλεσαν την εκδή-
λωση αισθημάτων εύγνωμού-
νης από τους οικείους Έρυ-
θρους Σταυρούς.

Στη σχολή φοιτούν σήμερα
51 σπουδαστές πού, από έπι-
στημονικό διδακτικό προσω-
πικό και με πλούσια έποπι-
κά μέσα, διδάσκονται Άνατο-
μία και Φυσιολογία, Πρώτες
Βοήθειες, Νοσηλευτική, Σκη-
νοπηγία και Κατασκήνωση,
Κολύμβηση και Ναυαγοσω-
στική.

Έκτός από τους τακτικούς
σπουδαστές, γίνονται δεκτές
στη Σχολή Σαμαρειτών και
έπαγγελματικές ομάδες, για
να εκπαιδευθούν στις πρώτες
βοήθειες που τους είναι χρή-
σιμες στην άσκηση του έπαγ-
γέλματός τους. Άπ' αυτή την
κατηγορία φοιτούν αυτή την
περίοδο στη Σχολή 18 σπου-
δαστές, που ανήκουν στην
Άστυνομία Πόλεων, στη Χω-
ροφυλακή, στο Λιμενικό Σώ-
μα στον ΟΤΕ και στη ΔΕΗ.

Το Σώμα Σαμαρειτών Ε.Ε.Σ.
περιλαμβάνει σήμερα περί τις
δύο χιλιάδες μέλη.

ΡΟΥΜΑΝΙΚΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΙΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Ο Έλληνας Έρυθρος Σταυρός έλαβεν εκ μέρους του Προέδρου του Ρουμανικού Έρυθρου Σταυρού στρατηγού κ. Μιχαήλ Μπούρκα ευχαριστήριο επιστολήν δια της οποίας εκφράζεται ή ευγνωμοσύνη του αδελφού Συλλόγου δια την έκδηλωθεισαν υπό του Ε.Ε.Σ. συμπαράστασιν υπέρ των θυμάτων του καταστρεπτικού σεισμού ό όποιος έπληξε την Ρουμανίαν.

Όμοιαν ευχαριστήριον επιστολήν έλαβεν ό Ε.Ε.Σ. και εκ μέρους της έν Αθήναις Ρουμανικής Πρεσβείας.

ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ

Ο Σταθμός Πρώτων Βοηθειών του

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΤΟΥΣ 1976

ΕΦΟΡΕΙΑ

Πρόεδρος
Γεν. Γραμματέας
Εύστ. Σπηλιωτόπουλος
Αναστ. Πάγκαλος

Διον. Κάρτσωνας
(μέχρι 27 - 7 - 76)

Ιωάν. Κιτσαράς
Παναγ. Τσακρής
Φίλοπ. Πετρόπουλος
(μέχρι 27 - 7 - 76)
Κωνστ. Παπαπάνος
(από 27 - 7 - 76)

Παν. Γεωργούντζος
Χριστόδ. Παπαδόπουλος
Δημ. Χριστόπουλος
Χαρίλ. Λαβίδας
(μέχρι 27 - 7 - 76)

Παναγ. Βλάχος
(από 27 - 7 - 76)
Ελένη Ποταμιάνου
Νίνα Αγγελόπουλου
(μέχρι 27 - 7 - 76)

Αριστέα Αγγελόπουλου
(από 27 - 7 - 76)

τροπών Ε.Ε.Σ. Νεότητος.

Τά επιτευχθέντα, κατά τομείς δραστηριότητος, αποτελέσματα έχουν έν συντομία ως ακολούθως.

Α'. ΚΙΝΗΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Τά μέλη του Ε.Ε.Σ. Νεότητος (μαθηταί Στοιχειώδους, Μέσης και Ανωτέρας Εκπαιδύσεως της Χώρας) άνήλθον κατά τό σχολικόν έτος 1975 - 1976 εις 464.296, συγκροτήσαντα 26.231 Έρυθροσταυρικάς ομάδας άνηκούσας εις 8.808 Σχολεία Στοιχειώδους, 660 Μέσης και 10 Ανωτέρας Εκπαιδύσεως.

Β'. ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ

α) Είς τόν τομέα της Υγιεινής :

20.588 Όμάδες έμερίμνησαν δια την άτομικήν και γενικήν καθαριότητα, δια τόν εύπρεπισμόν του σχολικού χώρου και της κοινότητός των, δια την προστασίαν του περιβάλλοντος και έβόήθησαν εις την καταπολέμησην της έλονοσίας.

1.686 Όμάδες έλαβον μέρος εις άναδασώσεις, φυτεύσασαι συνολικώς 668.944 δενδρύλλια.

3.166 Όμάδες έκαλλιέργησαν σχολικούς κήπους.

4.169 Όμάδες κατήρτισαν σχολικά φαρμακεία.

5.673 Όμάδες παρηκολούθησαν μαθήματα παροχής Πρώτων Βοηθειών και υγείας εις την οικογένειαν γενόμενα υπό Ιατρών, Εκπαιδευτικών και Διπλωματούχων Αδελφών Ε.Ε.Σ. και ήσκήθησαν εις την παροχήν των.

7.285 Όμάδες έφρόντισαν δια την διάδοσιν υγιεινών συνηθειών, ώργάνωσαν διαλέξεις με θέματα υγιεινής και ήσκολήθησαν με την διάδοσιν της αίμοδοσίας.

β) Είς τόν τομέα της Άλληλοβοηθείας :

3.741 Όμάδες παρέσχον βοήθειαν εις άπόρους και άσθενείς μαθητάς και Σχολεία της ύπαιθρου.

3.258 Όμάδες έπισκέφθησαν νοσοκομεία και φιλανθρωπικά ιδρύματα, όπου διένειμαν διάφορα δώρα και έψυχαγώγησαν τούς άσθενείς και τροφίμους των.

458 Όμάδες απέστειλαν δέματα βοήθειας και χρήματα εις πρόσφυγας μαθητάς Σχολείων της Κύπρου.

350 Όμάδες απέστειλαν δέματα με χρήσιμα είδη εις τούς στρατιώτας τών συνόρων.

52 Όμάδες απέστειλαν χαμαίμηλον και άλλα φαρμακευτικά φυτά εις νοσοκομεία και φιλανθρωπικά Ιδρύματα.

670 Όμάδες έλαβον μέρος εις Εράνους Κοινωνηλέων ώργάνωσεων.

γ) Είς τόν τομέα της άναπτύξεως φιλικών δεσμών μετά τών ξένων Έρυθροσταυριτών :

1.135 λευκάματα σχολικής άλλη-

λογραφίας, χειροτεχνήματα, πίνακες σχολικής τέχνης, κοΐνλαι με έθνικάς ένδυμασίας και φιλικαί επιστολαί άντηλλάγησαν μεταξύ τών Έρυθροσταυριτών σχολικών ομάδων Έλλάδος και ξένων Χωρών.

Γ'. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ»

Από 1ης Ιανουαρίου μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1976 έγένοντο 8 μηνιαίαι εκδόσεις του Περιοδικού «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ», καθ' ός έξετυπώθησαν συνολικώς 1.798.370 τεύχη.

Εκ του συνόλου τών έκτυπωθέντων τευχών διετέθησαν επί πληρωμή 1.628.773. - συνολικής αξίας δραχμών 6.895.216. - τά δε υπόλοιπα δωρεάν.

Δ'. ΕΚΘΕΣΙΣ ΛΕΥΚΩΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

Τήν 22αν Μαρτίου 1976 έγένοντο εις την αίθουσαν Τελετών του μεγάρου του Ε.Ε.Σ., παρουσία του Προέδρου Ε.Ε.Σ. κ. Παναγιώτου Γεωργούντζου, Μελών του Κ. Δ. Συμβουλίου Ε.Ε.Σ., της Έφορείας Ε.Ε.Σ. Νεότητος, Γενικών Επιθεωρητών Μέσης και Στοιχειώδους Εκπαιδύσεως, Επιθεωρητών Στοιχειώδους Εκπαιδύσεως Αθηνών - Πειραιώς, Εκπαιδευτικών Λειτουργών, Συνεργατών Ε.Ε.Σ. και Αντιπροσωπειών Έρυθροσταυριτών μαθητών τών Σχολείων Αθηνών τά έγκαίνια της έτησίας Εκθέσεως Λευκωμάτων σχολικής άλληλογραφίας τών Έλλήνων Έρυθροσταυριτών μαθητών μετά συναδέλφων των του έξωτερικού.

Κατ' αυτήν, ώμίλησαν οι Επιθεωρηταί κ. Δ. Κόντης της Στοιχειώδους Εκπαιδύσεως και Π. Βλάχος της Μέσης Εκπαιδύσεως τοις άντιστοιχείς τού σπουδαιότητά του επιτελούμένου υπό του Ε.Ε.Σ. Νεότητος έργου και την σημασίαν της ανταλλαγής τών Λευκωμάτων σχολικής άλληλογραφίας δια την άναπτύξιν της διεθνούς φιλίας και κατανόησης μεταξύ τών νέων τών διαφόρων χωρών, είτα δε ό Πρόεδρος Ε.Ε.Σ. κ. Παναγιώτης Γεωργούντζος εξέφρασε πρός τούς Εκ-

παιδευτικούς Λειτουργούς την ευγνωμοσύνην του Ε.Ε.Σ. δια την μακράν και καρποφόρον συνεργασίαν των μετά του Ε.Ε.Σ. Νεότητος, έξηρε τά λαμπρά αποτελέσματα τούτης και υπεγράμμισε την έξέχουσαν θέσιν, την όποιαν κατέχει ό Ε.Ε.Σ. Νεότητος εις την Διεθνή Έρυθροσταυρικήν οικογένειαν.

Τά έκτεθέντα Λευκάματα έπρωπωνσιν δια τάς καλλιτεχνικάς συνθέσεις, την πρωτοτυπίαν και καλαισθησίαν των, έξετιμήθη δε μέγਾਲως ή πλουσία, ως πάντοτε συμμετοχή τών σχολείων της ύπαιθρου.

Ε'. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΜΕΛΩΝ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Με μεγάλην έπιτυχίαν έπραγματοποιήθη δια πρώτην φοράν εις την Χώραν μας, από 19 έως 31 Ιουλίου 1976, εις Κηφισιάν, Διεθνής Συνάντησις μελών τών Έρυθρών Σταυρών Νεότητος Αυστρίας Βουλγαρίας, Δυτ. Γερμανίας, Γιουγκοσλαβίας, Ρουμανίας, Ρωσίας και Τουρκίας, κατόπιν προσκλήσεως του Ε.Ε.Σ. Νεότητος, εις άνταπόδοσιν παλαιότερων επισκέψεων εις αυτάς, κατόπιν προσκλήσεως των, Έλληνικών Έρυθροσταυριτών σχολικών ομάδων.

Αί χώραι αύται συμμετέσχον δια τετραμελών Έρυθροσταυριτών ομάδων εκ 2 άρρένων και 2 θηλέων, πλύν της Ρωσίας και Γιουγκοσλαβίας αίτινες απέστειλαν ή μόν πρώτη διμελή, ή δε δεύτερα τριμελή ομάδα Έρυθροσταυριτισσών υπό μίαν Αρχηγόν.

Αί προσκληθείσαι ομάδες έστεγάσθησαν εις τά έν Κηφισία Ιδρύματα Ε.Ε.Σ., αί μόν Έρυθροσταυρίτισσαι εις την Ράλλειον Έξοχήν Αδελφών Ε.Ε.Σ. υπό την Αρχηγίαν της Καθηγητριας και μέλους της Έφορείας Ε.Ε.Σ. Νεότητος Αίδας Αριστέας Αγγελόπουλου, οι δε Έρυθροσταυρίται εις τό Κτίριον του Πρεβαντορίου Νέγρη, υπό την Αρχηγίαν του Εκπαιδευτικού κ. Μ. Παπαϊωάννου, μετέσχε δε ως Ιατρικός Σύμβουλος ό κ. Ζ. Γιακουμής, Προϊστάμενος Υπηρεσίας Υγειονομικών υποθέσεων Ε.Ε.Σ.

Τής Διεθνούς Συναντήσεως μετέσχον επίσης, ενδιατώμενοι μετά τών ξένων εις τούς ξενοδόχους και

Έλληνες Έρυθροσταυρίται μαθηταί, 3 άρρενες και 4 θήλειαι.

Αί ομάδες έπισκέφθησαν άρχαιο-λογικούς χώρους (Ακρόπολιν, Μυκήνας, Επίδαυρον, Δελφούς, Τύμβον Μαραθώνος, Ίεράν Μονήν Δαφνίου, Σούνιον) Μουσεία (Αρχαιολογικόν, Βυζαντινόν, Δελφών κλπ.) μεγάλας Βιομηχανίας (Πειραικήν - Πατραϊκήν, Ίζόλα, Ναυπηγεία Έλευσίνος) Ιδρύματα Ε.Ε.Σ. (Νοσοκομείον Ε.Ε.Σ., Σχολήν Νοσοκόμων, Κέντρον αίμοδοσίας, Σταθμόν Πρώτων Βοηθειών, Ασκληπιείον Ε.Ε.Σ., Κέντρον Υγείας, Κεντρικά Γραφεία Ε.Ε.Σ. και Γραφεία Ε.Ε.Σ. Νεότητος) κατατοπισθείσαι επί του συντελούμένου έργου, μετέσχον θαλασσίας έκδρομής εις Τύραν, Πόρον, Αίγινα, παρηκολούθησαν παραστάσεις εις Ηρώδειον, χορούς Δώρας Στράτου, έπιδείξεις Πρώτων Βοηθειών και Οίκοι Νοσηλείας, όμιλίας περί Έρυθρού Σταυρού Νεότητος, άντήλλαξαν απόψεις επί του προγράμματος Έρυθροσταυρικής δράσεως και ώργάνωσαν «Εθνικές Βραδιές» με έθνικούς χορούς και τραγούδια.

Απαντες οι μετασχόντες έξεφράσθησαν ένθουσιωδώς δια την λαμπράν φιλοξενίαν του Ε.Ε.Σ., τό πλούσιον πρόγραμμα και την έγκαρδίαν άντιμόσφαιραν εις την όποιαν έξησαν κατά τό σύντομον διάστημα της ένταύθα παραμονής των, αί άναπτυχθείσαι δε μεταξύ των φιλικαί σχέσεις κατέδειξαν την δυνατότητα δημιουργίας άλλθώς φιλικών δεσμών μεταξύ τών διαφόρων χωρών υπό την σημαίαν και τά άνθρωπιστικά ιδεώδη του Έρυθρού Σταυρού, παρεχόντων την βάσιμον προσδοκίαν ένός καλλιτέρου μέλλοντος δι' όλόκληρον τόν κόσμον.

ΣΤ'. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΕΙΣ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΝ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Ο Ε.Ε.Σ. Νεότητος συμμετέσχε, κατόπιν προσκλήσεως του Ρουμανικού Έρυθρού Σταυρού, εις την ώργανωθείσαν υπ' αυτού έν Navodari και Praxona από 14 Ιουλίου έως 10 Αυγούστου 1976 Διεθνή Συνάντησιν μελών Έρυθρού Σταυρού Νεότητος, δια τετραμελούς ομάδος Έρυθροσταυριτών μαθητών, 2 άρρένων και 2 θηλέων, υπό την

Ἀρχηγίαν τῆς Διευθυντρίας Διεθνῶν Σχέσεων Ε.Ε.Σ. Δίδος Μαρίας Δεμερτζή.

Ἡ ὁμάς ἔτυχεν ἐγκαρδίου φιλοξενίας, ἐσημείωσε λαμπρὰν ἐπιτυχίαν καὶ ἐπέστρεψε μὲ ἀρίστας ἐντυπώσεις καὶ πλουσίαν ἐμπειρίαν ἐκ τῆς Διεθνούς ταύτης συναντήσεως.

Ζ'. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΕΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ὁ Ε.Ε.Σ. Νεότητος συμμετέσχε κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1975 - 1976 εἰς τὴν Διεθνή Ἐρυθροσταυρικὴν Κίνησιν, κατὰ τρόπον ἀντάξιον τῆς ἰδιαίτερας τιμητικῆς θέσεως, τὴν ὁποίαν ἀπὸ μακροῦ κατέχει εἰς τὸν τομέα τοῦτον τῆς Ἐρυθροσταυρικῆς δράσεως μεταξὺ τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν Νεότητος ὅλου τοῦ κόσμου, διὰ τῆς ἀποστολῆς εἰς τὰς διοργανωθείσας Διεθνεῖς Ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν Νεότητος Αὐστραλίας, Βενεζουέλας, Νέας Ζηλανδίας καὶ τὴν Μόνιμον Ἐκθεσὶν Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος τοῦ ἐν Γενεύῃ Συνδέσμου τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν ἐκθεμάτων, χαρακτηριστικῶν τῆς δραστηριότητος τῶν Ἑλλήνων Ἐρυθροσταυρικῶν μαθητῶν καὶ τῶν φυσικῶν καλλονῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν τῆς Χώρας, τὰ ὁποῖα προεκέλεσαν ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν καὶ συνέβαλον μεγάλως εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐν λόγῳ ἐκθέσεων.

Η'. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΡΥΘΡΩΝ ΣΤΑΥΡΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Κατὰ τὸ ἔτος 1976 ἐπισκέφθησαν τὰ Γραφεῖα τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος καὶ ἐνημερώθησαν περὶ τῆς λειτουργίας καὶ δραστηριότητος του :

α) Ὁ Κος Robert Dickie, εἰς ἐκ τῶν Ἀρχηγῶν τῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἰς τὴν Χώραν μας μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν.

β) Ἡ Κα Schwarz, τοῦ Αὐστριακοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος καὶ

γ) Ἡ Δις Susan Edwards, μέλος τοῦ Βρετανικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος.

Ἀπαντες ἐξεφράσθησαν κολακευτικώτατα διὰ τὸ ἐπιτελούμενον ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος ἔργον.

Θ'. ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ «ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΗΜΕΡΑΣ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ»

Τὴν 8ην Μαΐου 1976, «Παγκόσμιον Ἡμέραν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ», καθ' ἣν προεβλήθη τὸ σύνθημα «Ο ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΟΤΕ ΝΕΟΣ», ὁργανώθησαν εἰς τὰ σχολεῖα ὁλοκλήρου τῆς Χώρας, κατόπιν ὁδηγίων τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος καὶ εἰδικῶν ἐγκυκλίων τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Ἐκπαίδευσως, πανηγυρικοὶ τελεταὶ κατὰ τὰς ὁποίας Ἐκπαιδευτικοὶ Λειτουργοὶ καὶ Ἐρυθροσταυρικὴ μαθηταὶ ἐξῆραν τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ ἔργον τοῦ Μεγάλου ἀνθρωπιστοῦ καὶ Ἰδρυτοῦ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ΕΡΡΙΚΟΥ ΝΤΥΝΑΝ, τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας τοῦ Παγκοσμίου τοῦτου Ὁργανισμοῦ πρὸς τὴν Ἀνθρωπότητα καὶ διεδήλωσαν, διὰ πράξεων ἀλληλοβοηθείας, ἐπιδείξεως παροχῆς Πρώτων Βοηθειῶν, ἐκτελέσεως ἔργων κοινῆς ὠφελείας κλπ., τὴν σταθερὰν προσήλωσιν τῶν εἰς τὰ Ἐρυθροσταυρικὰ ἰδεώδη.

Ι'. ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ

ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς ἀπενεμήθησαν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποβληθεισῶν ἐκθέσεων τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Ἐκπαίδευσως :

α) Τὰ βραβεῖα τοῦ προκηρυχθέντος διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1975 - 1976 διαγωνισμοῦ Ἐρυθροσταυρικῆς δράσεως δραχμῶν 8.000, - εἰς τὰς διακριθείσας Ἐρυθροσταυρικὰς ὁμάδας 1) Δημ. Σχολεῖου Σταθμοῦ Καλονεροῦ Τριφυλίας - Α'. Βραβεῖον δραχμῶν 5.000, - καὶ 2) Δημ. Σχολεῖου Τσόπελα Πραμάντων Ἰωαννίνων - Β'. Βραβεῖον δραχμῶν 3.000, - Διπλώματα Τιμητικῆς Διακρίσεως εἰς τὰς Ἐρυθροσταυρικὰς ὁμάδας 45 Σχολεῖων, Ἐπαίνου 91 Σχολεῖων καὶ Εὐφήμες Μνείας 72 Σχολεῖων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Ἐπαρχιῶν, διὰ τὴν ἀναπτυχθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν Ἐρυθροσταυρικὴν δραστηριότητα κατὰ τὸ αὐτὸ σχολικὸν ἔτος.

β) Βραβεῖον ἐξ ἑνὸς ἐπιτοίχου μεταλλικοῦ σχολικοῦ φαρμακείου, μετὰ σχετικοῦ Διπλώματος, εἰς τὰς Ἐρυθροσταυρικὰς ὁμάδας 90 Σχολείων, διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1975 - 1976 λίαν ἱκανοποιητικὴν Ἐρυθροσταυρικὴν δραστηριότητα.

γ) Βραβεῖον ἐκ δραχμῶν 400, - μετὰ σχετικοῦ Διπλώματος εἰς 5 Σχολεῖα τῆς ὑπαίθρου, διὰ τὴν σημειωθείσαν ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὸ αὐτὸ σχολικὸν ἔτος ἀξιόλογον Ἐρυθροσταυρικὴν δράσιν.

2) ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Βραβεύσεως Λευκωμάτων σχολικῆς ἀλληλογραφίας σχολικοῦ ἔτους 1975 - 1976 ἀπενεμήθησαν 72 Α', 53 Β', καὶ 11 Γ'. Βραβεῖα εἰς 124 Σχολεῖα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Ἐπαρχιῶν, διὰ τὰ φιλοτεχνήματα ὑπὸ τῶν Ἐρυθροσταυρικῶν ὁμάδων τούτων Λευκώματα.

ΙΑ'. ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ ΔΡΑΣΕΩΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΛΕΥΚΩΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

Ἡ Ἐφορεία Ε.Ε.Σ. Νεότητος προεκήρυξε μεταξὺ τῶν Ἐρυθροσταυρικῶν ὁμάδων τῶν Σχολείων τῆς Χώρας :

α) Διαγωνισμὸν Ἐρυθροσταυρικῆς δράσεως, διὰ Βραβεῖον Α'. δραχμῶν 5.000, - Β'. δραχμῶν 3.000, - καὶ Γ'. δραχμῶν 2.000, -, πρὸς βράβευσιν ὁμάδων Ἐρυθροσταυρικῶν μαθητῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀναπτύξουν τὴν καλυτέραν Ἐρυθροσταυρικὴν δράσιν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1976 - 1977 καὶ

β) Διαγωνισμὸν Λευκωμάτων σχολικῆς ἀλληλογραφίας σχολικοῦ ἔτους 1976 - 1977.

ΙΒ'. ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ

Ὁ Ε.Ε.Σ. Νεότητος ἐν τῇ προσπάθειά του, ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν εὐρύτεραν διάδοσιν τῶν γνώσεων παροχῆς Πρώτων Βοηθειῶν καὶ Οἰκοὶ Νοσηλείας μεταξὺ τῶν Ἐρυθροσταυρικῶν μαθητῶν καὶ δι' αὐτῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Οἰκογένειαν, ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ» μὴνός Μαΐου 1976, ἐκδοθέντος εἰς 300.000, - ἀντίτυπα, πλήρη καὶ ἐκσυγχρονισμένον Πρακτικὸν Ὁδηγὸν Πρώτων Βοηθειῶν, μὲ στοιχεῖα ληφθέντα καὶ ἀπὸ παρόμοιων ὁδηγῶν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἐφοδιάσας οὕτω τοὺς Ἐκπαιδευτικοὺς Λειτουργοὺς καὶ Ἐρυθροσταυρικὰς μαθητὰς μὲ πολύτιμον βοήθημα διὰ τὴν διδασκα-

λίαν καὶ ἐκμάθησιν τῆς παροχῆς τῶν Πρώτων Βοηθειῶν.

Εἰς τὴν προσπάθειάν του μάλιστα ταύτην ἐπέτυχε καὶ τὴν ἀμέριστον συμπαραστάσιν τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 142831/3-12-76 Ἐγκυκλίου του πρὸς τοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῆς Ἐκπαίδευσως συνιστᾷ ἐκθύμως τὴν εὐρύτεραν δυνατὴν παρakoλούθησιν τῶν μαθημάτων Πρώτων Βοηθειῶν ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῶν Σχολείων ὁλοκλήρου τῆς Χώρας.

ΙΓ'. ΕΝΤΥΠΑ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Κατὰ τὸ σχολ. ἔτος 1975 - 1976 ἐξεντυπώθησαν ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος καὶ ἀπεστάλησαν δωρεὰν εἰς ὅλα τὰ Σχολεῖα τῆς Χώρας 251.006 ἐντυπα, διὰ τὴν καλυτέραν ὁργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν ὁμάδων Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος εἰς αὐτά.

ΙΔ'. ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ ΜΑΘΗΤΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ἰδιαίτερος συγκινητικὴ ὑπῆρξε ἡ συνεχισθεῖσα καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1976 ἡθικὴ καὶ ὕλική συμπαραστάσις τῶν Ἑλλήνων Ἐρυθροσταυρικῶν μαθητῶν, πρὸς τοὺς δεινοπαθοῦντας πρόσφυγας μαθητὰς τῶν Σχολείων τῆς μαρτυρικῆς Κύπρου, ἐκδηλωθεῖσα διὰ τῆς συγκεντρώσεως καὶ ἀποστολῆς πρὸς αὐτοὺς :

α) μέσῳ τοῦ Ε.Ε.Σ. 225 κόλλων μὲ καινούργη καὶ μεταχειρισμένον ἱματισμὸν, τρόφιμα, κλινοσκεπάσματα, σχολικὸν ὕλικόν καὶ παιγνίδια, συνολικοῦ βάρους 2.673, - χιλιogramμῶν καὶ 39.398, - δραχμῶν καὶ

β) ἀπ' εὐθείας 236 κόλλων μὲ εἰδη βοήθειας καὶ 57.350 δραχμῶν.

ΙΕ'. ΔΩΡΕΑΙ - ΔΙΑΝΟΜΑΙ

Κατὰ τὸ ἔτος 1976 μᾶς ἀπεστάλησαν παρὰ τῶν Ἑλλήνων Ἐρυθροσταυρικῶν μαθητῶν 566 κόλλα μὲ σχολικὸν ὕλικόν, παιδικὸν ἱματισμὸν, εἰδη Πρώτων Βοηθειῶν, τρόφιμα, παιγνίδια, ζαχαρωτὰ κλπ., συνολικοῦ βάρους 6.419,100/000 χιλιogramμῶν καὶ 28.639,90 δραχμαί, διανεμηθέντα εἰς ἀπόρους μαθητὰς Σχολείων ἐνδεῶν περιοχῶν τῆς Χώρας.

Ἀπεστάλησαν ἐπίσης ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν Ἑλλήνων Ἐρυθροσταυρικῶν μαθητῶν εἰς Σχολεῖα ἐνδεῶν περιοχῶν τῆς Χώρας, φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα, ἀπόρους οἰκογενεῖας κλπ. 791 κόλλα μὲ εἰδη βοήθειας καὶ 571.854,50 δραχμαί.

ΙΣΤ'. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΡΑΝΟΝ Ε.Ε.Σ.

Οἱ Ἐρυθροσταυρικὴ μαθηταὶ τῶν Σχολείων ὁλοκλήρου τῆς Χώρας συνέβαλον, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, μετὰ ζήλου εἰς τὴν ἐπιτυχὴ διεξαγωγὴν τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1976 διενεργηθέντος Πανελληνίου Ἐράνου τοῦ Ε.Ε.Σ., διὰ τῆς συμμετοχῆς τῶν εἰς τὰς Ἐραδικὰς Ἐπιτροπὰς καὶ τοῦ διαφωτιστικοῦ ρόλου τῶν εἰς τὰς οἰκογενεῖας τῶν.

ΙΖ'. ΕΤΑΡΕΣΚΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Ἡ Ἐφορεία τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος ἐκφράζει τὴν ἀπόλυτον αὐτῆς εὐαρέσκειαν πρὸς τὸ Προσωπικὸν τῶν Γραφείων Ε.Ε.Σ. Νεότητος, διὰ τὸν ἐπιδειχθέντα ζῆλον καὶ ἐργατικότητα ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν καθηκόντων του καὶ διὰς ἰδιαίτε-

ρως πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαρτίου 1977
Ὁ Πρόεδρος Ὁ Γεν. Γραμ. τῆς Ἐφορείας

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Πολλὰ εἶναι τὰ θύματα, κυρίως μεταξὺ τῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα, ἀπὸ ἀγνοια τοῦ σοβαροτάτου κινδύνου, περιεργάζονται ἐγκαταλελειμμένα πολεμοφόδια (χειροβομβίδες, νάρκες, κ.λ.π.). Γι' αὐτὸ τονίζομε καὶ πάλιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιεργάζονται τέτοια ἀντικείμενα, οὔτε ν' ἀφήνουν ἄλλους νὰ τὰ πλησιάζουν, ἀλλὰ μόλις τὰ ἀντικρύζουν, νὰ εἰδοποιῶν ἰμέσως τὴν πλησιέστεραν ἀστυνομικὴν ἢ στρατιωτικὴν Ἀρχήν.

★ ★

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ ΟΤΙ :

1) Πρέπει νὰ συμπληρωθῶν καὶ νὰ μᾶς σταλοῦν τὸ τ α χ ὕ τ ε ρ ο ν : τὸ Γενικὸν Δελτίον ἔγγραφῆς τοῦ σχολείου εἰς τὸν Ε.Ε.Σ.Ν. καὶ οἱ καταστάσεις ἔγγραφῆς Ἐρυθροσταυρικῶν.

2) Ἐπιστροφῆς φυλλαδίων Περιοδικοῦ γίνονται δεκτὲς μόνον μέχρι τέλους τοῦ ἐπομένου μηνός, δηλ. τῆς 15 Ἀπριλίου θὰ γίνωνται δεκτὰ μέχρι τέλους Μαΐου 1977.

3) Τὰ ἐμβάσματα διὰ τὸ Περιοδικὸν νὰ μὴ στέλνεται προσωπικῶς, ἀλλὰ ἀπροσώπως : α' Ἑλλήνων Ἐρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος, ὁδὸς Λυκαβηττοῦ 1.

4) Πρέπει νὰ στέλλεται εἰς τὰ γραφεῖα μας σύντομη περίληψις τῆς Ἐρυθροσταυρικῆς δράσεως τῶν μαθητῶν, διὰ νὰ δημοσιεύομε εἰς τὸ Περιοδικὸν καὶ νὰ ἐνημερώνομε σχετικῶς τὴν Γενεῇ.

5) Οἱ ἀποστέλλόμενες πρὸς δημοσίευσιν φωτογραφίαι νὰ ἀπεικονίζουσι Ἐρυθροσταυρικὴν δράσιν καὶ νὰ εἶναι ὅσο τὸ δυνατόν παραστατικότερες, ὥστε ἡ ἐπεξηγήσις νὰ εἶναι σχεδὸν περιττὴ καὶ τὰ πρόσωπα νὰ φαίνονται τελείως ἀπορροφημένα ἀπὸ τὴν ἐργασίαν, ποὺ ἐκτελοῦν.

ΟΔΗΓΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ

Εἰς τὸ τεῦχος Μαΐου 1976 δημοσιεύεται ὁλόκληρον τὸ βιβλίον «Πρακτικὸς Ὁδηγὸς Παροχῆς Πρώτων Βοηθειῶν». Τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον γιὰ κάθε οἰκογένεια. Πωλεῖται στὰ γραφεῖα τοῦ «Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος». Τιμὴ τεύχους δρχ. πέντε (5).

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΤΟ ΜΑΡΜΑΡΩΜΕΝΟ ΚΑΡΑΒΙ

Στην Κέρκυρα, κάτω από το βουνό του Παντοκράτορα, αντικρύ στο μοναστήρι της Παλιοκαστρίτσας, είναι στην άκρη του πελάου ένα καράβι μαρμαρωμένο με τὰ κατάρτια του κι όλα τὰ ξάρτια του. Αυτό ήταν καράβι Άλτζερνίκο κ' έρχόταν νά κουρσέψει τὸ μοναστήρι.

Σὰν τὸ εἶδαν ἀπὸ μακριὰ οἱ καλόγεροι, βγήκανε καὶ τ' ἀγνάντευαν, κι ὁ ἡγούμενος εἶπε :

— Θεέ μου, ἂν αὐτὸ τὸ καράβι ἔρχεται γιὰ καλὸ, καλῶς νά 'ρθεῖ ἂν γιὰ κακὸ, μάρμαρο ἐκεῖ νά μείνει.

Κι ὁ Θεὸς τὸν ἔκουσε κ' ἐμαρμάρωσε τὸ καράβι καὶ στένεται ἐκεῖ ἀπὸ τότε.

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΤΟΥ ΥΜΗΤΤΟΥ

Κάτω ἀπ' τὴ βορινὴ κορφή τοῦ Ὑμηττοῦ, στὴν ἀνατολική ράχη, εἶναι μιὰ σπηλιά πού λέγεται «σπηλιά τοῦ λιονταριοῦ». Σ' αὐτὴ κατοικοῦσε τὸν παλιὸ καιρὸ ἓνα φοβερὸ λιοντάρι πού 'φερνε καταστροφὴ γύρω. Ἀπ' αὐτὸ ἐμποδίζονταν οἱ χριστιανοὶ νὰ πηγαίνουν στὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου Νικολάου πού εἶν' ἐκεῖ, δυτικὰ ἀπ' τὴν Κάντζα. Κ' ἡ ἐκκλησιά ἔμεινε ἔρημη κι ἀλειτούργητη πολλὰ χρόνια.

Μιὰ φορὰ, τὴν παραμονὴ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, φάνηκε ὁ Ἅγιος σὲ πολλοὺς χωριάτες στὸν ὕπνο τους καὶ τοὺς εἶπε νὰ πᾶνε τὸ πρωὶ ἄφοβα στὴν ἐκκλησιά. Καὶ πραγματικῶς, ἐπῆγαν.

Τὸ λιοντάρι, ὅταν μαζεύτηκαν στὴν ἐκκλησιά, ὤρμησε καταπάνω νὰ τοὺς φάγει. Ἀλλὰ μόλις ἔφτασε μπροστὰ στὴν ἐκκλησιά, βγήκε ἀπὸ μέσα ὁ Ἅγιος καὶ τὸ χτύπησε δυνατὰ καὶ τὸ μαρμάρωσε. Κ' ἔτσι μαρμαρωμένον εἶν' ἐκεῖ ὡς τὰ τώρα.

Η ΛΙΘΩΜΕΝΗ ΓΡΙΑ

Μιὰ γριά τσοπάνισσα ὑπόφερε πολὺ ἀπ' τὸ χειμῶνα· ἅμα πέρασε ὁ Μάρτης, πού ἀπ' ὅλους τοὺς μῆνες φοβόταν περισσότερο, δὲ μπόρεσε νὰ κρατηθεῖ ἀπ' τὴ χαρὰ τῆς καὶ τὴν τελευταία μέρα φώναζε : «Πρίτς, Μάρτη μου! τὰ ξεχειμάσα τὰ κατσικάκια μου!»

Θύμωσε ὁ Μάρτης πολὺ γιατί τὸν περιέλασε ἡ γριά, καὶ γύρεψε δανεικὰ δυὸ μέρες ἀπὸ τὸ Φλεβάρη (γι' αὐτὸ τὸν λένε καὶ Κουτσοφλέβαρο). Ἐκανε λοιπὸν αὐτὲς τὶς ἡμέρες βαρὺ χειμῶνα κι ἀνάγκασε

τὴ γριά νὰ χωθεῖ κάτω ἀπὸ τὸ κακάβι τῆς γιὰ νὰ μὴν ξεπαγιάσει.

Καὶ σήμερα ἀκόμα φαίνονται στὸ βουνό, παραπάνω ἀπ' τὸ Φραγκόβρυσο τῆς Ἀρκαδίας, καὶ τὸ κακάβι τῆς γριάς καὶ τὰ κατσικάκια τῆς λιθωμένα.

ΤΟ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ

Κοντὰ στὸ Μυστρά, σὲ μιὰ ψηλὴ θέση πού 'χει ἀπὸ κάτω ὅλο τὸν κόσμο τῆς Σπάρτης, ἦταν ἓνα μεγάλο κυπαρίσσι, τὸ μεγαλύτερο κυπαρίσσι τοῦ κόσμου. Τώρα δὲν ὑπάρχει πλέον. Εἶναι λίγα χρόνια πού κάποιος κακὸς ἄνθρωπος εἶχε ἀνάψει φωτιά ἐκεῖ κοντά, καὶ δὲν ἐπρόσεξε κι ἀνάψε τὸ κυπαρίσσι καὶ κάηκε.

Αὐτὸ τὸ κυπαρίσσι ἔχει τὴν ἱστορία του. Ἐπὶ Τουρκίας ἓνας πασὰς πῆγε σ' αὐτὴ τὴ θέση νὰ διασκεδάσει. Ἐβαλε καὶ τοῦ 'ψησαν ἓνα σφαχτὸ καὶ κάθησε κ' ἔφαγε. Εἶχε μαζί του κ' ἓνα βοσκό, ἓνα παλικάρι χριστιανόπουλο καὶ τὸν ὑπηρετοῦσε. Γιὰ μιὰ στιγμή τὸ παιδί ἔριξε μιὰ ματιά καὶ παρατήρησε κείνο τ' ὄραϊο θέαμα, τὸν κάμπο μὲ τίς πρασινάδες καὶ τ' ἄφθονα νερά, καὶ τὰ βουνὰ τριγύρω· τὸ 'πιασε παράπονο κι ἀναστενάξε. Τὸ εἶδε ὁ πασὰς καὶ τὸ ρωτάει:

— Μωρὲ Ρωμιέ, τί ἔχεις κι ἀναστενάξεις;

— Τί νά 'χω, πασὰ μου; Συλλογίζομαι πὼς ὅλ' αὐτὰ τὰ μέρη ἦταν δικὰ μας μιὰ φορὰ καὶ μᾶς τὰ πήρατε. Μὰ λένε τὰ χαρτιά μας κ' ἔχω ἐλπίδα στὸ Θεό, πὼς μὲ καιρὸ πάλι δικὰ μας θὰ γίνουν.

Ὁ πασὰς θύμωσε. «Μωρὲ τί τσαμπουγνᾶς αὐτοῦ!» τοῦ λέει· κι ἀρπάζει τὴν ξύλινη σούβλα πού 'χανε ψήσει τ' ἄρνι καὶ τὴν καρφώνει στὴ γῆ.

— Νά, τὸ βλέπεις αὐτό; λέει. Ἄν αὐτὸ τὸ ξερό παλούκι βγάλει κλαριά, τότε νά 'χετε ἐλπίδα πὼς θὰ ξαναπαίρετε πίσω αὐτὰ τὰ μέρη.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ σούβλα ρίξωσε στὴ γῆ καὶ ξαναβλάστησε καὶ φούντωσε καὶ θέριψε, κ' ἔγινε τὸ περήφανο κυπαρίσσι, πού γνωρίσαμε. Κ' ἐπειδὴ ὁ πασὰς ἔχωσε στὴ γῆ τὴ σούβλα ἀπὸ τὴ μύτη, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν κορφή, ἔβγαλε τὸ κυπαρίσσι τὰ κλαδιά του πρὸς τὰ κάτω· ἔγινε θηλυκὸ κυπαρίσσι.

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΙΜΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΖΩΗΣ

Τὸ αἷμα δὲν παρασκευάζεται μὲ καμιὰ μέθοδο, οὔτε πωλεῖται σὲ κανένα φαρμακεῖο, οὔτε ἀντικαθίσταται μὲ ἄλλες οὐσίες.

Προσφέρεται μόνον ὡς αἷμα ἀπὸ ἄνθρωπο σὲ ἄλλον ἄνθρωπο.

Τὸ αἷμα εἶναι μέσον μεγάλης θεραπευτικῆς ἀξίας καὶ τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀντικαταστήσει.

Γινῆτε ἐθελονταὶ αἱμοδότηι, ἔστω γιὰ μιὰ φορὰ.

Δώστε λίγο αἷμα. Σώζετε μιὰ ζωή!...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Βοήθεια εἰς σεισμοπλήκτους καὶ ἐνδεεῖς
Help to the needy

Βοήθεια εἰς Κοινότητα καὶ σχολεῖα
Health in the Home

Ε.Ε.Σ.Ν. 90ῶν Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν
Juniors of the 90th Elem. School of Athens

Ε.Ε.Σ.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Ἀργοστολίου Κεφαλληνίας
Juniors of the 2nd Elem. School Argostoli Kefallinia

Ε.Ε.Σ.Ν. Μικτοῦ Γυμν. Τερψιθέας Γλυφάδας
Juniors of the high School Terpsithea Glyfada

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Καστανούσσης Σιντικής
Juniors of Elem. School Kastanoussa Sintiki

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Ἐλάτειας Φθιώτιδος
Juniors of Elem. School Elateia Fthiotis

Ε.Ε.Σ.Ν. Α' Γυμν. Θηλέων Ρεθύμνου
Juniors of the Α' high School for girls Rethimnon

Ε.Ε.Σ.Ν. 1ου Δημ. Σχολ. Φιλιατρῶν
Juniors of the 1st Elem. School Filiatra

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Σακτουρίων Ρεθύμνης
Juniors of Elem. School Saktouria Rethimnon

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟΙ ΑΝΤΙΑΛΛΟΙ

(Συνέχεια από τη σελίδα 8)

«Ω Πάσχα τὸ μέγα καὶ ἱερώτατον, Χριστέ, δίδου ἡμῖν ἐκτυπώτερον Σοῦ μετασχεῖν ἐν τῇ ἀνεσπέρῳ ἡμέρᾳ τῆς Βασιλείας Σου!»

Πιστὸς γνήσιος καὶ φλογερὸς πατριώτης ὁ Παλαμᾶς, συγκινήθηκε ἀπὸ τὸ Θεῖο Δράμα, ἔγραψε πολλοὺς στίχους γι' αὐτὸ κ' ἐξύμνησε τὸ θρίαμβο τοῦ Ἀναστημένου Χριστοῦ, συνδέοντάς τον μὲ τὴν εὐχὴ νὰ γιορτάσει παρόμοιο θρίαμβο κ' ἡ Ἑλλάδα μας:

«Δράμα καὶ θάμα τ' Ἀπριλιοῦ, γιορτὴ καὶ τοῦ Κυρίου,
Λαμπρή,
μυστικὸ ρόδο ποὺ οἱ σκληροὶ γεννοῦν τοῦ μαρτυρίου
Σταυροί,
χαρὰ τῶν ἁδολων καρδιῶν καὶ τῶν ὀλοόσπρων
[κρίνων,
Λαμπρή,
βόηθα τὴ δόξα του ξανὰ τὸ Γένος τῶν Ἑλλήνων,
νὰ βρεῖ!...»

ΠΑΝ

ΤΟ ΑΥΤΟ ΤΗΣ ΦΡΑΓΚΟΚΟΤΑΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 9)

τρία ἄρνια τῆς σούβλας ποὺ ψηφόντανε στὴν αὐλὴ, δὲ λέγεται. Ἦτανε μαζεμένο ἐκεῖ τὸ συγγενολοὶ καὶ μερικοὶ γειτόνοι, κάπου εἴκοσι ἄνθρωποι. Καὶ δὲν τσουγκρίσανε μὲ τὸ παιδί μιά μόνο φορά. Μερικοὶ χαλάσανε τρία-τέσσερα αὐγά! Κανεῖς ὅμως δὲ μπόρεσε νὰ τὸ νικήσει. Μέναν ὅλοι κατάπληκτοι, δὲν ἔβλεπε πῶς εἶχε γίνεῖ αὐτὸ τὸ ἀπίστευτο.

Ἐνα ἀγόρι πῆγε κι ἔφερε ἀπὸ τὸ σπῆτι ἕνα αὐγὸ ποὺ μ' αὐτὸ τὴ νύχτα, τὴν ὥρα τῆς μαγεϊρίτσας, ἔσπασε ὅλα τ' ἄλλα τῆς φαμελιάς του. Χτύπησε ὀρμητικὰ ἐκεῖνο τῆς Ρίτσας, σίγουρο πῶς θὰ τὴ νικήσει. Ὅταν εἶδε τὴν καταστροφή, δὲ μπόρεσε νὰ κρατηθεῖ. Ἐβλεπε τὰ κλάματα. Καὶ τί δὲν ἔκαναν οἱ μεγάλοι γιὰ νὰ τὸ παρηγορήσουν! Αὐτὸ, πνιγμένο ἀπὸ τ' ἀναφυλλητὰ, σπάραζε σὰ νὰ τὸ χανε λαβῶσει βαριά.

Τότε ἡ Ρίτσα ἔκανε μιά χειρονομία ποὺ ξάφνιασε τὴ συντροφιά καὶ τῆς ξανάδωσε τὸ χαμένο κέφι: Πλησίασε τὸ παιδί μ' ἕνα κἀνιστρο γεμάτο ἀπὸ τ' αὐγά ποὺ ἔκερδισε, τὸ χάιδεψε καὶ τοῦ τὸ χάρισε λέγοντας:

— Πάρ' τα, δικά σου. Καὶ τοῦ χρόνου!

Χειροκρότησαν ὅλοι, γαλήνεψε κάπως ὁ νικημένος, ἀλλὰ δὲν καταδέχτηκε νὰ τὰ κρατήσει. Εἶπε μόνο πεισματικά:

— Τοῦ χρόνου δὲ θὰ ἴδεις ἀπὸ μένα τέτοια χαρὰ. Ὅρκιστῆκα νὰ μὴν ξανατσουγκρίσω ποτέ μου αὐγὸ.

ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

διασκεδάστε σχεδιάζοντας

...καὶ
στεῖλτε μας
αὐτὴ τὴ σελίδα

Ἔνας ἀπὸ τοὺς

καλλιτέχνες-σύμβουλους τῆς Σχολῆς
ABC θὰ σᾶς πῇ ἂν ἔχετε ταλέντο γιὰ τὸ σκέδιο.

Μὰ βέβαια! Πάρτε ἕνα μολύβι, ἕνα μαρκαδόρο, δὲν ἔχει σημασία, καὶ σχεδιάστε αὐτὸ τὸ σκυλάκι, σ' αὐτὴ τὴ σελίδα. Σημασία δὲν ἔχει ἡ ἐπιτυχία ἀλλὰ ἡ προσπάθεια. Ἀκόμη κι' ἂν δὲν κάνετε ἕνα ἀριστοῦργημα, ἕνας ἀπὸ τοὺς καλλιτέχνες-σύμβουλους τῆς ABC, θὰ σᾶς στείλῃ πίσω τὸ σκεδῖό σας μὲ τὰ σχόλιά του, τὶς συμβουλές του καὶ ἐπεξηγηματικὰ σκίτσα ποὺ θὰ ἀποτελέσουν γιὰ σᾶς μιά πολυτίμη ἐμπειρία. Θὰ ἐσῶκλεισθῃ πλήρῃ στοιχεῖα γιὰ τὴν καινούργια μέθοδο ABC Σχέδιο-Ζωγραφικῆς. Ὅλα αὐτὰ, βεβαίως, δωρεὰν καὶ χωρὶς καμμιὰ ὑποχρέωση ἐκ μέρους σας. Ἄν θελήσετε, ἡ μέθοδος αὐτὴ θὰ σᾶς βοηθήσῃ, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ ἐρασιτεχνικὸ «σχεδιάκι» νὰ προχωρήσετε στὸ καλοφτιαγμένο σκίτσο μὲ τὴ γερὴ δομῇ. Ὑστερὰ θὰ ἀσχοληθῆτε μὲ τὴν τεχνικὴ τῶν ἄλλων μεθόδων ζωγραφικῆς ποὺ θὰ σᾶς ἐνθουσιάζουν: τὸ κάρβουνο, τὸ παστέλ, τὴν πένα, τὴν νερομπογιὰ, τὴν ἀκουαρέλλα, τὸ γκουάς, τὸ λάδι κλπ. Καὶ τὸ σκεδῖό θὰ γίνῃ, πολὺ γρήγορα, ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς σας. Ἐλᾶτε! Θάρρος! Σχεδιάστε γρήγορα καὶ στεῖλτε μας αὐτὴ τὴ σελίδα.

Γιὰ νὰ λάβετε ΔΩΡΕΑΝ εἰκονογραφημένο τεῦχος ἐσῶκλειστε δρχ. 5 σὲ γραμματόσημο γιὰ ἔξοδα.

ΟΝΟΜΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Τ.Τ. ΤΗΛ.
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΗΛΙΚΙΑ

Ἔχετε γράψῃ ἄλλῃ φορὰ στὴν ABC: Ναι ☐ Ὁχι ☐

Σχολὴ **ABC** Σχεδίου-Ζωγραφικῆς
ΑΘΗΝΑΙ: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 10, Τηλ. 3617 811
ΘΕΣΣ/ΚΗ: ΤΕΙΜΙΣΚΗ 68, Τηλ. 232.370

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Βυθίζει ὁ ἥλιος στὰ γλαυκὰ νερά,
τὰ ρόδα του σκορπίζοντας στὴ δύση.
Ἡ πόλη ἢ βουερὴ εἶν' ἀριστερά,
δεξιὰ ἢ πλατεῖα, ἡ ἀπέραντη εἶναι
[Φύση.

Σαλεύουνε τῶν δέντρων τὰ κλαδιὰ
λικνιστικὰ στὸ φύσημα τοῦ ἁέρα.
Πλῆθος πουλιὰ γυρνώντας στὴ φωλιὰ
μελωδικὰ ἀνυμνοῦν τὸν Θεῖο Πατέρα.

Τὰ νυχτολούουδα μὲ μύρα ἀχνὰ
τὸν θυματίζουν. Δυὸ μικρὰ παιδάκια
ἀμέριμνα στὴν ἀκροθαλασσιὰ
πετοῦν στὸ πρᾶο κύμα λιθαράκια.

Ὡρα γλυκεῖα τῆς δύσης. Εἶναι ἡ γῆ
γαλήνια, καὶ ξεκούραστὴ ἀνασαίνει,
κι ἀπάνω ἐκεῖ στοῦ λόφου τὴν κορφή
τῆς ἐκκλησιᾶς τὸ σήμαντρο σημαίνει.

Ὅλα τὰ πάντα κάτω ἐκστατικὰ
τὸν Πλάστη εὐχαριστοῦνε κι ἀνυμνοῦνε
μὲ λόγια ἀμίλητα καὶ μυστικὰ
μαζὶ μ' ἀγγέλους, ποὺ ψηλὰ ἀγρυπνοῦνε.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΝΤΕΡΙΝΕΒΗ

Α' Γυμν. Θηλέων
Ἡράκλειον Κρήτης

★ ★

ΑΝΟΙΞΗ!

Γαλάζιος εἶν' ὁ οὐρανός,
ὁ ἥλιος μᾶς γελάει
κ' ἡ Ἀνοιξή, ἡ καλὴ κυρά,
μᾶς γλυκοχαιρετάει.
Τὰ λουλουδάκια ἀνθίσανε
στοὺς κήπους, στὰ λιβάδια,
τ' ἀηδόνια ἀσύγκριτους σκοποῦς
ταυριάζουνε τὰ βράδια.
Τρέχουνε γάργαρα νερά,
τ' ἄρνια χοροπηδοῦνε
κι ὅλα τὰ πάντα χαίρονται,
κι ὅλα τὰ πάντα ὑμνοῦνε
Ἐκεῖνον ποὺ σταυρώθηκε,
μὰ κι ἀναστῆθη, μόνο
γιὰ νὰ γλυτώσῃ ὁλόκληρο
τὸν κόσμον ἀπὸ τὸν πόνον,
νὰ χύσει φῶς στὴ σκοτεινιά,
νὰ λιώσῃ καὶ τὰ χιόνια,
νὰ κάνῃ καθεμία ψυχὴ
νὰ ἔχει Ἀνοιξὴν αἰώνια!

ΖΩΗ ΒΓΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
Ε' τάξ. 76 Δημοτικῶ
(Ἄνω Πετράλωνα)

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

Ὁ δάσκαλος στὸ μαθητὴ:

—Κλίνει μου τὸ παράθυρο.
—Μὰ εἶναι κλειστό, κύριε.

★

—Ὁ παιδί μου! λέει ὁ πατέρας,
πάλι δὲν προβιάστηκες; Σοῦ ἔχα
ὑποσχεθεῖ πῶς ἂν προβιαζόσουν,
θὰ σοῦ χάριζα ποδήλατο. Τί ἔκανες
σ' ὅλη αὐτὴ τὴ σχολικὴ περίοδο;
—Μάθαινα ποδήλατο.

Ε. ΚΡΑΤΣΑΣ

Καλλιθέα, Ἀθῆναι.

★ ★

1) —Ὡστε εἶναι τῆς μόδας αὐτὸ
τὸ ὕψασμα;

—Τῆς τελευταίας μόδας, κυρία μου.

—Μήπως τὰ χρώματά του ξεθω-
ριάζονε στὸν ἥλιο;

—Τί λέτε; Δύο χρόνια εἶναι στὴ
βιτρίνα καὶ δὲν ἔπαθε τίποτα.

★

2) Ἡ γυναῖκα παραπονεῖται στὸν
σύζυγο:

—Μόλις ἕνα μῆνα ἔχουμε παν-
τρεμένον, καὶ ἔρχεσαι στὸ σπῆτι
ὅταν λαλεῖ ὁ πετεινός.

—Ἐχεις δίκιο, καλὴ μου, Αὐτὸ
δὲν θὰ ξαναγίνει.

—Μοῦ τὸ ὑπόσχεσαι;

—Ἐχεις τὸ λόγο μου. Αὐριο
θὰ σφάζω τὸν πετεινό!

★

3) —Φαίνεται φοβερὰ κακόνε-
φος. Τί ἔχεις;

—Μάλωσα μὲ τὴ γυναῖκα μου
καὶ ὀρίστηκα νὰ μὴ μοῦ μιλήσῃ
ἐπὶ ἕνα μῆνα...

—Κι αὐτὸ σὲ στενοχωρεῖ;

—Ναί, γιατί ὁ μῆνας τελειώνει
αὐριο!

ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΒΑΣΙΛΑΚΗ

Α' Λυκείου Νάξου.

★ ★

—Μπαμπά, λέει ὁ Τότης στὸν
πατέρα του, πρέπει νὰ με τιμωρήσῃ
ὁ δάσκαλος, γιὰ κάτι ποὺ δὲν
ἔκανα;

—Ὁχι, βέβαια, παιδί μου!

—Ἐ, λοιπόν; ὁ δάσκαλος με τι-
μώρησε γιατί δὲν ἔβλεπα τὰ προβλή-
ματά μου!...

★

Στὴν κλινικὴ:
—Ἐσᾶς ποῦ σᾶς ἔκαναν ἐγγεί-
ρηση;

—Δὲν ξέρω. Μὲ εἶχαν κοιμίσει
καὶ δὲν εἶδα.

ΚΩΝΣΤ. ΓΚΑΒΕΡΑΣ

Α' Λυκείου Εὐπαλίου

★ ★

—Λοιπόν, δὲ μαγειρεύω καλὰ;
—Ἀκούς λέει!... Περὶφημα!...

—Ποιὸ φαγητὸ λοιπόν, σοῦ ἄρε-
σε περισσότερο σήμερα;

—Οἱ... σαρδέλλες τοῦ κουτιοῦ.

ΣΑΣΑ Ι. ΠΟΡΡΟΥ

ΣΤ' Δημ. Ἐλλάτεια Λοκρίδος

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

	1	2	3	4	5	6	7	8
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

- Μεγάλος ἀρχηγὸς τῶν Βησιγότ-
θων τὸν 5 μ.Χ. αἰώνα.
- Τὸ σύνολο τῶν ζωϊκῶν εἰδῶν
τῆς γῆς (δηλ.).
- Εἶναι οἱ ἄλπει.
- Συνεχόμενα στὸν... Βίσμαρκ -
Αἰγυπτιακὴ θεοῦ.
- Δὲν εἶναι σταθερό.
- Ἀρχαῖα, εὐκολότερου - Ὑπαρ-
ξῆ.
- Ὅρος τῆς Θεσσαλίας - Ἀριθμη-
τικὸ (οὐδ.).

ΚΑΘΕΤΩΣ

- Λέγεται καὶ τώρα.
- Πόλη στὴ Θεσσαλία (γεν.).
- Ὁχι νόστιμος.
- Αἰσθητικὸ ὄργανο (καθαρ.) -
Πρόθεση.
- Προστατικὴ σχετικὴ μὲ τὰ μά-
τια.
- Τὸ εἶπε ὁ Γαβριὴλ στὴν Παναγία.
- Ἐνδυμα καλοῦργου (καθαρ.).
- Ἀρθρο δημοτικῆς - Δείχνη.

ΚΩΝΣΤ. ΓΚΑΒΕΡΑΣ

Γυμν. Εὐπαλίου

ΣΤΗΝ ΣΦΙΓΓΑ ΤΩΝ ΠΑΓΩΝ

Μυθιστόρημα

9

Σ' ένα όροπέδιο που ήτανε πολύ κοντά μας στήσαμε σκηνές και μέσα σ' αυτές βάλουμε όπως-όπως τὰ κρεβάτια. Ένω εργαζόμαστε όλοι άσταμάτητα, ο Γκύ κι ο υποπλοίαρχος συζητούσαν για τόν τρόπο που θά γινόταν ή κατέλκυση του καραβιού, που ήτανε σέ 30 μέτρων ύψος, και για νά κατελκυστεί έπρεπε νά πέσει σέ μιá κοίτη σκαμμένη στην δυτική μεριά του όγκόπαγου. Πρόσταξε ο Γκύ ν' άρχισει τó σκάψιμο του πλωτού παγόβουνου. Είπα πλωτού, μά ήτανε τάχα, άφου δέν έσάλευε;

Φτάσαμε κατακουρασμένοι στην 28 'Ιανουαρίου. Είχαν τελειώσει οί δουλειές κ' είχε έτοιμαστεί τó αύλακι που χρειαζότανε για τήν κατέλκυση. 'Ο πλοίαρχος πρόσταξε άνάπαυση γενική κ' έδωσε στόν καθένα μας διπλή μερίδα φαγιού και πιστού. Τήν άλλη μέρα όρισε τις θέσεις μας, έβαλε άντρες νά τοποθετήσουν τούς κυλίνδρους που θά διευκολύνανε τó σκάφος νά γλιστρήσει, κι άλλους που νά δένανε τ' άπαραίτητα σκoiνιά. 'Αφού τσιμπήσαμε κάτι κι ήπιαμε, κι ευχθήκαμε για τήν έπιτυχία του σκοπού μας, ριχήκαμε στη δουλειά, όμως άξαφνα κραυγές φρίκης άκούστηκαν. Είχε φύγει ένα μεγάλο κομμάτι του όγκόπαγου από κεί που 'χαμε σκάψει, ο «'Αλμπρανος» είχε έκτοπιστεί, κι — άλίμονο! — κατόακυλούσε! Δυό ναύτες που βρισκότανε στό κατάστρωμα προσπάθησαν νά πηδήσουν, αλλά δέν πρόφτασαν. 'Η δίνη τούς είχε πιά παρασύρει! Και τó καράβι μας καταποντιζότανε δημιουργώντας μέ τόν όγκο και τó βάρος του ένα τεράστιο τρομακτικό συντριβάνι.

Τίποτα πιά δέν είχε άπομείνει από τó πλοίο μας! 'Η καταστροφή μās είχε παραλύσει. Στεκόμαστε άλαλοι, άσάλευτα. 'Ο πάντα τόσο άπαθής υποπλοίαρχος είχε δακρύσει. Συλλογιζότανε τούς άγαπημένους του ναυτες που χάθηκαν, τόν «'Αλμπρανο», όλων μας τή μοίρα... Μετά τή βουβαμάρα τó πλήρωμα ξέσπασε σέ γοερές κραυγές. Μερικοί λέγανε πώς θά ήτανε πιό καλά νά είχανε πάει στό βυθό τής θάλασσας μαζί μέ τó καράβι! 'Αλλά δέν άργησε νά υπερισχύσει τó αίσθημα τής αυτοσυνηρησεως. 'Ενας έδωσε τó σύνθημα κι άκολούθησαν όλοι οί άλλοι: «'Εμπρός! Στη βάρκα!» Σάν μανιασμένοι όρμήσανε κατά κεί που βρισκότανε ή τελευταία έλπίδα. Πώς θά χωρούσαν όμως τόσο άνθρωποι; Τρέξαμε νά τούς στα-

ματήσουμε ο Γκύ, ο Βέστ, ο ναύκληρος κι εγώ μέ τὰ πιστόλια στά χέρια. «Πίσω ναύτες!» έκραξε ο πλοίαρχος. Κι ο Βέστ πρόσθεσε: «Πίσω, είδαλλιώς θά σκοτωθεί όποιος προχωρήσει!» Μά πού ν' άκούσουν εκείνοι οί τρελοί! Κι όπως ένας έτρεχε, χτυπήθηκε από τόν υποπλοίαρχο και χάθηκε στό βυθό. 'Ωστόσο δέν παραδειγματίστηκαν οί άλλοι. Προχωρούσαν. 'Ομως δέν έπρεπε νά τούς άφήσουμε νά πάρουνε τή βάρκα, που μόνο 10 - 12 χωρούσε, και νά εγκαταλείψουν τούς άλλους στό παγόβουνο. Καθώς πλησιάζαν σ' αυτή, πυροβόλησε ο ναύκληρος κ' έριξε έναν μούτσο. Τότε πρόβαλε ο Πέτερς, που βρισκότανε στην αντίθετη πλευρά. «Έβαλε στην πλώρη τó ένα από τὰ δυνατά του χέρια και μέ τó άλλο έγνεψε στούς ξεαλλους νά σταματήσουν. 'Εναν που δέν θέλησε νά σταματήσει, τόν άρπαξε και τόν πέταξε μακριά. Θά πνιγότανε σίγουρα, άν δέν προλάβαινε ο ίδιος νά τρέξει και νά τόν κρατήσει. 'Υστερα από αυτό μέιναν όλοι άσάλευτα.

Πλησιάζαμε στη βάρκα. 'Ο πλοίαρχος, που ως τότε σώπαινε, είπε ξαφνικά: «Θά 'πρεπε νά σās φερθώ σά νά 'σαστε έγκληματίες, όμως σās συγχωρώ, γιατί σās θεωρώ παράφρονες. 'Η βάρκα τούτη άνήκει σ' όλους μας. Με τί δικαίωμα θέλετε νά τήν κάνετε δική σας; Είν' ο ίδιος ο «'Αλμπρανος» ή βάρκα, κ' εγώ ο καπετάνιος της. 'Αλίμονο σ' όποιον δέ θά μέ υπακούσει! Γυρίστε άμέσως στις σκηνές σας. Μόνο ο Πέτερς νά μέινει έδω». Φύγανε μέ τó κεφάλι κατεβασμένο, πήγανε στό όροπέδιο και σκορπίσανε τριγύρω.

'Ο Γκύ, όταν μέίναμε μόνοι, είπε πώς έπειδή δέν ήταν δυνατό νά μās πάρει όλους ή βάρκα, έπρεπε νά όριστουνε μέ κλήρο όσοι θά τήν χρησιμοποιούσαν. «'Ακόμα κ' εγώ, πρόσθεσε, θά μπώ μόνον άν ή τύχη μ' εύνοήσει». — «Πρέπει νά 'χουμε τó νου μας στις προμήθειες» είπε ο Βέστ. «Προπάντων στά βαρέλια του ούίσκου και του ρακιού».

— «'Αλίμονο άν μεθύσουν», έκανα εγώ. — «Τώρα, πρέπει νά σκάψουμε σπηλιές μέσ στό παγόβουνο», πρότεινε ο ναύκληρος. — «Σωστά», άποκρίθηκε ο υποπλοίαρχος. — «'Αν ή βάρκα μās χωρούσε μαζί μέ μερικά τρόφιμα, θά τραβούσα κατά τó βοριά», είπε ο Γκύ σιγά, σά νά μονολογούσε.

— «Κατά τó βοριά; τόλμησα νά παρατηρήσω. Μά θά πηγαίναμε κόντρα στόν άνεμο και τó ρεύμα; Δέ θά ήταν προτιμότερο νά τραβήξουμε προς νότον;» — «Πρός νότον;» έκανε ο πλοίαρχος κοιτάζοντάς με κατάματα. — «Μάλιστα, άποκρίθηκα, γιατί άν δέ σταματούσε, ο όγκόπαγος θά 'φτανε σέ κάποια στεριά κατά τó νοτιά. Γιατί λοιπόν νά μήν κάνει ή βάρκα μας ό,τι θά 'κανε αύτός;». Σώπασαν όλοι. 'Αργότερα έγινε μιá σύσκεψη που κράτησε ώρες. 'Αποφασίστηκε τελικά νά ξεχειμωνιάσουμε εκεί, πάνω στόν πάγο, έστω κι άν τó παγόβουνο έμελλε νά γίνει πλωτό. Κι άμέσως άρχισαν οί σχετικές προετοιμασίες. Πήγαμε στις σκηνές, άφήνοντας τó γενναίο Πέτερς νά φρουρεί τή βάρκα.

Είχα ξαπλώσει, όταν μιá δόνηση δυνατή μ' έκανε νά πεταχτώ άπάνω. Τ' είχε συμβεί; Μήπως μιá νέα βουτιά του παγόβουνου; 'Ετρεξα κοντά στούς άλλους και στό παγερό γαλαζωπό φώς τής πολικής νύχτας είδα έναν άλλο πλωτό όγκόπαγο, που είχε συγκρουσθεί μέ τó δικό μας και τόν είχε

άναγκάσει νά... σαλπάρει τραβώντας κατά τó νοτιά!

10

Σερνόμαστε προς τόν Πόλο μ' αίσθήματα άνάμικτα. Νιώθαμε χαρά και φόβο. Μονάχα ο Πέτερς ήταν ευχαριστημένος, έλπίζοντας ότι θά βρεί τόν Πύμ. Τό ρεύμα μās τραβούσε όρμητικά, καθώς κι άλλους όγκόπαγους, ένας μάλιστα άπ' αύτούς άφου συγκρούστηκε μέ τó δικό μας, ένώθηκε μαζί του! Δέ φαινότανε γή. 'Εγώ σκαρφάλωνα κ' έπισκοπούσα τὰ γύρω μέ τó τηλεσκόπιο...

Τήν άλλη μέρα, 31 'Ιανουαρίου, έπεσε βαρεία όμίχλη, που κράτησε μιá βδομάδα. «Είναι μεγάλο κακό αύτό τó πούσι. Δέ ξέρουμε που βρισκόμαστε» μου είπε ο πλοίαρχος. — «'Αν κάναμε έξερεύνηση,

«Ο ναύκληρος χτυπήθηκε από κάποιο μεγάλο πουλί κ' έπεσε χάμουν...»

μέ τή βάρκα;», ρώτησα διστακτικά. — «Θά 'τανε τρέλα, και τó πλήρωμα θά επαναστατούσε», άποκρίθηκε.

'Ενα δειινό, που ο ναύκληρος είχε άνεβει στην κορφή του παγόβουνου, χτυπήθηκε από κάποιο μεγάλο πουλί, κ' έπεσε χάμουν. 'Υστερα άκούστηκαν πολλές κραγιές, άκόμα και παράξενα μουγκρητά. «Είναι από τις λιπαρόχνες;» ρώτησα τόν πλοίαρχο. — «Οί κραγιές ναι, όχι όμως και τὰ μουγκρητά», άπάντησε. — «Τότε από τί είναι;». — «'Από φώκιες κι από θαλασσινούς έλέφαντες». — «Μά τότε πρέπει νά είναι κοντά μας στεριά!» — «Τό έλπίζω. Θά ξέρουμε όταν τó πούσι διαλυθεί, ψιθύρισε, κ' έφυγε συλλογισμένος. 'Η νύχτα έπεσε βαριά. Μās

έπνιγε ή όμίχλη. Κανένας δέ μπόρεσε νά κοιμηθεί. Βγήκαμε τήν αύγή από τις σκηνές και πασχίσαμε ν' άναπνεύσουμε. Είχαμε περάσει τόν Πόλο και... ταξιδεύαμε, άς πούμε, μέ μεγάλη ταχύτητα τυλιγμένοι από τήν όμίχλη. Οί κραγιές και τὰ μουγκρητά συνεχίζονταν. Κατά τις 9 διαλύθηκε ξαφνικά ή καταιχιά, πρόβαλε ο ήλιος κ' ή θάλασσα λαμποκόπησε. 'Ο Πέτερς, που βρισκότανε στό ψηλότερο σημείο, άπλωσε τó χέρι του κ' έκραξε «Στεριά!». Πραγματικά, 3 - 4 χιλιόμετρα πιό πέρα όρθώνονταν ψηλά βουνά!

11

'Ημαστε κάπου 4 μίρες πέρα από τόν 'Ανταρκτικό Πόλο. Κατά τó μεσημέρι μόλις ένα μίλι απέχαμε από τή στεριά. Θά μās πήγαινε τάχα ως εκεί τó ρεύμα; Κ' ήταν αύτό προτιμότερο από τó νά συνεχιστεί τó παράξενο ταξίδι μας; 'Ο πλοίαρχος ήταν τής γνώμης ότι θά 'τανε καλύτερο νά μη βγούμε, γιατί, καθώς ή βάρκα χωρούσε μόνο τούς μισούς, θά 'χαμε φασαρίες έπικίνδυνες.

Διασκευή Σ. Π.

(Συνεχίζεται)

Σχεδ. Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΑΗ

ή σχολική ήλικία είναι ή πιό κατάλληλη για τις ξένες γλώσσες

Γνωρίστε τήν νέα όπτικοακουστική μέθοδο LINGUAPHONE

που θά κάνη τὰ παιδιά σας νά ξεχωρίσουν στην τάξη τους, στό μάθημα των 'Αγγλικών, των Γαλλικών. Χιλιάδες γονείς σ' όλο τόν κόσμο έχουν διαπιστώσει πως τὰ παιδιά τους μέ τó LINGUAPHONE στό σπίτι άξιοποιούν τó έμφυτο ταλέντο για τις ξένες γλώσσες και ολοκληρώνουν τήν σχολική κατάρτισή τους. Τό LINGUAPHONE τὰ βοηθεύει είναι άποδοτικό, άπλό, γρήγορο. Ζητήστε πληροφορίες άμέσως, είτε έπισκεπτόμενοι τά Γραφεία μας Πανεπιστημίου 10 ή στέλνοντας τó κατωτέρω δελτίο.

Όλοι οί μαθηταί που σκάνουν μέ πεποίθηση τó χέρι τους έχουν LINGUAPHONE στό σπίτι τους.

Παρακαλώ στείλτε μου δωρεάν και χωρίς κομιμήν ύποχρέωσή μου, τόν δίσκο σας - τήν κασέτα σας (σβήνεται ένα από τα δύο) και τó εικονογραφημένο αναλυτικό τεύχος σας Η ΓΛΩΣΣΑ ΠΟΥ Μ' ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΕΙΝΑΙ Η... Έστω κλειν άρχ. 10 σέ γραμματόσημα για έξοδα.

ΟΝΟΜΑ... ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ... ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ... ΤΗΛ... Τ.Τ...

Ινστιτούτον Linguaphone
ΑΘΗΝΑΙ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 10, ΤΗΛ. 27.811, ΟΔΟΣ ΚΗΦΙΣ, ΤΙΜΙΣΣΚΗ 68 ΤΗΛ. 232.370

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Γραφεία Συντάξεως: Λυκαβηττού 1 - Τηλ. 3613.571

Α' Περίοδος 1924-1941 - Β' Περίοδος Έτος 32ον - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1977 - ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 7

Διευθύνουσα Έπιτροπή του Περιοδικού

Π. ΓΕΩΡΓΙΟΥΤΖΟΣ, ΙΩΑΝ. ΚΙΤΣΑΡΑΣ, Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, Π. ΤΣΑΚΡΗΣ, ΧΡΙΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Σύμβουλος διά την εποπτείαν της βλῆς: ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθύνσεις συμφώνως Ν.Δ. 346/69 άρθρον 9: Διευθύνσεις Περιοδικού: ΚΑΛΑΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Δώρα 8 Ίατρια 22
Υπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΡΥΦΩΝ ΤΣΟΥΚΑΣ Παισιανίου 10

Τιμή Φύλλου Δρχ. 5 - Έτησια συνδρομή: Έσωτ. Δρχ. 50 (διά τὰ Σχολεία δρχ. 40) - Έξωτ. £ 1 ή \$ 3

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Παρακαλούμεν θερμώς: α) Τούς καθυστερούντας την εξόφλησιν της πρὸς τὸ περιοδικὸν ὑφειλῆς των, ὅπως ἐπισπεύσουν ταύτην, β) ὅπως τὰ ἐμβάσματα ἀποστέλλονται ἀπροσώπως Ε.Ε.Σ.Ν., Λυκαβηττοῦ 1, Ἀθήνας.

ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Γ. ΑΘΑΝΑΣ: 'Ακαδημαϊκός
Γ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ: Καθηγητὴς τῆς
Παντείου 'Αν. Σχ. 'Επιστημῶν
Ι. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: 'Ακαδη-
μαϊκός
Β. ΚΟΥΡΙΑΣ: Καθηγητὴς Πανεπιστη-
μίου Ἀθηνῶν
Γ. ΚΟΥΡΝΟΥΤΟΣ: Γεν. Διευθυντὴς
Υπουργ. Πολιτισμοῦ καὶ Ἑπιστημῶν

ΟΡ. ΛΟΥΤΡΙΑΔΗΣ: 'Ομότ. Καθηγητὴς
Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Θ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ - ΔΙΟΜΗΔΗΣ: 'Ακα-
δημαϊκός
Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ: 'Ακαδημαϊ-
κός
Ι. ΧΑΡΑΜΗΣ: 'Ακαδημαϊκός
ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ: 'Ακαδημαϊκός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CONTENTS

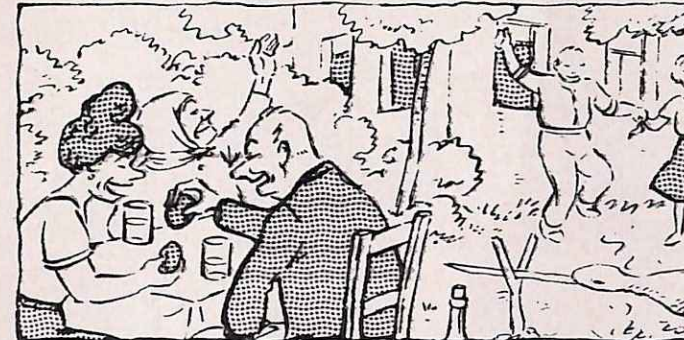
	Σελίς		Page
Π. ΖΕΠΟΥ: Καποδιστριάς	1	P. ZEPOS: Kapodistrias	1
Α. ΒΑΡΒΑΡΡΗΓΟΥ: Χάλκινα έργα	2	A. VARVARRIGOS: Copper Works of Art	2
Μ. ΝΙΚΗΤΟΠΟΥΛΟΥ: Πυθαγόρειος θρύλος	3	M. NIKITOPOULOU: Pythagoras' Legend	3
Α. ΔΕΛΗΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ: Μάρκος ὁ Εὐγενικός	4	A. DELIKOSTOPOULOS: Marcus Evgenicos	4
Α.Β.: Τὸ θέατρο τοῦ δρόμου	5	A. B. The Street Theatre	5
Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Ποίημα	5	TH. CONSTANTINOU: Poem	5
Α. ΒΑΡΕΛΛΑ: Ἡμέρα ἀγάπης	6	A. VARELLA: Love Day	6
Σ. ΣΠΗΛ.: Νέα βιβλία - Β. Κούρια α' Ἀγωνίες καὶ χα- ρές	7	S. SPIL: New Books - B. Kourias «Agonies and Joys»	7
ΠΑΝ.: Πασχαλινὸι ἀντίλαλοι	8	PAN: Easter Echoes	8
Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Τὸ αὐγὸ τῆς φραγκόκα- τας	9	S. PANAGIOTOPOULOS: The Guinea - Hen's Egg	9
Γ. ΜΟΥΣΤΑΚΗ: Τὰ σπῆλαια τῆς Καππαδοκίας	10	G. MOUSTAKIS: The Caves in Cappadocia	10
Θ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ: Ψάρεμα μὲ τὰ πόδια	11	TH. POTAMIANOS: Fishing by Feet	11
Α. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ: Ὁ θρίαμβος τοῦ Φλώρου	14	A. KARANTONIS: Floros' Triumph	14
Γ. ΠΟΛΙΤΑΡΧΗ: Τὰ παιδικὰ χρόνια τοῦ Κουκουζέλη	15	G. POLITARCHIS: Koukouzelis' Childhood	15
J. LIFMAN BLOCK: Ἐνα ὕφασμα ποὺ ἔχει κατα- κτῆσει τὸν κόσμον	16	J. LIFMAN BLOCK: A cloth that conquered the World	16
N. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ: Ὁ ἄνθρωπος ἀνάμεσα στὰ ζῶα	17	N. DIMITROKALLIS: Man among Animals	17
Δ. ΣΤΑΜΙΡΗ: Συγχώρεση	18	D. STAMIRIS: Forgiveness	18
N. ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΑΚΗ: Ποίημα	18	N. TOUTOUNTZAKIS: Poem	18
Γ. ΦΤΕΡΗ: Ἀνθρωπογεωγραφία τῆς Μάνης	19	G. FTERIS: Mani's people (Maniates)	19
M. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ: Ἡ ἱστορία τοῦ Ε.Ε.Σ. εἰκono- γραφημένη	20	M. PROTOGERIDIS: The Illustrated History of the H.R.C.	20
KINΗΣΙΣ - ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ. καὶ Ε.Ε.Σ.Ν.	22	H.R.C. and H.J.R.C.: Movement-Activities	22
Δ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ: Λαογραφικά	26	D. KONTOGIANNIS: Folk-lore	26
ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.	27	FROM H.R.C. Juniors' Activities	27
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ	29	READERS' COLLABORATION	29
I. ΒΕΡΝ: Στὴ Σφίγγα τῶν πάγων	30	J. VERN: At the Sphinx of the Land of Ice	30
ΣΤΙΧΟΙ - ΜΟΥΣΙΚΗ στὰ ἐσώφυλλα		VERSES - MUSIC: Inner Covers	

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ εἶναι ἀντίγραφο Βυζαντινῆς ἀγιογραφίας, ποὺ ἀπὸκειται στὴν Ἱ. Μονὴ Κύκκου τῆς Κύπρου.
Ἡ ἐγχρωμὴ διαφάνεια ἐφεύρεται στὸ ζωγράφον κ. Γ. Ἀσημακόπουλο, ποὺ τὴν παρεχώρησε εὐγενικὰ στὸν Ε.Ε.Σ.Ν.

Κ α λ ὀ Π ά θ α

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΤΟΥ ΡΙΡΗ

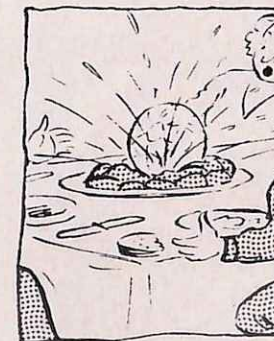
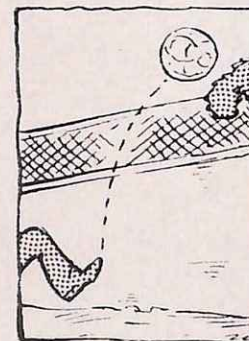
Τοῦ ἐκλιπόντος συνεργάτου μας
Α. ΒΩΤΤΗ

Μέσ' στὴν αὐλὴ τοῦ κυρ' Κωστή
ἔχουνε πανηγύρια.
Ψήνουν ἄρνια, τσουγκράνε αὐγά
κι ἀδειάζουνε ποτήρια!

Ὅμως ὁ γιόκας τοῦ ὁ Ριρῆς
ἀπ' ἔξω τριγυρνᾷ
κι οὔτε στιγμή τὴ μπάλα τοῦ
δὲν παύει νὰ κλωτσᾷ.

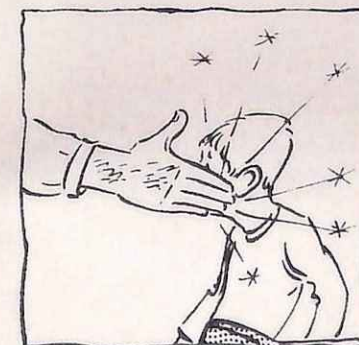
Κι ὁ κυρ' Κωστής ἀπ' τὴν αὐλὴ:
— Ἄσε τὴ μπάλα. Φτάνει.
Φοβάμαι μὲ τοὺς πῆδους τῆς
ζημιᾷ πὼς θὰ μᾶς κάνει.

Μὰ ποῦ νὰ νιώσει ὁ Ριρῆς,
μὲ τὴ ξερὴ κεφαλὰ του...
Καὶ ξάφνου πάνω ἀπ' τὴν αὐλὴ
ὁρμάει τώρα ἡ μπάλα του,

καὶ πέφτει ἀπὸ ψηλά, ποὺ λές,
καὶ κάνει καραμπόλα
σὲ μιὰ πιατέλα μὲ αὐγά
καὶ κράτς... τὰ σπάει όλα!

Πετιέται τότε ὁ κυρ' Κωστής
καταπιτσιλιμένος,
τρέχει, τσακώνει τὸ Ριρὴ
σὰ γάτος ἀγριεμένος.

κ' εὐθὺς μὲ τὴν παλάμη του,
μέσ' στὸν πολὺ θυμὸ του,
«Χριστὸς Ἀνέστη» ἔκανε
πάνω στὸ μάγουλό του!...

Κι ὅλη τὴ μέρα ὕστερα
τὸν ἄφησε «νηστεία»,
γιὰ νὰ μὴν κάνει ἄλλη φορὰ
ποτέ τοῦ τέτοια ἀστεία.

Μπροστά τοῦ ἄρνι, κουλούρια, αὐγά
κι οὔτε νὰ δοκιμάσει!...
Κ' ἔτσι ἓνα Πάσχα πέρασε,
ποῦ δὲ θὰ τὸ ξεχάσει.

**ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ ΤΟ ΕΡΓΟΝ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ**